

2017

LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA 2014-2020 LAG BILOGORA-PAPUK

BILOGORA-PAPUK,
REGIJA IZAZOVA I MOGUĆNOSTI,
POŽELJNA ZA ŽIVOT, RAD I
POSJEĆIVANJE

Ova Lokalna razvojna strategija predstavlja usklađenje sa odredbama Pravilnika o provedbi Podmjere 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“, Podmjere 19.3. „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“ i Podmjere 19.4. „Tekući troškovi i animacija“ unutar Mjere 19. „Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD - lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. („Narodne novine“, br. 96/17); Ugovora o dodjeli sredstava odabranom LAG-u (KLASA: 440-12/16-19-02-01/0002; URBROJ: 343-1400/01-17-009); Sporazuma o suradnji u izvršavanju delegiranih administrativnih provjera te Smjernicama za provedbu postupaka odabira projekata

Naslov:

Lokalna razvojna strategija za područje Lokalne akcijske grupe „Bilogora-Papuk“ za programski period 2014-2020 godine.

Nakladnik:

Lokalna akcijska grupa „Bilogora-Papuk“

Izradila :Dijana Turniški mag.ing.agr.
LAG BILOGORA-PAPUK
12/8/2017

SADRŽAJ

I. VIZIJA ZAPODRUČJE LOKALNE AKCIJSKE GRUPE “BILOGORA-PAPUK “ 2014-2020	3
II. OPIS I ZNAČAJKE PODRUČJA LOKALNE AKCIJSKE GRUPE	4
1. DEFINICIJA PODRUČJA PRIMJENE PROGRAMA	4
Općine , gradovi i sela na području LAG-a ,trend broja stanovnika 2001 - 2011	4
2. OPĆE ZEMLJOPISNE ZNAČAJKE PODRUČJA	5
Geoprometni položaj.....	5
Materijalno-povijesna i kulturna baština.....	6
Finansijska sposobnost	7
Demografske i socijalne značajke područja	7
Struktura nezaposlenih i usporedba 2011– 2015 - 2016	7
Vitalni indeks i prirodni prirast	8
Obrazovna struktura stanovništva	8
Socijalna i društvena infrastruktura	8
3. DRUŠTVENI RAZVOJ ZAJEDNICE	9
Objekti društvenog značaja za lokalnu zajednicu	9
Obrazovanje i edukacija - trendovi	10
Kultурне, društvene, sportske i gospodarske manifestacije regije.....	10
Kulturna i društvena djelatnost nacionalnih manjina	11
4. EKONOMSKI POKAZATELJI	11
Pregled broja poslovnih subjekata u regiji Biogora-Papuk	12
Pregled broja poslovnih subjekata po djelatnostima	12
Pregled broja poslovnih subjekata izvoznika po granama djelatnosti	12
5. STRUKTURA POLJOPRIVREDE	13
Agrarna struktura – obiteljska poljoprivredna gospodarstva.....	13
Struktura poljodjelske proizvodnje obiteljskih gospodarstva- trendovi – usporedba 2003 i 2015	13
Raspored i broj parcela upisanih u Agronet sustav poticaja.....	13
Površina polj.zemljišta prema JLS, , trendovi 2003 usporedba 2015	14
Korištenje poljoprivrednih površina prema vlasništvu.....	14
Stočarstvo, trendovi 2003 usporedba 2015	14
Šumske i lovne površine, ekološka mreža i zaštićene vrste	15
Turizam.....	15
Indeks razvijenosti	15
6. INFRASTRUKTURA	15
Vodoopskrba, odvodnja, električna mreža ,brzi internet.....	16
Opskrba plinom	16
Gospodarenje otpadom usporedba podataka 2011 i 2015	16
III. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA.....	17
1. Anketni upitnik o stanju i razvojnim potrebama područja LAG-a.....	17
2. „SWOT“- analiza-analiza snaga, slabosti, prilika i prijetnji lag područja.....	18
3. Anketni upitnik o projektnim idejama na području LAG-a	19
IV. ANALIZA RIZIKA PROVEDBE LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE	19
V. OPIS CILJEVA LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE 2014 -2020	21
1. Izbor i hijerarhija mjera potpore LRS-PRR 2014 -2020- ciljevi i prioriteti	21
2. Ciljane skupine	22
3. Alokacije sredstava prema strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama	22
VI. OPIS MJERA, KORISNIKA,KRITERIJA,INDIKATORA	23
A. 1.1.1.POTICANJE ULAGANJA U MODERNIZACIJU TEHNOLOŠKIH PROCESA U SVRHU POVEĆANJA KONKURENTNOSTI I IZGRADNJE KAPACITETA.....	23
B. 1.1.2. POTPORA RAZVOJU MALIH POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTVA	24
C. 1.2.1. PROMICANJE NOVIH I INOVATIVNIH POLJOPRIVREDNIH TEHNOLOGIJA U CILJU SMANjenja ŠTETNOG UJECAJA NA OKOLIŠ	25
D. 1.2.2.MODERNIZACIJA TEHNOLOGIJA, STROJAVA ,ALATA I OPREME U PREDINDUSTRIJSKOJ OBRADI DRVA	26
1.3.1.RAZVOJ KONTINENTALNOG I RURALNOG TURIZMA TE RAZVOJ DJELATNOSTI KOJE NISU PREDMETOM PRIMARNE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE	27
E. 2.1. INFRASTRUKTURA	28
F. 2.2.1.RAZVOJ OPSKRBE I KORIŠTENJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I NEPREHRAMBENIH SIROVINA U SVRHU ODRŽIVOG GOSPODARENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA	28
G. 2.2.2.POBOlJŠANje OKOLIŠNE VRijEDNOSTI ŠUMSKIH EKO SUSTAVA	29
H. 3.1.1.POBOlJŠANje TEMELjNIH USLUGA ZA RURALNO STANOVNIŠTVO TE POBOlJŠANje I PROŠIRENje LOKALNE INFRASTRUKTURE	30

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA BILOGORA-PAPUK

I.	3.2.2 TEKUĆI TROŠKOVI I ANIMACIJA LAG	31
VII.	OPIS TEMA PLANIRANIH PROJEKATA SURADNJE 19.3.....	32
A.	3.2.1 PRIPREMA I PROVEDBA AKTIVNOSTI SURADNJE LAG-A.....	32
VIII.	OPIS ODABIRA PROJEKATA NA NIVOU LAG-A.....	33
	Osnivanje i odabir članova Povjerenstva za odabir i vrednovanje projekata	33
	Rad i izvješćivanje Povjerenstva za odabir i vrednovanje projekata	33
	Upravljanje pritužbama	34
	Odlučivanje i izvješćivanje Upravnog odbora	34
	Objava Poziva na natječaj i dokumentacija za objavu poziva.....	34
	Informiranje o Pozivu na natječaj.....	35
	Metodologija odabira projekata	35
	LAG kao prijavitelj na Pozivu na natječaj	35
	Administrativna provjera i provjera uvjeta prihvatljivosti	35
	Rangiranje projekata i kriteriji odabira	35
	Način dodjele višeg iznosa potpore	37
	Odluka o odabiru prioritetnih projekata i informiranje o odobrenim projektima.....	38
IX.	USKLAĐENOST SA NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA.....	38
X.	OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS	39
	Plan uključivanja dionika u izradu lokalne razvojne strategije	39
	Sudjelovanje različitih interesnih skupina u izradu LRS i primjena načela „odozdo prema gore“	40
	Opis partnerstva.....	41
XI.	AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS ZA RAZDOBLJE 2014.-2020	44
1.	Indikativni plan objave natječaja za razdoblje 2014-2020.....	44
2.	Indikativni broj projekata LRS za razdoblje 2014-2020.....	45
3.	Plan provedbe LSR 2014 -2020.....	46
4.	Timeline objave natječaja po godinama 2017 -2020	47
XII.	DOPRINOS HORIZONTALnim CILJEVIMA	50
XIII.	PRAĆENJE I PROCJENA PROVEDBE PROVEDBE LRS	51
	Opis praćenja provedbe	51
	Plan evaluacije.....	51
	Evaluacijske metode i indikatori za mjerjenje učinka provedbe	52
	Organizacijska struktura praćenja i evaluacije.....	53
	Tablice praćenja indikatora.....	53
XIV.	OPIS SPOSOBNOSTI PROVEDBE LRS	57
	Ljudski kapacitet za provedbu LRS	57
	Struktura lokalne akcijske grupe Bielogora-Papuk	57
	Finansijski kapacitet za provedbu LRS	58
	Iskustvo u provedbi LEADER pristupa u programskom razdoblju 2007 – 2013	58
	Iskustvo u provedbi projekata izvan mjere LEADER	59
XV.	FINANCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS I RADA LAG-A.....	59
	Financiranje rada lag-a.....	59
	Procjena potrebnih finansijskih sredstava za provedbu LRS po godinama 2014-2023.....	59
	Procjena i plan rezervacije sredstava za provedbu LRS.....	59
XVI.	POPIS PRILOGA	60

LOKALNA AKCIJSKA GRUPABILOGORA – PAPUK

LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA

LOCAL DEVELOPMENT STRATEGY

Sjedište:Grubišno Polje,Trg bana J.Jelačića 1,Hrvatska

Grubišno Polje

Daruvar

Sirač

Đulovac

Končanica

Dežanovac

Predgovor

Cilj osnivanja Lokalne akcijske grupe „BILOGORA - PAPUK identifikacija je lokalne razvojne strategije, sudjelovanje u poticanju ruralnog razvijanja kroz povezivanje i sudjelovanje u „LEADER-projektima“. LAG djeluje na području gradova Daruvara i Grubišnoga Polja, te općina Đulovac, Končanica, Sirač i Dežanovac.

Lokalnom razvojnom strategijom promovira se zajedništvo i odlučnost u ostvarenju programa razvoja kroz poboljšanja kvalitete života unapređenjem i razvojem infrastrukture, konstantnim obrazovanjem te poticanjem raznolikosti ekonomskih aktivnosti. Definirani strateški ciljevi, prioriteti te mјere i predložene aktivnosti predstavljaju zajednički interes svih interesnih skupina ovoga područja.

LAG će promicati svrhu, programe, znakovlje te osobitosti područja LAG-a i preuzeti odgovornost za cjelokupno upravljanje "LEADER – CLLD programom" i povezivanje lokalnih politika razvoja na području Bilogora - Papuk. Konkretno, to će se odnositi na:

- Savjetovanje o komunikaciji i publicitetu strategije
- Procjenu, praćenje, evaluaciju postupaka i izvješćivanje
- Davanje informacija o "LEADER – CLLD programu" široj zajednici
- Uspješno izvođenje godišnjeg provedbenog akcijskog plana i proračuna
- Poticanje i pomaganje odgovarajućim agencijama i ustanovama u provedbi Plana strategije

Voditelj LAG-a Bilogora – Papuk
Dijana Turniški, mag.ing.agr.

I. VIZIJA ZA PODRUČJE LOKALNE AKCIJSKE GRUPE "BILOGORA-PAPUK" 2014-2020

Regija Bilogora - Papuk područje je uravnoteženog ekonomskog, društvenog i održivog razvoja, moderne, tehnološki razvijene ekonomije, kvalitetno educirane radne snage, aktivne lokalne zajednice, izraženih specifičnosti svojih prirodnih, povijesnih i kulturnih resursa, regija izazova i mogućnosti, poželjna za život, rad i posjećivanje.

Ova vizija obuhvaća u široj definiciji kako partnerska grupa vidi mogućnost razvoja gospodarstva i unapređenja kvalitete života u području lag-a. Vizija je prvi puta postavljena u vremenu izrade strategije za period 2011 – 2013 te i dalje ostaje vizija ovog područja.

Uključivanje lokalnih dionika element je razvoja koji se provlači kroz sve prioritete razvoja navedene u lokalnoj strategiji razvoja za LAG Bilogora - Papuk.

"REGIJA IZAZOVA I MOGUĆNOSTI POŽELJNA ZA ŽIVOT, RAD I POSJEĆIVANJE"
"Postići uravnotežen ekonomski i društveni razvoj regije te demografsku obnovu bazirajući se na specifičnostima regije uz uključivanje velikog broja dionika s područja regije"

Područje regije Bilogora-Papuk kompleksno je područje gledajući njegove prirodne, okolišne, ekonomske i socijalne značajke. Kroz "SWOT" analizu područja radna je skupina odredila strategiju za budući razvoj. U svrhu razvoja ovog područja zaključeno je da se dostupni izvori kroz prioritete razvoja moraju bolje i racionalnije koristiti, naravno na održiv način. Razvoj poljoprivredne proizvodnje i prerade uz primjenu novih tehnologija, jačanje poduzetničke klime, očuvanje prirodnog okoliša, kulture i baštine te kontinentalni turizam baziran na lječilišnom i sportskom turizmu su prioriteti na koje se treba fokusirati i koji će pružiti najbolju ekonomsku, socijalnu i cjelokupnu kvalitetu života stanovništvu ove regije.

Bolja održiva iskorištenost resursa područja unutar ovih prioriteta izgradit će jake točke regije, umanjiti slabosti i iskoristiti komparativne prednosti vezane za zemljopis, klimu i bogatstvo prirode.

U svrhu postizanja općeg cilja definirani su specifični strateški ciljevi jednakog značenja i važnosti i realizacija svakog od njih ujedno je preduvjet za realizaciju ostalih.

STRATEŠKI CILJ 1

- TEHNOLOŠKI NAPREDNO,
DIVERZIFICIRANO I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO
USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA

STRATEŠKI CILJ 2.

- RACIONALNO GOSPODARENJE PROSTOROM I
RAZVOJ INFRASTRUKTURE U SUGLASJU S POTREBAMA STANOVNIŠTVA I
GOSPODARSTVA UZ OČUVANJE I ZAŠTITU OKOLIŠA

STRATEŠKI CILJ 3.

- RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA, PODIZANJE RAZINE ZAPOSLENOSTI I
SOCIJALNE KOHEZIJE UZ OPĆI RAST DRUŠTVENOG STANDARDA ,
INSTITUCIONALNI RAZVOJ

(a) PRISTUP NA TEMELJU PODRUČJA

U današnje je vrijeme važnost pitanja ruralnog

razvoja u Hrvatskoj od izuzetnog značaja. Mnogobrojni su se programi, projekti i razvojni dokumenti dotaknuli tog pitanja, no nažalost još nije došlo do značajnog pomaka u kvaliteti života ruralnih zajednica. Nastavljaju se nepovoljni trendovi zamiranja naselja, iseljavanja vitalne skupine stanovnika i gospodarskog nazadovanja, a razlike u opremljenosti osnovnom infrastrukturom i uslugama između urbanih i ruralnih prostora postaju sve veće.

Iz tih je razloga poticanje ruralnog razvoja povezivanjem na lokalnoj razini, informiranje te uključivanje svih relevantnih dionika ruralnih prostora na preuzimanje uloge u planiranju razvoja i provedbi mjera koje će služiti njihovoj dobrobiti i trajnom razvoju njihova kraja, izuzetno važan proces.

Povezivanje na lokalnoj razini spaja ljude kako bi razmjenjivali svoja iskustva i znanja, informirali se i promovirali aktivnosti ruralnog razvoja, pronalazili projektne partnera te stvarali osjećaj pripadnosti jednoj većoj cjelini kao što je Lokalna akcijska grupa.

Pri definiranju Lokalne razvojne strategije područja LAG-a Bilogora - Papuk radna skupina rukovodila se jednim od osnovnih principa "LEADER-programa", a to je razvoj na temelju područja. Pristup na temelju područja obuhvaća manji, povezan teritorij koji je često okarakteriziran zajedničkim potrebama, zajedničkom tradicijom, zajedničkim očekivanjima, domaćim identitetom i osjećajem pripadnosti.

Vjerujemo da će ovako pripremljena Lokalna Razvojna strategija doprinijeti da se prepoznaju vrijednosti i mogućnosti područja definiranog Lokalnom akcijskom grupom Bilogora - Papuk te da je ona temelj na osnovi kojega će uslijediti konkretni razvojni projekti.

II. OPIS I ZNAČAJKE PODRUČJA LOKALNE AKCIJSKE GRUPE

1. DEFINICIJA PODRUČJA PRIMJENE PROGRAMA

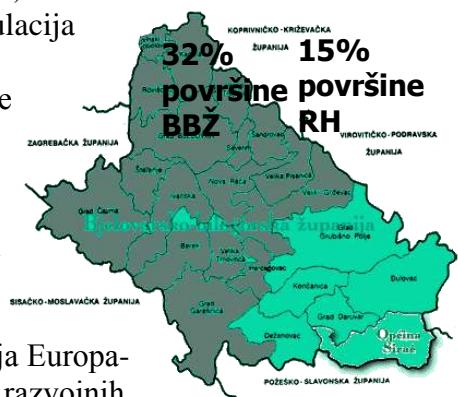
Općine, gradovi i sela na području LAG-a, trend broja stanovnika 2001 - 2011

LAG Bilogora-Papuk obuhvaća područje dva grada i četiri općine, a proteže se na 848,30 km² što predstavlja 32% površine Bjelovarsko-bilogorske županije. Na navedenom području živi 23,92% stanovnika županije. (28.649 stanovnika). Prosječna gustoća naseljenosti je 33,77 stanovnika/km², dok je prosječna gustoća naseljenosti u županiji 45,37 stanovnika/km², a u RH 75,71 stanovnika/km². Iz navedenih je podataka vidljivo da je gustoća naseljenosti niža u odnosu na županijski i državni prosjek. Ovi podatci upućuju na visoki stupanj ruralnosti na području LAG-a i županije. Na prostoru LAG-a nema područja koja prema Pravilniku ulaze u gorsko-planinska i područja sa posebnim ograničenjima.

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	UKUPNO naselja	POVRŠINA (km2)	BROJ STANOVNIKA 2001	BROJ STANOVNIKA 2011	ZPO-područje sa značajnim prirodnim ograničenjima
DARUVAR	9	64,02	13.243	11.633	ZPO
GRUBIŠNO POLJE	24	265,05	7.523	6.478	-
SIRAČ	9	144,91	2.546	2.218	ZPO
DEŽANOVAC	12	102,49	3.355	2.715	-
KONČANICA	9	83,61	2.824	2.360	-
ĐULOVAC	29	188,22	3.640	3.245	ZPO
SVEUKUPNO	92	848,30	33.128	28.649	

Izvor: Podatci prikupljeni od JLS, Prostorni plan BBŽ, Popis stanovništva 2001, 2011

Usporedbom podataka o broju stanovnika 2001 i 2011 uočava se depopulacija ovog prostora i to za gotovo 14% u odnosu na 2011. U odnosu na popis stanovništva iz 1991 pad iznosi 27%. Mjere ruralnog razvoja predviđene za provedbu u ovoj strategiji trebale bi doprinijeti smanjenju depopulacije. Prostorno, područje regije Bilogora-Papuk nalazi se u istočnom dijelu skupine županija središnje Hrvatske, najrazvijenijeg područja Hrvatske i ključnog čvorišta europskih i regionalnih prometnih pravaca. Međutim, s obzirom na rubni položaj (prema skupini županija istočne Hrvatske), te smještaj upravo između najznačajnijih prometnih pravaca (Posavskog i Podravskog koridora, te poprečnih koridora Srednja Europa-Jadran i Podunavlje-Jadran), dijelom je ostao izvan interesa dosadašnjih razvojnih usmjerenja, a što je posebno došlo do izražaja nakon prekida sekundarnih prometnih veza sjevera i juga Hrvatske preko Bosne i Hercegovine.

2. OPĆE ZEMLJOPISNE ZNAČAJKE PODRUČJA

Geoprometni položaj

Regija geoprometno pripada prostoru Panonske megaregije, makroregije Zavala sjeverozapadne Hrvatske. Prostor regije obuhvaća dvije karakteristične geografske cjeline: Bilogore (sjeveroistočno) i pleistoceanskih ravnjaka i doline Česme i Ilove (jugozapadno). Glavna razvojna os Bjelovarsko-bilogorske županije (državna cesta D28 – D5, Zagreb – Bjelovar – Daruvar-Pakrac) koja spaja dva glavna pola razvoja županije, gradove Bjelovar i Daruvar, rubno presijeca područje Grubišnog Polja, dok je glavna os grada Grubišno Polje (državna cesta D5 – D45, Garešnica-Grubišno Polje-Virovitica) slabo iskorištena. Grubišnom Polju kao područnom središtu gravitira samo područje grada i manji dio područja općine Veliki Grđevac, a gotovo cijelo područje Grubišnog Polja je u zoni gravitacije Daruvara kao regionalnom središtu i jugoistočnom polu razvoja županije. Izvor: Program ukupnog razvoja Grada Grubišno Polje

Rad učenika: Adela Dangubić, OŠ I.N. Jemeršića tema : Brežuljkasti kraj

Klimatska obilježja i prirodna bogatstva

Klima ima obilježje umjereno vlažne i umjereno tople klime. Zime su umjereno hladne. Mjesecne padaline su dosta ujednačene, pojačane u periodu ožujak i niže u studenom. Režim padalina pokazuje da se višak vode javlja u proljeće što je izuzetno nepovoljno za radove u biljnoj proizvodnji. Glavnina područja regije pripada, prema Koppenovoj klasifikaciji, klimi toplo umjerenog kišnog tipa bez izrazito sušnog razdoblja. Negativne klimatske promjene utiču i na naše područje te je stoga posljednjih godina prisutna i suša te oštećenja od ledene tuče.

Kategorija zaštite -	Lokacija (prema prostornom planu)	Površina(km2)
Značajni krajobraz	Đulovac - Zaštićeni krajolik Vrani Kamen-Skoblar i Kulturni krajolik vinograda u Đulovcu Končanica – ribnjaci	14,60
Park šuma	Rimska šuma – Daruvar Končanica – uz dvorac Marijin dvor u Diošu	20 ha 1,50 ha

Spomenik parkovne kulture (vrtovi, perivoji i parkovi)	Daruvar - Ginkgo biloba - Julijev park Grubišno Polje – Gradska park (Trg bana J. Jelačića)	

Materijalno-povijesna i kulturna baština

	Lokacija (prema prostornom planu)
Spomenik graditeljstva	Daruvar – sakralne građevine: župna crkva Presvetog Trojstva (1764. svetište prigradeno oko 1866., zvonik na pročelju od 1866.-1892.), Pravoslavna crkva svetih 318 bogonosnih otaca (1884. na mjestu starije crkve iz 1756.g), Calvinistička crkva iz 1885. Civilne građevine/sklopovi: Dvorac Janković 1771.-1777., Antunova kupka (Julijev park, unutar zaštićenog kompleksa lječilišta 18. st., preuređena 19. st.), Vila Arcadia i sjeverno krilo nekadašnjeg Ivanovog doma (Julijev park, unutar zaštićenog kompleksa lječilišta 19.st.), Švicarska vila (Julijev park, unutar zaštićenog kompleksa lječilišta 19. st.), Centralne blatne kupke (Julijev park, unutar zaštićenog kompleksa lječilišta 1909.), Marijina kupka (Siegenthalova kupelj, Julijev park, unutar zaštićenog kompleksa lječilišta 19. st.), Savez Čeha, "Jednota" (nekadašnja vila Gross, Trg kralja Tomislava 7, dvadesete godine 20. st.), Hotel "Slavonija", Trg kralja Tomislava 20, 2. polovica 19. st., zgrada "Croatia", (Knytlova 1, početak 20. st.), Stambena prizemnica (Ul. Matije Gupca 55, oko 1850.). Končanica – dvorac Marijin dvor u Diošu Sirač – katolička crkva Blažene Djevice Marije i pravoslavna crkva sv. Arhanđela Gavrila i Mihaela Dežanovac – crkva sv. Bartola Grubišno Polje – crkva sv. Josipa i ostale katoličke crkve, pravoslavne crkve, samostan sestara milosrdnica
Spomenički kompleks	Končanica – grob narodnog heroja Josipa Ružičke, skupna grobnica boraca NOR-a Šuplja Lipa, sakralne građevine – župna crkva Končanica, crkve Daruvarske Brestovac (2 kom) i Imsovac Sirač – Pakra manastir Đulovac – mjesto osnivanja NOO Dobra kuća i spomen obilježja braniteljima na području cijele općine (9 mjesta)
Arheološki lokalitet	Daruvar - Stari Slavik, Rimska Šuma (20 ha 4293 m2), Kupališni park, vodotok rijeke Toplice, Rimski izvor ("Julisbrum"), Brdo Gradina Podbroje, Stadion Sokol, dvorište kina - položaj Rimskog naselja Aquae Balissae (1.st.) s termama i sjevernom nekropolom. Končanica – zidine, stari dvorac Otkopi, Kamenik (Staro polje) Toplica – Daruvarske Brestovac // Sirač – Stari grad Sirač // Grubišno Polje – Gradina Đulovac – crkva sv. Ane – Donja Vrijeska; Crijepeci – Veliki Bastaji; Mihajlovica – Bastajski Brđani; Rudina ili Đurđićka – Batinjani; Stari grad Dobra kuća – Dobra kuća; Klisa – Donje Cjepidlake; Popovac – Donje Cjepidlake; Bijelo Brdo – Gornja Vrijeska; Staro groblje – Nova Krivaja; Svetinja – Potočani; Budim – Velika Klisa; Stupčanica - Turska kula – Veliki Bastaji, Oborovi (Grubišno Polje-šuma Oborovi)
Objekt etnološkog značaja	Grubišno Polje – Etno-kuća mađarske nacionalne manjine u Grbavcu i Etno-kuća češke nacionalne manjine u Ivanovom Selu, Gradska muzej
Objekti industrijske baštine	Pivovara Daruvar 1900. g., kompleks tvornice stakla s nastambama za namještenike, nekadašnja elektrana ("Munjara") u Mihanovićevoj ulici 10 -1928. g., Željeznički kolodvor 1885. g., Lesićev mlin na Toplici, Mlinovi 4 (19./20. st.), Šternov mlin na Toplici, Mlinovi 3 (20. st.), Bernašekov mlin na Toplici, Mlinovi 20 (20. st.). Končanica - mljekara Grubišno Polje – "Zdenka" Veliki Zdenci

Na području LAG-a postoji veliki broj arheoloških lokaliteta, posebice iz rimskog doba. Na području Daruvara nalazi se veliki broj registriranih i preventivno zaštićenih kulturnih dobara. Od memorijalne baštine značajno je spomenuti židovsko groblje iz 1860. g., skupnu grobnicu žrtava fašističkog terora na židovskom groblju te grobnicu palih boraca X. Korpusa na pravoslavnom groblju.

Bjelovarsko–ilogorska županija potiče ravnopravni razvoj županije, te time nastoji osigurati lokalni razvoj baziran na osobitostima no trenutno su razlike u razvijenosti još uvijek značajne osobito kada govorimo o razvijenosti gospodarstva i komunalne infrastrukture.

Veliki dio lokalnih samouprava regije LAG-a ne raspolaže niti s dovoljno financijskih sredstava, niti vještinama potrebnim za pokretanje važnih razvojnih projekata, stoga su lokalne samouprave osnivači ovog LAG-a u ovom vidu udruživanja prepoznale mogućnosti suradnje u postizanju zajedničkih razvojnih ciljeva i rješavanju zajedničkih problema: nedostatak educiranog kadra, motiviranosti i općenito nedostatak informacija.

TABELA: Proračuni jedinica lokalnih samouprava članica Lokalne akcijske grupe

mil kn

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	DARUVAR	GRUBIŠNO POLJE	SIRAČ	DEŽANOVAC	KONČANICA	ĐULOVAC
PRORAČUN ZA 2016.	36.070 353	46 000 000	6 911 400	8 407 022	3 560 000	12 673 600

Demografske i socijalne značajke područja

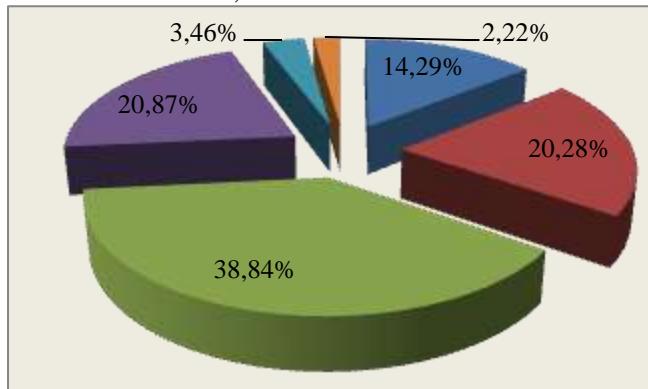
Stanovništvo je značajan čimbenik dugoročnog društveno-gospodarskog razvijanja i korištenja prostora. Ono postupno mijenja svoje vitalne značajke, pa odatle određena sporost demografskih procesa. Samo pozitivnim mijenjanjem brojnih čimbenika moguće je utjecati na zaustavljanje negativnih demografskih tijekova i ostvariti uvjete za postizanje pozitivnih promjena i rezultata u razvitku stanovništva.

(i) Radni potencijal i struktura stanovništva

Kvalifikacijska struktura nezaposlenih , 2015 godina

Ukupno nezaposленo (BROJ) dvije ispostave –Dar.Grub.	Bez završene OŠ (NKV)	Osnovna škola (PKV)	Srednja trogodišnja (KV, VKV)	Srednja četverogodišnja, gimnazije (SSS)	I st. fakultet, stručni studij, VŠS	Fakultet, akademija, magisterij..
Studen 2015 3056	437	620	1187	638	106	68
Postotak udjela	14,29%	20,28%	38,84%	20,87%	3,46%	2,22%

Izvor:Bilten HZZ,studen 2015

Vezano uz nezaposlenost na području regije možemo zaključiti da osobe sa završenom trogodišnjom srednjom školom odnosno, KV i VKV radnici čine 38,84%. Može se zaključiti na osnovu podataka da je veliki nesrazmjer između visokoobrazovanih, kojih je mali postotak, i niskoobrazovanih, tj. osoba bez završene škole i sa završenom trogodišnjom školom kojih je znatno veći postotak. Podatci govore o nedovoljnoj educiranosti stanovništva što je i navedeno u SWOT analizi.

Struktura nezaposlenih i usporedba 2011–2015 - 2016

Kraj 2011	Ispostava Daruvar	Ispostava Grubišno Polje	Ukupno
Muškarci	1261	625	1886
Žene	1085	548	1633
Ukupno	2346	1173	3519
Rujan 2015	Ispostava Daruvar	Ispostava Grubišno Polje	Ukupno
Muškarci	992	465	1457
Žene	938	421	1359
Ukupno	1930	886	2816
Veljača 2016	Ispostava Daruvar	Ispostava Grubišno Polje	Ukupno
Muškarci	1121	558	1679
Žene	1025	467	1492

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA BILOGORA-PAPUK

Ukupno	2146	1025	3171
Stopa ukupnog pada/rasta/2016/2011	Pad 1,09%	Pad 1,14%	
Stopa ukupnog pada/rasta2016/2015	Rast 1,11%	Rast 1,15%	

Gledano na strukturu nezaposlenih regije Biologora-Papuk i usporedne podatke iz 2011. 2015. i 2016 godine možemo zaključiti da je došlo do povećanja broja nezaposlenih u 2016 u odnosu na 2015 ali gledajući na 2011 došlo je do blagog pada.

Gledano prema spolu, udio nezaposlenih žena u 2016 godini je u odnosu na 2011 pao je za 1,09 % ali u odnosu na 2015 godinu raste za 1,09%.

Može se zaključiti da blago izraženi pad ili porast broja nezaposlenih u ove tri promatrane godine govori o stagnaciji gospodarstva ovog područja što je bio i rezultat swot analize kada je rečeno da od 2011 do danas nema bitnih pomaka u gospodarstvu.

Vitalni indeks i prirodni prirast

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	Prirodni prirast 2013	Prirodni prirast 2014	Vitalni Indeks 2013	Vitalni Indeks 2014
DARUVAR	-24	-52	82,10	64,90
GRUBIŠNO POLJE	-50	-33	53,70	62,10
SIRAČ	-29	-34	38,30	35,80
DEŽANOVAC	-6	-4	86,00	89,20
KONČANICA	-27	-36	32,50	20,00
ĐULOVAC	-12	-16	64,70	56,80

Rezultati govore da dolazi do konstantnog pada broja stanovnika odnosno prisutan je negativni prirodni prirast a broj živorođenih na 100 umrlih odnosno vitalni indeks je različit u regiji.

Obrazovna struktura stanovništva

U obrazovnoj strukturi i dalje prevladava niže obrazovano stanovništvo. Broj stanovnika sa završenim magisterijom, doktoratom i slično je vrlo nizak. Budući da razvoj svake ekonomije ovisi o kvaliteti ljudskih resursa, ovakva obrazovna struktura zabrinjava i potrebno je provoditi programe i projekte usmjerene podizanju obrazovne strukture stanovništva.

Izvor podataka:Popis stanovništva 2011 godina

Stručna sprema	Bez završene OŠ (NKV)	Osnovna škola (PKV)	Srednja trogodišnja (KV,VKV)	Srednja četverogodišnja,gi mnazije	I st.fakultet, stručni studij,VSS	Fakultet, akademija, magisterij..
M	135	3.677	4.992	1.858	489	556
Ž	478	6.074	2.314	2.533	602	625
ukupno	613	9.751	7.306	4.391	1.091	1.181

Analizom tabele može se uočiti da se broj muškaraca i žena približava kod više i visoke stručne spreme dok četverogodišnji program završava veći broj žena, a trogodišnji program veći broj muškaraca. Ono što je zabrinjavajuće je još uvijek veliki broj osoba BEZ ZAVRŠENE OSNOVNE ŠKOLE i s osnovnom školom što govori o demografskoj starosti stanovništva, no i o potrebama cjeleživotnog obrazovanja na ovom području.

Socijalna i društvena infrastruktura

OBJEKTI	Naziv
Zdravstvena skrb	Dom zdravlja Bjelovarsko-bilogorske županije, 2 Ispostave; Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske toplice; Zavod za javno zdravstvo Bjelovar, Ispostave; Poliklinike Arcadia i Maletić Daruvar Ambulante Doma zdravlja u općinama Sirač, Končanica,Dežanovac; Privatne zdravstvene ustanove Daruvar ,medicinsko-biokemijski laboratorij
Ljekarnička djelatnost	Ljekarna Daruvar Koudela, Zadre, Kubec; Ljekarne Atlantic grupa Ljekarna "PROHASKA";Ljekarna "LIPA";Ljekarna Levatić; Optika Častek
Centri za socijalnu skrb	Centar za socijalnu skrb, Ispostava Centra za socijalnu skrb Daruvar
Domovi za starije i nemoćne	Dom za starije i nemoćne osobe Ljudevite pl. Janković, Doma za starije i nemoćne ženske osobe PUZ Vianey,

	Dom za starije i nemoćne Mihalec
	Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama Daruvar ,Grubišno Polje
Dječji vrtići	Dječji vrtić V. Nazor Češki dječji vrtić F. Marvenca Dječji vrtić Sunce Češki dječji vrtić Končanica Vrtić O.Š. Sirač Dječji vrtić "Tratinčica" Područni vrtić "Tratinčica"
Osnovnoškolsko obrazovanje	Osnovna škola V. Nazor – matična i 5 područnih škola Češka osnovna škola "Jana Amosa Komenskog" - matična i 4 područne škole Glazbena škola Brune Bjelinskog (osnovna) Osnovna Škola u Đulovcu - matična i 2 područne škole Češka osnovna škola "Josip Ružička", Končanica – matična i 3 područne Osnovna škola "Sirač" - matična škola i 2 područne Osnovna škola "Dežanovac" – matična škola i 5 područnih Osnovna škola "I. N. Jemeršića" - matična i 2 područne škole
Srednjoškolsko obrazovanje	Ekonomski i turistička škola, Gimnazija,Tehnička škola, Centar za odgoj i obrazovanje "Rudolf Steiner" Glazbena škola Brune Bjelinskog (srednja) Srednja škola Bartola Kašića
Edukacijski centri	Pučko otvoreno učilište Daruvar Centar za kulturu i informiranje "dr. Franjo Tuđman" u Grubišnom Polju.
	UKUPNO 99 OBJEKATA

3. DRUŠTVENI RAZVOJ ZAJEDNICE

Objekti društvenog značaja za lokalnu zajednicu

Naziv	Naselje
Kino "30. svibnja"	Daruvar
Hrvatski dom	Daruvar, Đulovac, Sirač,
Češki dom	Daruvar, Končanica, Daruvarski Brestovac, Golubinjak, Donji Sređani
Mjesni dom	Doljani, Gornji Daruvar, Lipovac Major, Ljudevit Selo, Stražanac, Imsovac, Otkopi, Daruvarski Brestovac, Kip, Miljanovac, Pakrani, Bijela, Borki, Šibovac, Dežanovac, Orlovac Zdenački, Rastovac, Munije, Turčević Polje, Veliki Zdenci, Mali Zdenci, Grbvac, Velika Jasenovača, Velika Barna, Dapčevački Brđani, Lončarica
Društveni dom	Velika Babina Gora, Veliki Bastaji, Veliki Miletinac, Mali Miletinac, Velika Maslenjača, Mala Maslenjača, Borova Kosa, Donja Vrijeska, Vukovje, Batinjani, Daruvarski Brestovac, Kreštelovac, Grubišno Polje, Sokolovac, G. Sređani, Blagorodovac
Vatrogasni dom	Donji Daruvar, Šuplja Lipa, Končanica, Dežanovac, Ivanovo Polje, Trojeglava, Donji Sređani, Grubišno Polje, Poljani, Veliki Zdenci
Lovački dom	Grubišno Polje, Rastovac, Veliki Zdenci, Batinska Rijeka
Sportski objekti	Sirač, Dežanovac, Gornji Sređani, Sokolovac, Daruvar
Centar za kulturu i informiranje	Grubišno Polje
	UKUPNO 70 OBJEKATA

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA BILOGORA-PAPUK

Na području LAG-a Bilogora-Papuk nalazi se ukupno 70 objekata društvenog značaja, od kojih je najviše mjesnih i društvenih domova. U većini naselja na području LAG-a postoji objekt društvene namjene. Javna događanja, lokalne manifestacije te općenito kulturni i društveni život zajednice odvija se uglavnom u mjesnim i društvenim domovima. Veći dio objekata zahtjeva rekonstrukciju i adaptaciju kako bi zadovoljili u svojoj namjeni.

Obrazovanje i edukacija - trendovi

Usporedbeni pregled broja učenika po školskim godinama

Broj učenika	Osnovnoškolsko obrazovanje	Srednjoškolsko obrazovanje
2009/2010	2580	1538
2015/2016	2139	1913

U 8 osnovnih škola i 21 područnu upisano je 2015 godine 2.139 djece. Na području LAG-a postoji 5 srednjih škola koje pohađa 1913 učenika. Podatci govore o dalnjem demografskom padu, odnosno padu broja

učenika u osnovnom obrazovanju te o potrebi poboljšanja životnih uvjeta kako bi što veći broj mladih ljudi ostao na ovom području.

Kultурне, društvene, sportske i gospodarske manifestacije regije

VINODAR

Vinodar je izložba vina Bjelovarsko-bilogorske županije koja se održava više od 10 godina u Daruvaru, koji je županijsko središte turističke ponude, a ujedno i regionalno središte županije u vinogradarstvu i voćarstvu. Vinodar se održava na glavnom gradskom trgu kroz sajam tradicionalnih proizvoda, prodaju i prezentaciju vina, meda i mednih proizvoda, sira domaće proizvodnje, pršuta, kulena i kobasicu, prodaju suvenira, vinodarska povorka, stručna predavanja, izložbe, predstave, kušaonice vina, prikazi starih zanata i nastupa folklornih društava iz cijele regije.

VINCEKOVO

Narodni običaj kada se posebnom ceremonijom obilježava otvaranje sezone vinogradarskih radova. Na Vincekovo se loza okiti dimljenim kobasicama, špekom i rebrima i tako okićena loza se po prvi put obrezuje, tih nekoliko grana stavljaju se u vodu i prati njen rast, a loza se zalijeva starim vinom.

DOŽINKY

Dožinky su najveća manifestacija hrvatskih Čeha.

Održavaju se svake druge godine uz sudjelovanje svih Čeških beseda u Hrvatskoj koje na različite načine sudjeluju u programu. Dožinke su manifestacija s nizom zbivanja, izložbi, promocija i sve je popraćeno bogatim folklornim programom. Najatraktivniji je žetveni mimohod žitom bogato ukrašenih alegorijskih kola s prikazima postupka dobivanja kruha na kojima sjede sve skupine u narodnim nošnjama.

Festival zabavne glazbe, Daruvar

MASKA

Festival grada Daruvara namijenjen djeci. Na festivalu se redom pojavljuju kazališne družine, dramski studiji i profesionalne kazališne kuće. Osim predstava, tu je i popratni program uz ulične žonglere, zabavljače, svirače i plesače.

FLIG

Međunarodni festival limene glazbe. FLIG je trodnevni festival koji se održava na središnjem trgu grada Daruvara na kojem nastupaju orkestri iz Hrvatske i okolnih zemalja.

DANI ČEŠKE KULTURE i Končenicke hody, Končanica

Dani češke kulture se održavaju svake godine u prvoj polovici srpnja, manifestacija traje dva dana, a prva je održana 2005. godine u Daruvaru. Kroz tu manifestaciju češka manjina prikazuje tradicionalnu i suvremenu češku kulturu. U sklopu manifestacije se

održavaju kino projekcije, izložbe, prestavljaju se stari obrti, a na središnjem trgu održava se staročeški sajam na kojem su izložene knjige, ručni radovi, češka peciva i ostali proizvodi čeških beseda i škola

DANI ŠLJIVA, Sirač

Dvodnevna poljoprivredno turističko-kulturna manifestacija koja okuplja poljoprivredne proizvođače i sadrži bogat kulturni program.

SAJAM SIRA, GRUBIŠNO POLJE

Na prvom sajmu sira, održanom 2006. godine, nastupilo je oko 70 izlagača od kojih su dvadeset i pet bili vezani za mlijeko i mliječne proizvode. Središnji događaj sajma je proglašenje najboljih sireva.

Na sajmu je 2015. godine bilo ukupno 102 izlagača.

Kulturna i društvena djelatnost nacionalnih manjina

Područje LAG-a broji 16 organizacija nacionalnih manjina koje su vrlo aktivne u svom radu. U organizacijama nacionalnih manjina prevladavaju organizacije češke nacionalne manjine budući da na području LAG-a živi 6260 stanovnika, odnosno cca 20% stanovništva češke nacionalnosti.

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	BROJ ORGANIZACIJA NACIONALNIH MANJINA UKUPNO
GRAD DARUVAR	5
OPĆINA ĐULOVAC	1
OPĆINA KONČANICA	1
OPĆINA SIRAČ	1
OPĆINA DEŽANOVAC	3
GRAD GRUBIŠNO POLJE	5

(i) Organizacije nacionalnih manjina u području kulture

NAZIV ORGANIZACIJE	PODRUČJE DJELOVANJA	NAZIV ORGANIZACIJE
Savez Čeha u Republici Hrvatskoj	kultura	Česká beséda D. Sređani
KUD "Holubička"	Kultura	Česka beséda Veliki i Mali Zdenci
Zajednica Mađara Daruvar	Kultura	Česká beséda Ivanovo Selo
KUD "Prosvjeta"	Kultura	Česká beséda Treglava
Vijeće srpske nacionalne manjine	Kultura	Zajednica Mađara Grbavac
Končenice hody (u organizaciji ČB Končanica)	Kultura	Udruga Roma "Bijaša"
Česká beséda Šibovac	Kultura	Česká beséda Dežanovac
Česká beséda Golubinjak	Kultura	

4. EKONOMSKI POKAZATELJI

Regija LAG-a Bilogora - Papuk pretežito je ruralni prostor. Svojim geoprometnim položajem nije na sjecištu najvažnijih prometnih pravaca te se čak jednim dijelom čini i izolirana. Ono što regija ima, to su veliki prirodni resursi te sklonost inovativnim idejama i primjeni novih tehnologija s jedne strane, a s druge naglašena briga o promociji ekološkog uzgoja. Donosimo osnovne pokazatelje o poslovnim subjektima. Detaljna analiza nalazi se u Prilogu I.

	Jedinica lokalne samouprave	Veliki i srednji poduzetnici	Mali poduzetnici	Obrti	Zadruge (2014)	Javni sektor	UKUPNO
Broj subjekata	6	5	318	268	13	76	679
Broj zaposlenih		382	2264	-	148	-	5806

Pregled broja poslovnih subjekata po djelatnostima (Izvor :Fina, 2015g)

	Broj poslovnih subjekata prema djelatnostima/ izvor Fina 2015	Grubišno Polje	Daruvar	Dežanovac	Sirač	Končanica	Dulovac
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I	24	11	4	1	2	3
B	RUDARSTVO I VAĐENJE	0	0	0	2		
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	14	38	1	7	3	1
D	OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	5	2				2
E	OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE	1	2				2
F	GRAĐEVINARSTVO	8	13		1		2
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I	18	44	3	1	3	1
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	1	4	2	1	1	1
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	6	12	1	1		
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	1	7		1		
K	FINANCIJSKE DJELATNOSTI I	0	1				
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	1	3				
M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE	5	23	1	3		1
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE	1	3				
P	OBRAZOVANJE	0	1				
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I	0	9				1
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	0	2				
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	2	7				
	ukupno	87	182	10	19	9	14

Za pretpostaviti je daljnji razvoj ponude različitih uslužnih djelatnosti kao i prerađivačke industrije.Očekujemo korištenjem mjera EAFRD povećanje i broja subjekata u poljoprivredi i šumarstvu.

Pregled broja poslovnih subjekata izvoznika po granama djelatnosti

Broj poslovnih subjekata	Vrsta djelatnosti
6	Proizvodnja alata, metalnih konstrukcija i odljevaka, motora, strojeva, brtvila, opruga i sl.
8	Proizvodnja prehrabnenih proizvoda, vina, mliječnih proizvoda, biljna i stočarska proizvodnja
3	Prizvodnja odjeće, konfekcioniranje, tekstil
3	Proizvodnja i promet građ.materijalom, građ.oprema i građ.radovi
1	Transport
1	Proizvodnja vapna, žbuke i boje
3	Proizvodnja rezane grade trgovina i usluge, promet ogrjevnim drvetom, proizvodnja namještaja
1	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa
1	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike
1	Trgovina na veliko osim trgovine motornim vozilima

Vezano uz broj izvoznih subjekata na području koje obuhvaća regija Bilogora-Papuk možemo zaključiti da je registrirano 28 izvoznika na inozemno tržište. U izvozu su zastupljene različite grane djelatnosti no najviše je zastupljena djelatnost prehrambenih proizvoda i polj.proizvodnje, proizvodnje alata i metalnih odljevaka te drvne grade i namještaja.

5. STRUKTURA POLJOPRIVREDE

Agrama struktura – obiteljska poljoprivredna gospodarstva

Ukupan broj polj.gospodarstva na teritoriju BILOGORA-PAPUK, APPRR, 2015 g.	3.218
Ukupan broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, APPRR, 2015 g.	3.151
Ukupno registrirana površina polj. zemljišta / u ha / upisano u upisnik / posjedi ARKOD, 2015 godina, APPRRR 2015 g.	23.629,17 ha
Ukupno registrirana površina polj.zemljišta / u ha / upisano u upisnik / prema katastraskim česticama, APPRR, 2015 g.	25.627,47 ha
Ukupno registrirana površina polj. zemljišta / u ha / popis poljoprivrede 2003	20.857,52 ha

Na području regije Bilogora - Papuk ukupno je registrirano 3218 poljoprivrednih gospodarstava a od toga OPG-i čine gotovo 98% i od toga čak kod 36% OPG je nositelj stariji od 66 godina. Sve to govori u prilog tome da su nam OPG-ovi brojni, mali i da nema dovoljno mlađih što vjerojatno govori o korištenju starijih tehnologija i manjem ulaganju u proizvodnju. Povoljni je podatak da je ukupna površina korištenog poljoprivrednog zemljišta veća u odnosu na 2003 što govori da se obraslo zemljište privodi namjeni.

Struktura poljodjelske proizvodnje obiteljskih gospodarstva- trendovi – usporedba 2003 i 2015

	2015 godina Izvor APPRR	2003 godina Izvor Popis poljoprivrede
Oranice	17.163,11 ha	14.593,62 ha
staklenici	4,28 ha	
livada	3.705,42 ha	4.952,01 ha
pašnjak	1.379,29 ha	744,07 ha
vinograd	193,59 ha	88,52 ha
Iskrčeni vinograd	11,04 ha	
Voćne vrste	1.074,90 ha	464,80 ha
Kulture kratke ophodnje	1,07 ha	
rasadnik	2,20 ha	1,04 ha
Mješoviti trajni nasadi	82,44 ha	
Obraslo zemljište	11,83 ha	
Neobrađeno polj.zemljište		1.457,80 ha
ukupno	23.629,17 ha	20.857,52 ha

Na području regije Bilogora-Papuk kroz Agronet je prijavljeno u sustav poticaja u 2015 godini 23.629,17 ha od čega se 72% odnosi na oranice.

U odnosu na 2003 povećan je udio oranica ali i udio ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta(13%).

Značajan je još udio voćnih vrsta od 5%, kao i porast kulture pašnjaka i livada te trajnih nasada što govori o povećanju udjela ekološke proizvodnje na ovom području.

Raspored i broj parcela upisanih u Agronet sustav poticaja

Ukupan broj polj.gospodarstva na teritoriju BILOGORA-PAPUK, APPRR, 2015	3.218
Ukupno registrirana površina polj. Zemljišta / u ha / upisano u upisnik / posjedi ARKOD	23.629,17 ha
Ukupna površina regije Bilogora-Papuk	84.559 ha
Ukupan broj parcela na području regije, Agronet ,2015	24.662

Izvor:APPRRR 2015

Prosječna veličina parcele je 0,95ha u 2015 godini što pokazuje kao slabost i swot analiza i to kroz rascjepkanost parcela i neuređene zemljišne knjige.

Općina/Grad	Površina (ha)			Broj parcela			Ukupno površina (ha)	Ukupno broj parcella
	Državno	Privatno	N/A	Državno	Privatno	N/A		
ĐULOVAC	333,19	2.401,40	26,45	133	2653	50	2.761,04	2.836
DARUVAR	35,21	1.770,85	256,24	44	2150	525	2.062,29	2.719
DEŽANOVAC	1.386,53	3.974,03	271,38	175	4605	473	5.631,94	5.253
GRUBIŠNO POLJE	413,06	7.946,80	142,24	196	7768	149	8.502,09	8.113
KONČANIĆA	318,64	2.770,23	334,62	49	3503	582	3.423,49	4.134
SIRAČ	123,45	1.075,12	49,75	25	1463	119	1.248,32	1.607
UKUPNO	2.610,08	19.938,42	1.080,67	622	22142	1.898	23.629,18	24.662

ha	Ukupne poljoprivredne površine 2003 godina/Popis poljoprivrede	Ukupne poljoprivredne površine 2015 godina/APPRRR	Indeks/ +/-
Daruvar	2367,71	2062,29	-1,14
Dežanovac	4602,16	5631,94	+1,22
Đulovac	2193,82	2761,04	+1,25
Grubišno Polje	7513,23	8502,09	+1,31
Končanica	3185,92	3423,49	+1,07
Sirač	994,68	1248,32	+1,25

Može se uočiti da se poljoprivredne površine privode namjeni te imamo blagi porast korištenja u gotovo svim jls-ovima.

Korištenje poljoprivrednih površina prema vlasništvu

Vlasništvo	16.587,90 ha
zakup	6.280,04 ha
Privremenih zakup	347,00 ha
Zakup državnog zemljišta	1.088,28 ha
Plodouživanje	0,54 ha
koncesija	865,69 ha
Korištenje bez naknade	413,20ha
Potvrde JLS	19,30 ha

Izvor podataka, APPRR 2015

Iz usporedbe podataka podataka o polj.zemljištu iz 2003 i 2015 vidljivo je da u svim jedicama lokalne samouprave osim u Daruvaru raste korištenje poljoprivrednih površina. Po vrsti vlasništva prevladava privatno vlasništvo i to čak 70%. Podatci dokazuju da je poljoprivredna proizvodnja od 2003 na dalje, u konstantnom porastu te time očekujemo da će mjeru Programa ruralnog razvoja koje opisujemo u strategiji imati pozitivan odjek.

Stočarstvo, trendovi 2003 usporedba 2015

Ukupan broj grla	Ovce	Koze	Kopitari	Svinje	Goveda	Perad	pčelinje zajednica
Izvor:Popis poljoprivrede 2003 Konvencionalni uzgoj	22620	4966	-	28286	13 037	204 848	6624
Izvor :Podatci Jedinstveni registar domaćih životinja 2014	23176	1266	595	8131	14 280	40 884	-

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA BILOGORA-PAPUK

Rezultati usporedbe pokazuju da se povećava broj ovaca i goveda ali neznatno, dok je u velikom padu broj peradi,koza i svinja. Razlika u broju peradi je vjerojatno iz razloga što polj.gospodarstva ne prijavljuju promjene u upisnik JRDŽ.

Šumske i lovne površine, ekološka mreža i zaštićene vrste

	Ukupna površina šuma (ha)	Površine šuma u vlasništvu RH	Površine šuma u privatnom vlasništvu	Ukupno lovno područje (ha)
LAG BILOGORA-PAPUK	40.307,28 ha	33.288,79ha	7.018,49 ha	86.132ha

Izvor podataka:Hrvatske šume, Savjetodavna služba, 2015 ,Upravni odjel za poljoprivrednu BBŽ

Na području regije Biogora-Papuk ukupna površina šuma čini 47,6% ukupne površine regije. Sukladno tome kroz provođenje mjera posebna se pažnja posvećuje održivosti šuma i zaštiti okoliša. Lovno područje pored šumskih obuhvaća i poljoprivredne i vodne površine. Ukupno lovno područje obuhvaća 86.132 ha a od toga lovno područje 78.321 ha a vanlovno 7.811 ha. Područje regije obuhvaća 17 lovišta kojima upravlja 14 pravnih subjekata. Detalji u prilogu I.

U prilogu su detaljno navedena područja ekološke mreže i pregled zaštićenih vrsta.

Možemo istaknuti da se radi o područjima značajnima za ptice: Papuk i Biogora i Kalničko gorje. Od područja značajnih za vrste i stanišne tipove su :Poilovlje s ribnjacima, Ribnjaci Končanica, livade Grubišno Polje, Ilova, Biogora, livade uz potok Injaticu i Malodapčevačka livada. Područje regije lag-a obiluje bogatstvom biljnog i životinjskog svijeta dok nekim vrstama prijeti i izumiranje. Jedna od njih je Kockavica.

Turizam

Na području djeluju dvije turističke zajednice. U regiji Biogora-Papuk postoje mogućnosti za razvoj kroz ruralni turizam te smo jednu mjeru i predložili za tu namjenu.

Turistički promet je u 2015. godini za TZ grada Daruvara(TZ Daruvar-Papuk) bio za 30,0% veći u dolascima i za 97% veći u noćenjima u odnosu na 2014.godinu.

Može se zaključiti da je broj noćenja s obzirom na potencijale za razvoj lovnog i lječilišnog turizma te ostalih oblika turizma ostvaren u relativno malom broju te postoji potencijal za poboljšanje.

REGIJALAG BILOGORA – PAPUK	Ukupan broj registriranih dolazaka turista(za 2015)	Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja (za 2014)	Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja (za 2015)
Turistička zajednica Daruvar-Papuk		23.786	46.884
TZ grada Grubišno Polje	-	114	114

Indeks razvijenosti

JLS	SKUPINA					INDEKS RAZVIJENOST I
	I (<50%)	II (50-75%)	III (75-100%)	IV (100-125%)	V(>125 %)	
DARUVAR			+			86,72%
GRUBIŠNO POLJE		+				61,99%
SIRAC		+				71,28%
DEŽANOVAC	+					48,83%
KONČANICA		+				58,24%
ĐULOVAC	+					35,39%
PROSJEK REGIJE BILOGORA - PAPUK – 60,40%						

Temeljem podataka o indeksu razvijenosti gradova i općina možemo zaključiti da je na području LAG-a 2 JLS (Đulovac) u I. skupini općina i gradova gdje je indeks manji od 50% prosjeka RH. Jedino Daruvar pokazuje nešto veći indeks razvijenosti.

6. INFRASTRUKTURA

Poboljšanje infrastrukture planirano je kao strateški cilj no kako smo provedbom strategije ograničeni sredstvima ne predviđamo na nivou mjere ulaganja u vodovod, odvodnju i ceste. To ne umanjuje činjenicu da je radna skupina zaključila kako je kvalitetan razvoj infrastrukture osnovni činitelj razvoja gospodarstva, ali i unapređenja kulture življjenja u zajednici.

Jedinica lokalne samouprave	VODOOPSKRBA BROJ PRIKLJUČAKA	ODVODNJA BROJ PRIKLJUČAKA	Postotak izgrađenosti vodovoda i dovodnje	pročistač	Električna mreža(%)	Brzi internet(%)
DARUVAR	5363	4183		Da	100%	85%
GRUBIŠNO POLJE	1798	563	vodovod 98% odvodnja 65%	Da	100%	85%
SIRAČ	400	84		Ne	100%	100%
DEŽANOVAC	-	-		U izradi	100%	50%
ĐULOVAC	680	-		Ne	90%	80%
KONČANICA	96	-		NE	95%	90%
Ukupno:	8337	4830			97,5%	82%

Izvor: Podaci JLS, 2015 godina

Podatci o pokrivenosti regije infrastrukturom pokazuju nizak postotak proširenosti kanalizacijskog sustava i pročišćavanja otpadnih voda. Zadovoljavajuća situacija je s pristupom mreži brzog interneta. Najveća je pokrivenost kod električne mreže od čak 97,5% pri čemu možemo zaključiti da dio naselja koja nisu pokrivena ovom mrežom su nenaseljena. U budućem se razdoblju trebaju poduzeti aktivnosti na poboljšanju kanalizacijskih sustava i pročišćavanja otpadnih voda. U naseljima koja još nisu pokrivena mrežom brzog interneta isto treba što žurnije omogućiti.

Ceste

Možemo zaključiti da stanje cesta/ prometnica nije zadovoljavajuće te da se u budućem razdoblju treba predvidjeti asfaltiranje nerazvrstanih cesta kroz mjere ruralnog razvoja.

Izvor: Podaci JLS

	Državne ceste	Županijske ceste	Općinske ceste	Nerazvrstane ceste
Ukupna duljina(km)	99,04	111,03	186,12	256,24
Asfaltirano	99,04	96,03	141,02	171,18
NeASFALTIRANO	0	15	45,1	85,06

Opskrba plinom

Izvor: Podaci JLS

PLINOOPSKRBA	Ukupna pokrivenost naselja u JLS (%)	Broj priključaka na sustav (%)
LAG BILOGORA - PAPUK	38,6%	42,23%

Plinoopskrba regije Biologora-Papuk zastupljena je tek s 38,6% u ukupnoj pokrivenosti mrežom. Rezultat je to postojanja i drugih alternativni izvori energenata, posebice drvne mase. U budućem razdoblju potrebno je planski provoditi akcije o zainteresiranosti za korištenje energenata iz obnovljivih izvora energije.

Gospodarenje otpadom usporedba podataka 2011 i 2015

Broj JLS-a u sustavu organiziranog gospodarenja	Broj reciklažnih dvorišta	Broj divljih deponija na području	Broj odlagališta komunalnog otpada	Broj odlagališta građevinskog otpada	Broj odlagališta organskog otpada	Broj odlagališta opasnog otpada	godina
5 (odnosno 83,3%)	-	64	4	-	1*	-	2011
5	1mobilno	4	4	-	1*/azbest	-	2015

Za područje regije Biologora - Papuk možemo reći da je skoro u potpunosti u sustavu organiziranog gospodarenja otpadom. U regiji Biologora-Papuk trenutno nema odlagališta građevinskog otpada niti organskog otpada, a nitko u 2015 ne posjeduje ni izgrađeno reciklažno dvorište. U gospodarenju otpadom nismo puno odmakli od podatka iz 2011 što je naravno loš rezultat. Uvelike je smanjen broj divljih deponija.

III. ANALIZA RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA PODRUČJA

1. ANKETNI UPITNIK O STANJU I RAZVOJnim POTREBAMA PODRUČJA LAG-A

Lag je koristio metodu anketnog upitnika kako bi analizirao percepciju stanja na području regije i to iz područja kvalitete pružanja usluga na području grada ili općine, o potrebama u gospodarstvu, o društvenim potrebama i o planiranju razvojnih aktivnosti. Anketni upitnik bio je dostupan elektronskim putem na web stranicama lag-a. Pored on line ispunjavanja Lag je angažirao tvrtku za izvođenje osobnih intervjua odnosno ispunjavanje upitnika u razgovoru sa ispitivačem. Na taj smjer način dobili 70 intervjuiranih gospodarstvenika i fizičkih osoba. Detaljni rezultati analize upitnika nalaze se u Prilogu II Strategije.

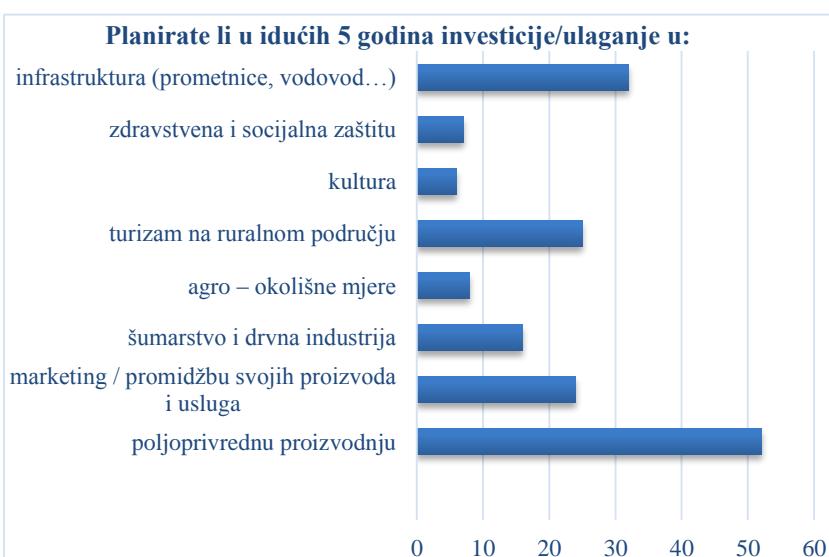
Kvalitetu pružanja usluga na području grada ili općine ispitanici su podjednako ocjenjivali te se može zaključiti da je kvaliteta usluge približno jednaka po svim razmatranim pitanjima. Kao najlošiju uslugu su ipak ocijenili poticanje poduzetništva na što kroz provedbu strategije moramo polagati veću pažnju kako bi došlo do poboljšanja, dok je najbolja usluga briga o djeci predškolske dobi.

Iz nabrojanih 10 gospodarskih područja u upitniku najviše ispitanika smatra da se i dalje najviše treba poticati poljoprivreda te smo naravno i kroz strategiju najviše sredstava usmjerili za investicije u poljoprivrednim i šumarskim djelatnostima. Pod utjecajem različitih čimbenika na razvoj regije sve su opcije podjednako zastupljene te se samo može istaknuti da ispitanici najviše poteškoće imaju sa nemogućnošću ili kašnjenjem naplate za prodanu robu ili izvršenu uslugu što na njih veoma negativno utječe, dok nemaju problema sa lokalnom/ gradskom administracijom.

Analizom anketnih upitnika i mišljenjima dionika na radionicama formirali smo SWOT analizu.

(i) Grafički prikaz analize anketnog upitnika o stanju i razvojnim potrebama područja

Na upit o planiranim investicijama u idućih 5 godina najviše ispitanika odabralo je opciju – investicije u poljoprivrednu što govori u prilog tome da će PRR i LRS regije postići povoljan učinak na razvoj ovoga područja jer interes za ulaganje u poljoprivrednu proizvodnju svakako postoji.

2. „SWOT“ – ANALIZA-ANALIZA SNAGA,SLABOSTI,PRILIKI I PRIJETNJI LAG PODRUČJA

Prednosti/snage	Slabosti	Mogućnosti	Prijetnje
SOCIOEKONOMSKAI GOSPODARSKA SITUACIJA			
Postojeća izgrađena poduzetnička infrastruktura (poslovne zone)	Velik broj nezaposlenih,mala mogućnost zapošljavanja u velikim tvrtkama	Financiranje iz EU fondova	Visoko porezno opterećenje i često mjenjanje zakonskih propisa
Dobra poduzetnička tradicija i baza za razvoj poduzetništva	Nedostatak osnovnih znanja u poduzetništvu	Korištenje državnih poticajnih mjera	Daljnja depopulacija prostora i odlazak obrazovanih kadrova
Zainteresiranost poduzetnika	Nedostatna motiviranost radne snage	Ulaganja u obrazovni sustav i cijeloživotno učenje	Odlazak potencijalnih ulagača u područje razvijenije poduzetničke infrastrukture
	Nedostatak obrazovnih programa vezano uz nove tehnologije	“Zeleno”gospodarenje	Siva ekonomija i rad na crno
	Nedostatan a iskorištenost obnovljivih izvora energije	Programi JLS za privlačenje investicija	Negativna demografska kretanja
	Nedovoljno poticanje poduzetništva i samozapošljavanja	Poticanje cijeloživotnog učenja	
	Nedovoljna informatizacija		
POLJOPRIVREDNO OKOLIŠNA SITUACIJA			
Povoljan geografski položaj	Nedovoljno iskorišteni prirodni resursi	Stvaranje nižih troškova energije korištenjem obnovljivih izvora energije	Klimatske promjene uvjetovane zagadenjem okoliša
Bogatstvo prirodnih resursa	Nedovoljna prometna povezanost i lose stanje lokalnih i region.prometnica	Bolje raspolažanje prirodnim izvorima i bogatstvima	Centralizacija izvora financiranja
Povoljan klimatski položaj	Ograničeno tržište	Poticanje zdravog življenja uzgojem i preradom na ekološki način	Spora dinamika razvoja ruralnih područja
Briga o zaštiti okoliša	Nepotpuna komunalna infrastruktura		
	Neriješeni imovinsko-pravni odnosi		
LOKALNA ZAJEDNICA KAO ELEMENT RAZVOJA			
Volja lokalnih vlasti u pokretanju koordinacijske politike	Nedovoljna iskorištenost objekata u vlasništvu JLS i RH	Povećana motiviranost i pažnja prema održivom razvoju	Nedovoljna finansijska snaga lokalne samouprave u iskorištanju izvora financiranja(EU) i državnih potpora
Kulturnopovijesna baština	Nedostatna međuregionalna i međunarodna suradnja po pitanjima razvoja	Svijest lokalne zajednice o važnosti novih tehnologija kao činitelja razvoja	
Multikulturalna sredina	Nedovoljna promocija regije, kulturne i povijesne baštine te razvojnih mogućnosti	Volja za vrednovanjem lokalnih posebnosti i proizvoda kao element prepoznavanja	Isključenje i socijalna marginalizacija ugroženih skupina stanovništva
Jako strukovno srednjoškolsko obrazovanje	Nedostatni kapaciteti u predškolskom i školskom odgoju	Razvoj regionalne i međunarodne suradnje	Starenje stanovništva
	Odlazak mlađih i obrazovanih	Aktivan rad Lokalne akcijske grupe	
	Gubitak javnih institucija, agencija, gruotvnice,suda u lokalnoj sredini		Strateški dokumenti na nacionalnoj i regionalnoj razini dolaze sa zakašnjnjem
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA			
Tradicionalno jaka poljoprivredno prehrambena proizvodnja	Usitnjenoš poljoprivrednih posjeda, neusklađenost zemljišnih knjiga	Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta	Nekontrolirani uvoz proizvoda konkurentnih proizvodima regije
Bioraznolikost	Tradicionalan pristup poljoprivrednoj proizvodnji	Razvoj ekološke proizvodnje	Ograničeno tržište
Povoljna klima	Slaba povezanost poljopr.proizvođača	Umrežavanje proizvođača i spremnost na uvođenje novih bioloških kultura u uzgoj	Intenziviranje polj.proizvodnje pretjeranom upotrebor gnojiva,herbicida,fungicida zbog dobivanja maksimalnih prinosova
Veliki broj malih OPG-ova (dobra podloga)	Nedostatna i educiranost polj.proizvođača	„Brandiranje“ domaćih i tradicionalnih proizvoda	Učestalo mijenjanje zakonskih regulativa
Značajan udio ekološke proizvodnje	Nedovoljna informatizacija u poslovanju	Veliki broj malih OPG-ova (prilike za EAFRD)	
	Nekorišteno polj.zemljište (obraslo)	Nekorišteno polj.zemljište (obraslo)	
		Korištenje EU fondova	
TURIZAM			
Tradicija u kontinentalnom lječilišnom turizmu	Nedovoljan razvoj alternativnih turističkih proizvoda(seoski turizam,sportski i zdravstveni turizam)	Visoka zainteresiranost poduzetnika za razvoj kontinentalnog turizma i manje smještajne kapacitete	Globalna gospodarska i finansijska kriza
Visoko i stručno obrazovan kadar u zdravstvenom i lječilišnom turizmu	Nedostatak turističke infrastrukture i smještajne ponude	Zainteresiranost stranih ulagača	Nepredviđeni uticaj promjena u zakonima u zdravstvu
Zaštićeni šumski kompleksi	Nedostatak prometne povezanosti,izoliranost	Potražnja za selektivnim oblicima turizma (lov, ribolov, planinarenje)	
		Financiranje iz Europskog socijalnog fonda i drugih EU fondova	

3. ANKETNI UPITNIK O PROJEKTNIM IDEJAMA NA PODRUČJU LAG-A

Detaljna analiza baze projektnih ideja sadržana je u Prilogu II.LRS .

Procjena potrebnih financijskih sredstava za provedbu projekata sadržana je u poglavlju XV.LRS.

IV. Analiza rizika provedbe Lokalne razvojne strategije

U procesu upravljanja rizicima provedbe strategije utvrdili smo glavne korake:

- ❖ utvrđivanje rizika
- ❖ procjena rizika
- ❖ odgovor na rizike
- ❖ postupanje po rizicima - praćenje i izvješćivanje o rizicima

Utvrdjivanje rizika uključuje identifikaciju potencijalnih rizika i uzrok rizika, kao i potencijalne posljedice rizika. Koristili smo PEST metodu i razvrstali smo rizike prema tipu. (Politički, Ekonomski,Sociokulturalni i Tehnološki)

Pri tom smo definirali dvije osnovne kategorije: Vanjski i Unutarnji rizici.

Procjena rizika temeljiti će se na matrici za mjerjenje rizika 3x3, koja ima dvije vrste ulaznih informacija – procjene učinka rizika i procjene vjerojatnosti pojave rizika.

Ukupna izloženost riziku dobiva se množenjem bodova za učinak s bodovima za vjerojatnost (tako se rizik s najvećim učinkom i najvećom vjerojatnošću, koje budujemo ocjenom tri, može procijeniti s najviše devet bodova). Vjerojatnost može biti niska (1), srednja (2) i visoka (3). Učinak može biti malen (1), srednji (2) i velik (3). Ukupna izloženost riziku može biti niska (ocjena 1,2, zeleno), srednja (ocjena 3,4, žuto) i visoka (ocjena 6,9, crveno).

Matrica rizika prikazana je na slijedećoj slici:

VJEROJATNOST (V)	Visoka(3)	3	6	9
	Srednja(2)	2	4	6
	Niska(1)	1	2	3
		Malen(1)	Srednji(2)	Velik(3)
		UČINAK (U)		

Kod "zelenih rizika" se ne zahtijeva dodatno djelovanje ili postupanje ali se mogu definirati mjere ublažavanja ."Žute rizike" treba nadgledati i upravljati njima tako da se vrate u zonu "zelenih rizika" koristeći mjere ublažavanja. "Crveni rizici", ocijenjeni najvišom ocjenom rizika (6,9) zahtijevaju obavezno preventivne aktivnosti i aktivnosti ublažavanja.

Za svaki rizik treba izabrati jedan od sljedećih odgovora na rizik:

- izbjegavanje rizika – na način da se određene aktivnosti izvede drugačije
- prenošenje rizika – putem konvencionalnog osiguranja ili prijenos na treću stranu
- prihvatanje rizika – kada su mogućnosti za poduzimanje određenih mera ograničene ili su troškovi poduzimanja nerazmjerni u odnosu na moguće koristi, s tim da rizik treba pratiti kako bi se osiguralo da ostane na prihvatljivoj razini
- smanjivanje/ublažavanje rizika – poduzimati mjeru da se smanji vjerojatnost ili učinak rizika.

U svrhu učinkovitosti upravljanja rizicima uspostavlja se i odgovarajući sustav praćenja i izvješćivanja o rizicima:

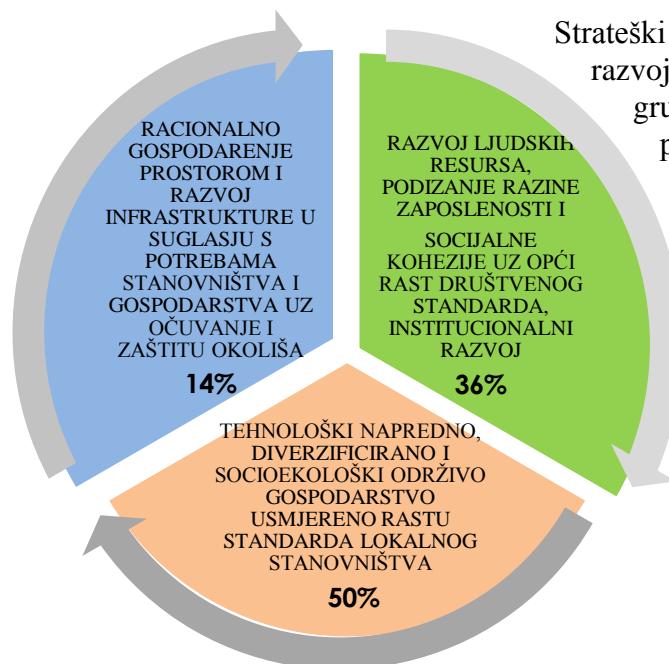
- sastanci na mjesecnoj razini
- komunikacija između UO, dionika i nadležnih tijela za kontrolu provedbe (Povjerenstvo zapraćenje i evaluaciju,MPS) polugodišnje ili kada se nađe na izuzetno značajan rizik
- sastanci stručnih timova radi pregleda i rasprave u kojoj su mjeri poduzete radnje učinkovite, razmatranje procjene učinka i vjerojatnosti nakon što su radnje u vezi tretiranja rizika završile, određivanje da li su daljnje akcije potrebne radi postizanja prihvatljive razine rizika;
- pisana izvješća o rizicima (voditelj lag-a, Povjerenstvo za praćenje i evaluaciju)

(a) Tablica izloženosti rizicima

OPIS	V	U	IZLOŽENOST RIZIKU	Preventivne aktivnosti	Aktivnosti ublažavanja	Odgovornost za utvrđivanje rizika
VANJSKI RIZICI						
Politički						
1.Promjene u zakonodavstvu i PRR	2	3	Red	Pratiti propise i izmjene	Revizija strategije	ured lag-a,
2.Sporost sustava potvrđivanja odobrenih projekata	2	3	Red	Stalna komunikacija sa nadležnim tijelima	Prilagodbe akcijskih planova	ured lag-a, nadležna tijela za provedbu PRR
Ekonomski						
1.procjena za pojedinu mjeru u LRS ne odgovara trenutnoj ekonomskoj situaciji	2	2	Yellow	Pratiti ekonomске pokazatelje za pojedini sektor	Prilagodba strategije	ured lag-a, Povjerenstvo za praćenje i evaluaciju
2.nedostatni finansijski kapaciteti prijavitelja	2	3	Red	Kod odabira projekata paziti na kriterij fin.kapaciteta potencijalnih prijavitelja		Povjerenstvo za odabir
Socijalni						
1.razlike u razvoju pojedinih područja lag-a	2	2	Yellow	Pratiti područja sa ograničenjima i posebnim potrebama	Dodatne edukacije i informiranje za pojedino područje i temu	Ured lag-a, vanjski stručnjaci
Tehnološki						
1.nedovoljna inf.pismenost prijavitelja	2	2	Yellow	Uključivanje konzultanata u informiranje	Dodatne edukacije potencijalnih korisnika	Ured lag-a, vanjski stručnjaci
2.loš web sustav	2	1	Yellow		Razvoj i prilagodba web sustava	Ured lag-a
3.loša organizacija prijave projekata	1	3	Yellow	Informiranje na više načina, web, mediji	Postaviti jasan i dostupan sustav	Ured lag-a
UNUTARNJI RIZICI						
1.nedovoljan administrativni kapacitet lag-a	2	2	Yellow	Stručna usavršavanja, uvođenje informatičkih sustava	Novo zapošljavanje, Vanjske usluge	Upravni odbor, predsjednik Lag-a
2.loša suradnja između tijela upravljanja	1	2	Green	Informativne radionice i sastanaci	Stručna savjetovanja	ured lag-a, predsjednik
3.nezainteresiranost dionika regije	2	3	Red	Održavanje informativnih radionica i sastanaka	Informiranje i dodatne edukacije	Ured lag-a
4.smanjenje ili proširenje teritorija lag-a	1	1	Green		Revizija strategije	Ured lag-a
5.nedostatna sredstva za predfinanciranje rada lag-a	2	3	Red	Izraditi podzakonske propise za lakše predfinanciranje	Osigurati dodatno predfinanciranje u zakonskim okvirima	ured lag-a, nadležna tijela za provedbu PRR
6.loše postavljeni indikatori provedbe LRS	1	1	Green		Revizija Pravilnika za evaluaciju	Ured lag-a
7.loše vremensko planiranje provedbe mjera	1	2	Green		Uskladiti godišnji akcijski plan provedbe	Ured lag-a

V. OPIS CILJEVA LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE 2014 -2020

1. IZBOR I HIJERARHIJA MJERA POTPORE LRS-PRR 2014 -2020- CILJEVI I PRIORITY

(a) PRIORITETI

Strateški ciljevi i prioriteti Lokalne strategije razvoja definirani su od Lokalne akcijske grupe nakon provedene analize dostupnih podataka o geografskom položaju, gospodarskom položaju, kapacitetima stanovništva i poduzetnika na području regije te podacima dostavljenim od lokalnih dionika u razvoju zajednice.

1.Povećanje učinkovitosti i unapređenje konkurentnosti proizvodnje i prerade poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

2.Razvoj energetski učinkovite i okolišno prihvatljive poljoprivredne proizvodnje i promicanje održivog gospodarenja šuma

3.Razvoj nepoljoprivrednih gospodarskih djelatnosti u svrhu poboljšanja kvalitete života i naseljenosti ruralnog područja

4.Razvoj i podizanje kvalitete infrastrukture

5.Podizanje kvalitete gospodarenja prostorom te učinkovitosti očuvanja i zaštite okoliša

6.Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima

7.Razvoj ljudskih resursa za upravljanje lokalnim i regionalnim razvojem – LEADER

2. CILJANE SKUPINE Lokalna akcijska grupa ima za cilj rad s brojnim skupinama korisnika koji će biti izravno uključeni u dobivanje usluge kroz ostvarenje prioriteta i strateških ciljeva lokalne strategije razvoja. Skupine koje se ističu su poljoprivrednici, davaljci usluga u poljoprivredi; mali proizvođači (obrtnici, tradicionalni obrti), davaljci usluga u kontinentalnom turizmu, civilne udruge, neprofitni sektor, ustanove vezane za obrazovanje i zaštitu okoliša, socijalno ugrožene skupine stanovništva, mladi, poduzeća koja se bave razvojem infrastrukture i obnovljivim izvorima energije.

3. ALOKACIJE SREDSTAVA PREMA STRATEŠKIM CILJEVIMA, PRIORITETIMA I MJERAMA

Mjere prema prioritetima strateških ciljeva	% alokacija
STRATEŠKI CILJ 1 TEHNOLOŠKI NAPREDNO, DIVERZIFICIRANO I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA	49,87%
Prioritet 1.1.Povećanje učinkovitosti i unapređenje konkurentnosti proizvodnje i prerade poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	32,77%
Mjera 1.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	19,14
Mjera 1.1.2.Potpore razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	13,63
Prioritet 1.2.Razvoj energetski učinkovite i okolišno prihvatljive poljoprivredne proizvodnje i promicanje održivog gospodarenja šumama	12,63%
Mjera 1.2.1.Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	5,98
Mjera 1.2.2.Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva	6,65
Prioritet 1.3.Razvoj energetski učinkovite i okolišno prihvatljive poljoprivredne proizvodnje i promicanje održivog gospodarenja šumama	4,49
Mjera 1.3.1.Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	4,49
STRATEŠKI CILJ 2 RACIONALNO GOSPODARENJE PROSTOROM I RAZVOJ INFRASTRUKTURE U SUGLASJU S POTREBAMA STANOVNIŠTVA I GOSPODARSTVA UZ OČUVANJE I ZAŠТИTU OKOLIŠA	14,24
Prioritet 2.1.Razvoj prometne infrastrukture te kvalitetno i efikasno gospodarenje prometnom infrastrukturom	0%
Mjera – nije planirana zbog nedostatka sredstava	
Prioritet 2.2.Podizanje kvalitete gospodarenja prostorom te učinkovitosti očuvanja i zaštite okoliša	14,24
Mjera 2.2.1.Korištenje obnovljivih izvora energije	10,05
Mjera 2.2.2. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	4,19
STRATEŠKI CILJ 3 RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA, PODIZANJE RAZINE ZAPOSLENOSTI I SOCIJALNE KOHEZIJE UZ OPĆI RAST DRUŠTVENOG STANDARDA, INSTITUCIONALNI RAZVOJ	35,89%
Prioritet 3.1.Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima	35,89
Mjera 3.1.1.Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	35,89
Prioritet 3.2.Razvoj ljudskih resursa za upravljanje lokalnim i regionalnim razvojem-LEADER	
Mjera 3.2.1.Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a	5% na 19.2
Mjera 3.2.2.Tekući troškovi i animacija LAG-a	25% na 19.2+19.3

VI. OPIS MJERA, KORISNIKA, KRITERIJA, INDIKATORA

Uvjeti prihvatljivosti projekta, prihvatljivosti korisnika i prihvatljivosti aktivnosti u pojedinoj mjeri biti će definirani detaljno LAG natječajem.

A. 1.1.1 POTICANJE ULAGANJA U MODERNIZACIJU TEHNOLOŠKIH PROCESA U SVRHU POVEĆANJA KONKURENTNOSTI I IZGRADNJE KAPACITETA

STRATEŠKI CILJ	PRIORITET	MJERA	OZNAKA MJERE LRS	OZNAKA MJERE PRR	% od 19.2.
1.TEHNOLOŠKI NAPREDNO,DIVERZIFICIRANO I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA	1.Povećanje učinkovitosti i unapređenje konkurentnosti proizvodnje i prerade poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	1.Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	1.1.1.	4.1.OP1	19,14

- Objasnjenje mjerne 1.1.1.

Prema rezultatima anketnih upitnika te prijavljenih projektnih ideja za mjeru postoje interesi na području lag-a. Swot analiza pokazuje da nam je poljoprivredna proizvodnja i dalje nedovoljno modernizirana i nekonkurentna. Potpora se kroz ovu mjeru dodjeljuje kako bi se povećala konkurentnost poljoprivrednih gospodarstava omogućavanjem proširenja proizvodnih kapaciteta čime direktno utičemo na konkurentnost, produktivnost i održivost poljoprivrednih gospodarstava. 55,5 % anketiranih izjavilo je da u periodu do 2020 godine planira investiciju u proširenje i modernizaciju proizvodnje pod mjerom 1.1.1.

Prihvatljivo područje	Prihvatljivost korisnika	Prihvatljive aktivnosti
područje LAG-a Bilogora - Papuk	fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sukladno Zakonu o poljoprivredi osim fizičkih i pravnih osoba čija je ekomska veličina manja od 6.000 eura za ulaganja u sektor voća, povrća i cvijeća i manja od 8.000 eura za ulaganja u ostalim sektorima, te proizvođačke grupe/organizacije	ulaganje u građenje i/ili opremanje, ulaganje u opremu, kupnja nove poljoprivredne mehanizacije i opreme, ulaganje u podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada, ulaganje u izgradnju i/ili opremanje novih sustava za navodnjavanje, kupnja zemljišta i objekata radi realizacije projekta.

• Cilj mjeru

Potpore se kroz ovu mjeru dodjeljuje kako bi se povećala konkurentnost poljoprivrednih gospodarstava omogućavanjem proširenja proizvodnih kapaciteta čime direktno utičemo na konkurentnost, produktivnost i održivost poljoprivrednih gospodarstava.

INDIKATORI

1.1.1. - LRS	Udio financiranja iz ukupne LRS	19,14
4.1.OP1 - PRR	Maksimalna veličina projekta	Sukladno Pravilniku za 19.2
	Minimalna veličina javne potpore	5.000,00 Eur
	Maksimalna veličina javne potpore: do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, a može se uvećati za dodatnih 20 % ali maksimalno do 15.000,00 Eur	Max 15.000,00 Eur
Izlazne veličine /output indicator	Ukupan broj ha obuhvaćenih ulaganjima kroz mjeru 1.1.1.	30 ha
Rezultati/target indicator	Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti	14
	Broj poboljšanih proizvodnih procesa	14
	Broj korisnika/gospodarskih subjekata poduprtih u ovoj mjeri	11
KVALITATIVNA	Poboljšanje u procesima primarne proizvodnje	

PROCJENA UČINKA	i obrade tla Povećana produktivnost agrarne proizvodnje Povećanje konkurentnosti	

B. 1.1.2. POTPORA RAZVOJU MALIH POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTVA

STRATEŠKI CILJ 1	PRIORITET 1	MJERA 2	OZNAKA MJERE LRS	OZNAKA MJERE PRR	% od 19.2.
1.TEHTNOLOŠKI NAPREDNO,DIVERZIFICIRAN O I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA	1.Povećanje učinkovitosti i unapređenje konkurentnosti proizvodnje i prerade poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	2.Potpore razvoju malih poljoprivrednih gospodarstva	1.1.2.	6.3. Operacija 6.3.1.	13,63

- Objasnjenje mjerne 1.1.2.

Rezultati anketa pokazuju veliki interes za ovom vrstom potpore. Swot analiza je pokazala da postoji veći broj poljoprivrednih gospodarstava koji ne zadovoljavaju ni minimalne uvjete održive poljoprivredne proizvodnje. Nedostatak sredstava za ulaganje u proizvodnju uzrok je stagnaciji i neodrživom poslovanju. 32 % anketiranih izjavilo je da u periodu do 2020 godine planira koristiti ta početna start up sredstva kako bi dostigli određeni SO i mogli konkurirati u drugim mjerama.

Prihvatljivo područje	Prihvatljivost korisnika	Prihvatljive aktivnosti
područje LAG-a Bilogora - Papuk	Mala poljoprivredna gospodarstva, čija je ekonomska veličina između 2.000 i 7.999 EUR-a	kupnja domaćih životinja, jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala; kupnja, građenje i ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata te ostalih gospodarskih objekata uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje i ili prerade proizvoda iz Priloga I; podizanje novih i ili restrukturiranje postojećih nasada; uređenje i trajnije poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta u svrhu poljoprivredne proizvodnje; građenje i ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda uključujući i troškove promidžbe; kupnja ili zakup polj.zemljišta; kupnja polj.mehanizacije, strojeva i opreme.

- Cilj mjerne

Omogućiti vrlo malim poljoprivrednim gospodarstvima dostizanje zadovoljavajuće ekonomske veličine te povećanje dohotka od poljoprivredne djelatnosti.

INDIKATORI	1.1.2. – LRS 6.3.(1)- PRR	Udio financiranja iz ukupne LRS	13,63%
	Javna potpora		15.000,00 eur
	Izlazne veličine /output indicator	Ukupan broj ha obuhvaćenih ulaganjima kroz mjeru 1.1.2.	5 ha
		Broj novonabavljenih ha u mjeri	1 ha
		Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti	7
	Rezultati/target indicator	Broj poboljšanih proizvodnih procesa	7
		Broj korisnika/gospodarskih subjekata poduprtih u ovoj mjeri	6
	KVALITATIVNA PROCJENA UČINKA	Proširenje proizvodnje , osiguravanje trajnih prihoda, povećano korištenje poljoprivrednih površina	

C. 1.2.1. PROMICANJE NOVIH I INOVATIVNIH POLJOPRIVREDNIH TEHNOLOGIJA U CILJU SMANJENJA ŠTETNOG UJECAJA NA OKOLIŠ

STRATEŠKI CILJ 1	PRIORITET 2	MJERA 1	OZNAKA MJERE LRS	OZNAKA MJERE PRR	% od 19.2.
1.TEHTNOLOŠKI NAPREDNO,DIVERZIFICIRANO I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA	2.Razvoj energetski učinkovite i okolišno prihvatljive poljoprivredne proizvodnje i promicanje održivog gospodarenja šumama	Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	1.2.1.	4.1.OP2	5,98

- Objasnjenje mjeru 1.2.1.

Na području LAG-a Biologora-Papuk još uvijek ne prevladava intenzivna poljoprivredna proizvodnja. Nastoji se očuvati okoliš a i sama vizija lag-a je suglasje sa prirodom. Veliki broj ha nasada nalazi se u ekološkoj proizvodnji i stoga je i veliki interes za ovu mjeru koja smanjuje negativan utjecaj na okoliš.

Prihvatljivo područje	Prihvatljivost korisnika	Prihvatljive aktivnosti
područje LAG-a Biologora - Papuk	sve fizičke i pravne osobe su prihvatljive neovisno o ekonomskoj veličini	ulaganje u gradenje skladišnih kapaciteta za stajski gnoj i digestate uključujući opremu za rukovanje i korištenje stajskog gnoja i digestata te ulaganja u poboljšanje učinkovitosti korištenja gnojiva (strojevi i oprema za utovar, transport i primjenu gnojiva), sukladno Pravilniku PRR za podmjeru 4.1.OP2

- Cilj mjeru

Potaknuti ulaganja u moderniju tehnologiju kojom ćemo smanjiti utjecaj na okoliš na prihvatljivu razinu.

INDIKATORI

1.2.1. – LRS 4.1.OP2 - PRR	Udio financiranja iz ukupne LSR	5,98
	Maksimalna veličina projekta	Sukladno Pravilniku za 19.2
	Minimalna veličina javne potpore	5.000,00 Eur
	Maksimalna veličina javne potpore: do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, može se uvećati za dodatnih 20% ali maksimalno do 10.000,00 Eur	Max 10.000,00 Eur
Izlazne veličine /output indicator	Ukupni broj ha obuhvaćenih mjerom 1.2.1. Broj podržanih aktivnosti koje primaju potporu skladišti obrada gnojivo	8 ha 5
Rezultati/target indicator	Broj poboljšanih proizvodnih procesa Broj korisnika/gospodarskih subjekata poduprtih u ovoj mjeri	5 5
	Broj grla stoke na koje se odnose ulaganja s ciljem smanjenja stakl.plinova i amonijaka	50
KVALITATIVNA PROCJENA UČINKA	Poboljšanje u procesima primarne proizvodnje i obrade tla Smanjenje zagađivanja korištenjem novije i modernije tehnologije	

**D. 1.2.2.MODERNIZACIJA TEHNOLOGIJA, STROJEVA , ALATA I OPREME U
PREDINDUSTRIJSKOJ OBRADI DRVA**

STRATEŠKI CILJ 1	PRIORITET 2	MJERA 2	OZNAKA MJERE LRS	OZNAKA MJERE PRR	% od 19.2.
1.TEHTNOLOŠKI NAPREDNO,DIVERZIFICIRAN O I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA	2.Razvoj energetski učinkovite i okolišno prihvatljive poljoprivredne proizvodnje i promicanje održivog gospodarenja šumama	2.Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva	1.2.2.	8.6.OP2	6,65

- Objasnjenje mјere 1.2.2.

47,6% područja LAG-a nalazi se pod šumskim površinama. Primarna proizvodnja drvne mase zastupljena je kao grana koja donosi profit. Investicije u strojeve u ovoj proizvodnji su prilično visoke, stoga smo ovu mjeru uvrstili upravo iz razloga modernizacije te proizvodnje što doprinosi ujedno i očuvanju šumskih staništa za što se kao regija zalažemo.

Prihvatljivo područje	Prihvatljivost korisnika	Prihvatljive aktivnosti
područje LAG-a Bilogora - Papuk	Obrti, mikro, mala i srednja poduzeća registrirana za djelatnosti prerade drva	Kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za predindustrijsku preradu drva (blanjalice, pile); za proizvodnju peleta i briketa; instalacija i/ili kupnja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u postupcima pridobivanja drva i predindustrijske prerade drva; izgradnja objekata i kupnja nove i rabljene opreme za sušenje, parenje, skladištenje i zaštitu proizvoda od drva (sušare, parionice, silosi, skladišta za drvnu sjećku, utovarivači, atomizeri itd.); opći troškovi, sukladno Pravilniku PRR za podmjeru 8.6 OP2

- Cilj mјere

Cilj je mјere dugotrajna ekomska korist kroz očuvanje šumskih ekosustava i održivo upravljaanje šumama.

INDIKATORI	1.2.2. – LRS 8.6.OP2 - PRR	Udio financiranja iz ukupne LSR	6,65%
		Maksimalna veličina projekta	Sukladno Pravilniku za 19.2
		Minimalna veličina javne potpore	10.000,00 Eur
		Maksimalna veličina javne potpore: do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, a može se uvećati za dodatnih 20 % ali maksimalno do 21.500,00 Eur	Max 21.500,00 Eur
	Izlazne veličine /output indicator	Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti	4
	Rezultati/ target indicator	Broj poboljšanih proizvodnih procesa	3
		Broj korisnika/gospodarskih subjekata poduprtih u ovoj mjeri	3
	KVALITATIVNA PROCJENA UČINKA	Povećanje održivosti i kompetentnosti šumskog gospodarstva,promocija održivog gospodarenja šumama	

1.3.1.RAZVOJ KONTINENTALNOG I RURALNOG TURIZMA TE RAZVOJ DJELATNOSTI KOJE NISU PREDMETOM PRIMARNE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

STRATEŠKI CILJ 1	PRIORITET 3	MJERA 1	OZNAKA MJERE LRS	OZNAKA MJERE PRR	% od 19.2.
1.TEHNOLOŠKI NAPREDNO,DIVERZIFICIRAN O I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTUSTANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA	3.Razvoj nepoljoprivrednih gospodarskih djelatnosti u svrhu poboljšanja kvalitete života i naseljenosti ruralnog područja	Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	1.3.1.	6.4. Operacija 6.4.1.	4,49

- Objasnjenje mjeru 1.3.1.

Područje lag-a očuvane je prirode, bogato izletištima, biciklističkim stazama i vinskim cestama, poznato po zdravstvenom turizmu. S obzirom na širinu područja nedovoljno je smještajnih kapaciteta i usluga koje bi se mogle ponuditi turistima i lokalnom stanovništvu što je swot analiza i pokazala. Stoga ova mjeru može dati dodatni interes za proširenje usluga pogotovu u ruralnom turizmu.U ovoj mjeri očekujemo inovativan pristup kako bi se na područje regije uvela nova inovativna usluga ili proizvod koja bi kombinirala ulaganja u sportski, zdravstveni ili poslovni turizam a vezano uz obiteljska poljoprivredna gospodarstva. Nedovoljan broj i raspon usluga i proizvoda u ovom području izrazito je naglašen. Lag će kroz animacijske aktivnosti raditi na promociji novih usluga i proizvoda na ovom području realiziranih kroz ovu mjeru.

Prihvatljivo područje	Prihvatljivost korisnika	Prihvatljive aktivnosti
područje LAG-a Biologora – Papuk naselja do 5000 stanovnika	poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika te fizičke osobe koje su nositelji ili članovi obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva koji razvijaju nepoljoprivredne djelatnosti.	Prihvatljivi troškovi su iz sektora: turizam u ruralnom području; tradicijski, umjetnički obrti, izrada suvenira; pružanje usluga u ruralnim područjima, poljoprivredni i šumarstvu sukladno Pravilniku PRR za podmjeru 6.4

- Cilj mjeru

Proširiti raspon usluga na ruralnom području pogotovu u ruralnom turizmu. Pokazati prednosti regije i izvršiti promociju regije.

INDIKATORI

1.3.1. – LRS 6.4.(1) – PRR	Udio financiranja iz ukupne LSR	4,49
	Maksimalna veličina projekta	Sukladno Pravilniku za 19.2
	Minimalna veličina javne potpore	3.500,00 Eur
	Maksimalna veličina javne potpore: 70 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova ali ne više od 7.500,00 Eur	Max 7.500,00 Eur
Izlazne veličine /output indicator	Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti	5
	Broj novih kreveta u turističkom smještaju	1
	Broj adaptiranih objekata	1
Rezultati/target indicator	Broj korisnika/gospodarskih subjekata poduprtih u ovoj mjeri	5
KVALITATIVNA PROCJENA UČINKA	Razvoj diverzifikacije na ruralnom području, poboljšanje usluga, povećanje broja usluga za posjetitelje i turiste	

E. 2.1. INFRASTRUKTURA

STRATEŠKI CILJ 2	PRIORITET 1		OZNAKA MJERE LRS	OZNAKA MJERE PRR
2.RACIONALNO GOSPODARENJE PROSTOROM I RAZVOJ INFRASTRUKTURE U SUGLASJU S POTREBAMA STANOVNIŠTVA I GOSPODARSTVA UZ OČUVANJE I ZAŠTITU OKOLIŠA	1.Razvoj i podizanje kvalitete infrastrukture	nedostatna sredstvaza provedbu	-	

F. 2.2.1.RAZVOJ OPSKRBE I KORIŠTENJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I NEPREHRAMBENIH SIROVINA U SVRHU ODRŽIVOOG GOSPODARENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA

STRATEŠKI CILJ 2	PRIORITET 2	MJERA 1	OZNAKA MJERE LRS	OZNAKA MJERE PRR	% od 19.2.
2.RACIONALNO GOSPODARENJE PROSTOROM I RAZVOJ INFRASTRUKTURE U SUGLASJU S POTREBAMA STANOVNIŠTVA I GOSPODARSTVA UZ OČUVANJE I ZAŠTITU OKOLIŠA	2.Podizanje kvalitete gospodarenja prostorom te učinkovitosti očuvanja i zaštite okoliša	1.Korištenje obnovljivih izvora energije	2.2.1.	4.1.OP3	10,05

- Objasnjenje mjere 2.2.1.

Zamjena fosilnih goriva s obnovljivim izvorima energije za vlastite potrebe poljoprivrednih gospodarstava i objekata za preradu hrane olakšat će opskrbu i korištenje obnovljivih izvora energije. Lakši pristup novosagrađenim i bolje uređenim šumskim cestama pridonijet će učinkovitijem načinu proizvodnje, opskrbe i mobiliziranju drvne biomase kao obnovljivog izvora energije.

Prihvatljivo područje	Prihvatljivost korisnika	Prihvatljive aktivnosti
područje LAG-a Biologora – Papuk naselja do 5000 stanovnika	Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik, proizvođačke grupe ili organizacije nisu prihvatljivi korisnici	ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za proizvodnju energije, objekata za prijem, obradu i skladištenje sirovina, za obradu, preradu, skladištenje, transport i primjenu izlaznih supstrata za organsku gnojidbu, sukladno Pravilniku PRR za mjeru 4.1.OP3

- Cilj mjere

Povećati korištenje obnovljivih izvora energije i time povoljno uticati na klimatsko-okolišne promjene.

INDIKATORI	2.2.1. - LSR 4.1.OP3 - PRR	Udio financiranja iz ukupne LSR	10,05
		Maksimalna veličina projekta	Sukladno Pravilniku za 19.2
		Minimalna veličina javne potpore	5.000,00 Eur
		Maksimalna veličina javne potpore: do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, može se uvećati za dodatnih 20% ali maksimalno do 10.500,00 Eur	Max 10.500,00 Eur
	Izlazne veličine/output indicator	Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti	8
	Rezultati/target indicator	Broj poboljšanih proizvodnih procesa	6
		Broj korisnika/gospodarskih subjekata poduprtih u ovoj mjeri	8
	KVALITATIVNA PROCJENA UČINKA	Poboljšanja održivog gospodarenja prirodnim resursima, "zeleni" proizvodnja, očuvanje okoliša	

G. 2.2.2.POBOЉŠANJE OKOLIŠNE VRIJEDNOSTI ŠUMSKIH EKO SUSTAVA

STRATEŠKI CILJ 2	PRIORITET 2	MJERA 1	OZNAKA MJERE LRS	OZNAKA MJERE PRR	% od 19.2.
2.RACIONALNO GOSPODARENJE PROSTOROM I RAZVOJ INFRASTRUKTURE U SUGLASJU S POTREBAMA STANOVNJIŠTA I GOSPODARSTVA UZ OČUVANJE I ZAŠТИTU OKOLIŠA	2.Podizanje kvalitete gospodarenja prostorom te učinkovitosti očuvanja i zaštite okoliša	2.Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	2.2.2.	8.5 OP2	4,19

- Objašnjenje mjere 2.2.2.

Potpore se dodjeljuje za manja ulaganja vezano uz zaštitu prirode i obilježavanje prirodnih značajnih resursa (šumska bogatstva, bioraznolikost). Mjera doprinosi očuvanju glavnih obilježja regije, čiste prirode i prirodna bogatstva.

Prihvatljivo područje	Prihvatljivost korisnika	Prihvatljive aktivnosti
područje LAG-a Bilogora - Papuk	Šumoposjednici, trgovacka društva i druge pravne osobe koje sukladno Zakonu o šumama gospodare šumama i šumskim zemljištim u vlasništvu Republike Hrvatske, Udrženja šumoposjednika , Udruge civilnog društva i druge pravne osobe aktivne u zaštiti prirode	Materijali, oprema, usluge i radovi te druga prihvatljiva mala infrastruktura i opći troškovi, uspostava, uređenje i održavanje staza, odmorišta, vidikovaca, stuba, ljestvi, nadstrešnica, edukacijskih i informativnih ploča i smjerokaza u šumi i na šumskom zemljištu, izrada, dizajn i održavanje edukacijskih, informativnih i signalizacijskih ploča, sukladno Pravilniku za PRR , mjera 8.5OP2

- Cilj mjere

Cilj ove mjere je postići održiv ekonomski razvoj poštujući svojstvene ekološke vrijednosti i biološku raznolikost uz očuvanje prirodnih obilježja.

INDIKATORI

2.2.2. – LSR 8.5.OP2 - PRR	Udio financiranja iz ukupne LSR	4,19
	Maksimalna veličina projekta	Sukladno Pravilniku za 19.2
	Minimalna veličina javne potpore	5.000,00 Eur
	Maksimalna veličina javne potpore: do 90 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, ali maksimalno do 7.000,00 Eur	Max 7.000,00 Eur
Izlazne veličine/output indicator	Broj aktivnosti kojima se poboljšava ekološka vrijednost šumskih eko sustava	3
	Broj adaptiranih objekata male infrastrukture	1
	Broj označenih i uređenih područja	1
Rezultati/target indicator	Broj korisnika/ subjekata poduprtih u ovoj mjeri	5
KVALITATIVNA PROCJENA UČINKA	Poboljšanja održivog gospodarenja šumskim eko resursima, povećanje broja usluga u ruralnom turizmu	

H. 3.1.1. POBOLJŠANJE TEMELJNIH USLUGA ZA RURALNO STANOVNIŠTVO TE POBOLJŠANJE I PROŠIRENJE LOKALNE INFRASTRUKTURE

STRATEŠKI CILJ 3	PRIORITE T 1	MJERA 1	OZNAK A MJERE LRS	OZNAK A MJERE PRR	% od 19.2.
3.POTICANJE LOKALNOG RAZVOJA, PODIZANJE RAZINE ZAPOSLENOSTI I SOCIJALNE KOHEZIJE UZ OPĆI RAST DRUŠVENOG STANDARDA U RURALNIM PODRUČJIMA	1.Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima	1.Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	3.1.1.	7.4. Operacija 7.4.1	35,89

- Objasnjenje mjere 3.1.1.

Analiza područja pokazala je velik broj objekata lokalne društvene infrastrukture (društveni domovi, vatrogasni domovi, društveni domovi nacionalnih manjina, njih oko 70). Neki od objekata zahtijevaju detaljne rekonstrukcije dok je manji broj njih u upotrebljivom stanju no nedovoljno opremljen. Stoga kroz ovu mjeru pružamo mogućnost da se objekti adaptiraju i postanu upotrebljivi. Pored toga pružiti ćemo mogućnost rekonstrukcije i ostalih manjih zahvata u prostoru koji doprinose kvaliteti življena na ovom prostoru.

Prihvatljivo područje	Prihvatljivost korisnika	Prihvatljive aktivnosti
područje LAG-a Bilogora – Papuk naselja do 5000 stanovnika	jedinice lokalne samouprave; trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave; javne ustanove neprofitnog karaktera u kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave (osim javnih vatrogasnih postrojbi, lokalnih i regionalnih razvojnih agencija); udruge/organizacije civilnog društva i vjerske zajednice koje se bave humanitarnim i društvenim djelatnostima od posebnog interesa za lokalno stanovništvo (isključujući LAG-ove) i čije su djelatnosti sukladno ciljnim skupinama i klasifikaciji djelatnosti udruga, povezane sa prihvatljivim ulaganjem; lokalne akcijske grupe (LAG-ovi) koje su odabrane unutar Programa	Ulaganje u građenje i/ili opremanje vatrogasnog doma i spremišta; društvenog doma/ kulturnog centra; planinarskog doma i skloništa; turističkog infor. centra; dječjeg igrališta; sportske građevine; objekta za slatkovodni sportski ribolov (ribički dom, nadstrelnica i drugo.); rekreacijske zone na rijeckama i jezerima; biciklističke staze i trake; tematskog puta i parka; građevine za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u osnovnu školu (dječji vrtić, rekonstrukcija i opremanje prostora za izvođenje programa predškole u osnovnoj školi te rekonstrukcija i opremanje prostora za igraonicu pri knjižnici, zdravstvenoj, socijalnoj, kulturnoj i sportskoj ustanovi, udruzi te drugoj pravnoj osobi u kojima se provode kraći programi odgojno-obrazovnog rada s djecom rane i predškolske dobi); javne zelene površine (park i slično.); pješačke staze; pješačke zone; otvorenog odvodnog kanala (koji nije sastavni dio ceste); groblja (komunalna infrastruktura i prateće građevine); tržnice; javne prometne površine (trg, pothodnik, nadvožnjak, javne stube i prolazi)

• Cilj mjere

Poboljšanje životnog standarda stanovnika regije, briga o djeci i mladima, smanjenje pada broja stanovnika lag-a, poboljšanje životnog okoliša kroz ulaganja u lokalnu infrastrukturu. Osnovna je namjera da područje lag-a postane područje u kojemu je ostvarena i vizija lag-a kao "regije poželjne za život, rad i posjećivanje".

3.1.1. – LSR 7.4.(1) – PRR	Udio financiranja iz ukupne LSR	35,89
	Maksimalna veličina projekta	Sukladno Pravilniku za 19.2
	Minimalna veličina javne potpore	15.000,00 Eur
	Maksimalna veličina javne potpore: iznosi 100% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova ali maksimalno do 25.000,00 Eur	Max 25.000,00 Eur
Izlazne veličine /output indicator	Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti	16
	Broj adaptiranih objekata	3
	Broj novozaposlenih	1
Rezultati/target	Broj korisnika/ subjekata poduprtih u ovoj	12

INDIKAT ORI	indicator	mjeri	
	KVALITATIVNA PROCJENA UČINKA	Poboljšanje životnih uvjeta, smanjenje odlaska mladih iz ruralnih sredina.	
		Stvaranje adekvatnih uvjeta za rad i ostanak u lokalnoj sredini.	

I. 3.2.2 TEKUĆI TROŠKOVI I ANIMACIJA LAG

STRATEŠKI CILJ 3	PRIORITET 1	MJERA 1	OZNAKA MJERE LRS	OZNAKA MJERE PRR	%
3.POTICANJE LOKALNOG RAZVOJA, PODIZANJE RAZINE ZAPOSLENOSTI I SOCIJALNE KOHEZIJE UZ OPĆI RAST DRUŠTVENOG STANDARDA U RURALNIM PODRUČJIMA	2.Razvoj ljudskih resursa za upravljanje lokalnim i regionalnim razvojem -LEADER	2.Tekući troškovi i animacija LAG-aSukladno Pravilniku za provedbu mjere 19.4.	3.2.2.	19.4.	25% na 19.2. +19.3.

Aktivnosti podmjere 19.4.propisane su Pravilnikom za provođenje mјere.

Tekući troškovi:

- djelatnici i administrativni troškovi odabranih LAG-ova kao što su troškovi ureda LAG-a (najamnine, režije, uredski materijal itd.), troškovi djelatnika (plaće, putni troškovi itd.), uredska oprema itd.
- troškovi treninga za djelatnike i članove (treninzi za promotore projekata se ne smiju financirati unutar tekućih troškova) kao što su troškovi stručnjaka, najam prostora za trening, hrana i piće, putni troškovi, dnevnice itd.
- troškovi vezano za odnose sa javnošću kao što su promotivni materijali, mrežne stranice, promotivne aktivnosti itd.
- finansijski troškovi kao što su bankovne i poštanske naknade, itd.
- troškovi umrežavanja kao što je sudjelovanje djelatnika i članova LAG-a na sastancima, uključujući sastanke Mreže za ruralni razvoj i Europske mreže za ruralni razvoj, nacionalne i europske mreže LAG-ova
- troškovi monitoringa i evaluacije LRS (na nivou LAG-a) kao što su troškovi stručnjaka, itd.

Animacija:

- razmjena znanja između dionika kao što su troškovi puta u smještaja, kotizacije, itd.
- informiranje i promidžba LRS kao što su javni skupovi, letci, brošure, web stranice, itd.
- pomoć potencijalnim korisnicima za razvoj projekata i pripremu prijave kao što su putni troškovi, radionice , itd.
- operativni troškovi nastali za potrebe animacije kao što su najamnine, režije, uredski materijal, uredska oprema, itd.
- troškovi osoblja nastali provedbom animacije kao što su plaće, putni troškovi, itd.
- troškovi nastali provedbom animacije kao što su uredski materijal, trošak stručnjaka, itd

INDIKATORI	3.2.2. – LSR 19.4. – PRR	Maksimalna veličina javne potpore: Propisano Pravilnikom za provedbu 19.4.	
	Izlazne veličine /output indicator	Broj prihvatljivih aktivnosti	20
		Broj animacijskih događanja	10
		Broj izrađenih dokumenata(brošure/katalozi i sl.)	5
		Broj pohađanja stručnih usavršavanja djelatnika i članova LAG-a	10
		Broj održanih informativnih radionica vezano uz objavu natječaja	20
	KVALITATIVNA PROCJENA UČINKA	Promocija područja lag-a, razmjena iskustava, stjecanje novih znanja, uključivanje lokalne zajednice u aktivnosti , poticanje dionika na kreativnu i aktivnu ulogu	

VII. OPIS TEMA PLANIRANIH PROJEKATA SURADNJE 19.3.**A. 3.2.1 PRIPREMA I PROVEDBA AKTIVNOSTI SURADNJE LAG-a**

STRATEŠKI CILJ 3	PRIORITET 1	MJERA 1	OZNAKA MJERE LRS	OZNAKA MJERE PRR	%
3.POTICANJE LOKALNOG RAZVOJA, PODIZANJE RAZINE ZAPOSLENOSTI I SOCIJALNE KOHEZIJE UZ OPĆI RAST DRUŠTVENOG STANDARDA U RURALNIM PODRUČJIMA	2.Razvoj ljudskih resursa za upravljanje lokalnim i regionalnim razvojem - LEADER	1. Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a	3.2.1.	19.3.	5% na 19.2.

- Objašnjenje mjere 3.2.1.

Lag će sukladno Programu ruralnog razvoja vezano uz Leader mjere provoditi i projekte suradnje. Namjera je uspostaviti partnerske sporazume sa lagovima čije su geografske posebnosti a potom i gospodarske te kulturne i društvene slične Lag-u Bilogora-Papuk te sa lag-ovima koji su razvili ili razvijaju specifične mjere od interesa za Lag Bilogora-Papuk kao korištenje obnovljivih izvora energije, podrška tradicionalnoj proizvodnji te multikulturalnosti.

- Cilj mjere

Cilj je mjere postići kvalitetnu i dugoročnu suradnju sa drugim regijama osobito po pitanjima održivog razvoja koji uključuje brigu o prirodnim bogatstvima i zaštitu okoliša uz zadržavanje tradicionalnih običaja i identiteta.

(a) BIZ KAMP - nositelj projekta LAG Bilogora-Papuk

Opis aktivnosti: Projekt je zamišljen kao niz edukativnih radionica na području lag-a nositelja i lag-ova partnera. Radionice bi se odnosile na praktične radionice iz slijedećih tema.

- Tradicionalna proizvodnja sira, meda, vina i rakije
- Priprema tradicionalnih jela sa područja lag-a
- Edukativna radionica vezana uz mogućnosti u zdravstvenom i sportskom turizmu
- Radionica o korištenju obnovljivih izvora energije

Namjera je kroz projekt upoznati dobru praksu drugih regija u korištenju obnovljivih izvora te prenijeti iskustva na područje lag-a nositelja projekta. Dodatni proizvodi stvoreni na radionicama bili bi promotivni materijali zajedničkih aktivnosti.

Cilj: Unaprijediti područje lag-a dobivenim iskustvima a istovremeno promovirati vlastito područje. LAG nositelj organizira studijska putovanja u područja partnerskog lag-a. Korisnici bi bili članovi lag-a čije područje djelovanja se može vezati uz gore opisana područja. Nositelj podmiruje troškove smještaja, putovanja i veći dio materijalnih troškova vezano uz održavanje radionica. Nositelj na svom području organizira jednodnevne radionice iz gore odabranih tema ovisno o interesu lag-a partnera.

Partneri: Pored nositelja projekt bi obuhvatio još dva ili tri lag-a. Partneri bi bili iz područja EU. LAG partner ima ulogu na svom području osigurati kvalitetne predavače odnosno osigurati mjesto i pripremiti radionicu vezanu uz pojedinu temu koju odabere za prezentaciju na svom području

(b) TRAGOVIMA PROŠLOSTI –nositelj projekta LAG Bilogora-Papuk

Opis aktivnosti: Katalogizirati povijesnu baštinu, educirati stanovništvo, uspostaviti obilježavanje značajnih lokaliteta, izraditi brošure i video uradke vezane uz tradiciju i kulturno-povijesnu baštinu.

Cilj: Koristiti povijesnu baštinu za promicanje regije i time utjecati i na razvoj ruralnog turizma

Partneri: Pored nositelja projekt bi obuhvatio još dva ili tri lag-a. Partneri bi bili domaći lag-ovi.

(c) Tragovima kulture i nasljeđa –partner

Projekt bi doprinosio očuvanju kulturnog nasljeđa regije te promicanju kulturnog i etničkog nasljeđa. Radilo bi se o festivalima i predstavama te povezivanju sa drugim regijama i upoznavanju sa njihovim kulturnim nasljeđem a sve u svrhu dodatnog promicanja i povezivanja sa ruralnim turizmom.

(d) Regionalni marketing proizvoda-partner

Projekt bi doprinosio valorizaciji i promociji lokalnih proizvoda te razvoju tržišta za lokalne proizvode. Obuhvat bio bi izradu markentinške oznake regije, promociju regije i organizaciju sajmova lokalnih proizvoda na području svih partnera.

(e) Poslovni, sportski i zdravstveni turizam na ruralnim područjima
–partner ili nositelj

Projekti bi se odnosili na promociju područja LAG-a kao turističke destinacije za poslovni, sportski i zdravstveni turizam na ruralnim prostorima .

INDIKATORI 3.2.1	3.2.1. – LSR 19.3. – PRR	Maksimalna veličina javne potpore: Propisano Pravilnikom za provedbu 19.3. TIP operacije 19.3.1. – do 20% ukupno dodijeljenih sredstava za provedbu podmjere 19.3. TIP operacije 19.3.2.- do 60 % ukupnih troškova projekta suradnje.	Ukupno 3.2.1. do 5% na 19.2.
Izlazne veličine /output indicator	Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti	10	
	Broj dogadanja/manifestacija/sajmova/festivala	3	
	Broj izrađenih dokumenata(brošure/katalozi i sl.)	3	
	Broj održanih edukativnih radionica	3	
Rezultati/target indicator	Broj partnera okupljenih u provedbi mjera po 19.3. ukupno	7	
KVALITATIVNA PROCJENA UČINKA	Promocija područja lag-a, razmjena iskustava ,stjecanje novih znanja, uključivanje lokalne zajednice u aktivnosti , poticanje dionika na kreativnu i aktivnu ulogu		

VIII. OPIS ODABIRA PROJEKATA NA NIVOU LAG-a

A. Tijela u postupku odabira projekata na LAG natječaju

Sva tijela u administrativnom postupku provođenja LAG natječaja dužna su pridržavati se Smjernica za provedbu postupka odabira projekata te uskladiti svoj način rada sa važećim Smjernicama.

Povjerenstvo za otvaranje prijava i administrativnu kontrolu prijava

UO LAG-a imenuje Povjerenstvo za otvaranje prijava i administrativnu kontrolu prijava odnosno (u dalnjem tekstu Admin povjerenstvo) koje se sastoji od Predsjednika povjerenstva i dva člana (u dalnjem tekstu LAG administratori), stručnih kvalifikacija dostatnih za izvršenje aktivnosti otvaranja prijava te provedbu administrativne kontrole prijavljenih projekata (Analizu 1. u nastavku). UO LAG-a imenuje i zamjenske članove Povjerenstva u slučaju sukoba interesa ili spriječenosti redovnog člana Povjerenstva.

Povjerenstvo za otvaranje prijava i administrativnu kontrolu prijava donosi Odluku o pragu raspoloživih sredstava i Odluku o pragu za administrativnu obradu u pojedinom natječaju nakon evidentiranja svih pristiglih prijava i to na način da se prag za administrativnu obradu uveća za minimalno 20% u odnosu na prag raspoloživih sredstava koji je uvjetovan masom raspoloživih sredstava na pojedinom natječaju. Prag raspoloživih sredstava i Prag za administrativnu obradu određuju se u slučaju da je zatraženi iznos potpore za sve prijave projekata s inicijalne rang liste veći od iznosa raspoloživih sredstava propisanih LAG natječajem. UO može angažirati neovisnog stručnjaka kao člana Povjerenstva. Admin povjerenstvo odgovorno je za otvaranje prijava projekata i stvaranje prijavnih dosjea projekata, izradu inicijalne rang liste i njeno ažuriranje te Analizu 1.

Admin povjerenstvo u radu koristi propisane kontrolne liste za Analizu 1.

Ocenjivački odbor

Upravni odbor LAG-a donosi Odluku o osnivanju Ocjenjivačkog odbora i imenovanju tri člana Ocjenjivačkog odbora i njihovih zamjenika. Iste osobe mogu više puta biti birane u sastav Ocjenjivačkog odbora. Ocjenjivački odbor svojim sastavom poštiva načela propisana Pravilnikom o provedbi mjere 19.2;19.3 i 19.4.

Rad i izvješćivanje Ocjenjivačkog odbora

Pojedini član Ocjenjivačkog odbora isključuje se iz rada Ocjenjivačkog odbora ukoliko se utvrdi mogući sukob interesa u natječaju o kojem se odlučuje. Član Ocjenjivačkog odbora dužan je obavijestiti Ocjenjivački odbor i Upravni odbor o mogućem sukobu interesa u pojedinom Pozivu na natječaj.

Svaki član Ocjenjivačkog odbora-neovisan je u ocjenjivanju od ostalih članova-Ocenjivanje projekata mora biti provedeno na temelju objektivnih i transparentnih kriterija odabira opisanih u Pravilniku o procjeni, vrednovanju te odabiru projekata koji je prilog ovoj strategiji i čini njen sastavni dio.

Pravilnik o procjeni, vrednovanju te odabiru projekata mora biti uskladen sa važećim Smjernicama za provedbu postupka odabira.

Ocenjivanje projekata(u dalnjem tekstu Analiza 2.) obuhvaća provjeru

- prihvatljivosti projekta sukladno uvjetima i kriterijima iz odabrane LRS
- sukladnosti s kriterijima odabira (utvrđivanje broja bodova po projektu)
- utvrđivanje prihvatljivih troškova i iznosa istih sukladno odabranoj LRS
- utvrđivanje intenziteta i iznosa potpore.

Neke od provjera poput uvjeta prihvatljivosti prijavitelja i aktivnosti mogu se povjeriti i Admin povjerenstvu na provjeru tijekom Analize 1. po posebnoj obavijesti od strane APPRR-a.

Ocenjivački odbor u radu koristi propisane kontrolne liste za Analizu 2.

Dokumentacija vezana uz objavu Poziva na natječaj te postupka odlučivanja o izboru projekata čuva se u arhivi LAG-a. Sastanci Povjerenstava i odbora se dokumentiraju Zapisnikom o radu Ocjenjivačkog odbora odnosno svih tijela uključenih u proces odabira.

Administrativni kriteriji, Uvjeti prihvatljivosti i Kriteriji za bodovanje te mogući broj bodočva objavljuju se u Natječajnoj dokumentaciji svakog Poziva na natječaj zajedno sa ostalom dokumentacijom propisanom Smjernicama za provedbu postupka odabira.

Voditelj/upravitelj LAG-a odgovoran je za vođenje zapisnika i procedure otvaranja projektnih prijava te čuvanje dokumentacije. U slučaju sukoba interesa kada se LAG pojavljuje kao prijavitelj na Poziv na natječaj Upravni odbor imenuje odgovornu osobu za vođenje zapisnika i proceduru otvaranja projektnih prijava.

Povjerenstvo za prigovor

O pritužbama na rad Ocjenjivačkog odbora, Povjerenstva za otvaranje prijava i administrativnu kontrolu prijava i Odlukama o odabiru prioritetnih projekata po pojedinom Pozivu na natječaj odlučuje Povjerenstvo za prigovore.

Članovi Povjerenstva za prigovor ne smiju sudjelovati u niti jednoj od faza postupka odabira projekata i ne smiju biti u sukobu interesa. Odluke Povjerenstva za prigovor moraju biti jasne i konačne i ne mogu biti mjenjane od strane Upravnog odbora LAG-a. Postupak i rokovi za podnošenje i rješavanje prigovora propisuju se natječajem.

Odlučivanje i izvješćivanje Upravnog odbora

Upravni će odbor poduzeti mjere kako bi osigurao pošten i povjerljiv proces evaluacije i ocjenjivanja projekata. To uključuje informiranje članova Povjerenstava i odbora o procesu evaluacije, podsjećanje na pravila koja članovi trebaju poštivati te opažanje bilo kakvih neregularnosti, kako bi mogli isključiti osobe koje svojim ponašanjem ugrožavaju povjerljivost procesa.

U radu sjednice UO i donošenju Odluka o odabiru mora sudjelovati najmanje 51% članova Upravnog odbora pri čemu se mora izbjegići eventualni sukob ineteresa.

U svrhu osiguranja ispunjenja uvjeta od 51%, Skupština LAG-a donijeti će Odluku o imenovanju zamjenskih članova UO koji, u slučaju da se pojedini član UO nalazi u sukobu interesa u odlučivanju o odabiru projekata, može glasati na sjednicama UO na kojima se o istome odlučuje.

Upravni odbor na sjednici u kojoj se odlučuje o odabiru projekata mora uspostaviti rad sjednice na način da zadovolji propisane kriterije i da izbjegne sukob interesa.

Objava Poziva na natječaj i dokumentacija za objavu poziva

Poziv na natječaj javno se objavljuje sukladno Planu provedbe i Planu raspisivanja natječaja. Pozivom na natječaj određuju se rokovi i uvjeti za podnošenje Zahtjeva za potporu, minimalni i maksimalni iznos potpore te maksimalni iznos projekata. Poziv na natječaj minimalno je otvoren 30 dana.

LAG-a, LAG administrator, odnosno voditelj LAG-a zadužen je za prijem i registraciju projektnih prijava po svakom Pozivu na natječaj.

Stručne službe LAG-a pripremaju konačni nacrt LAG natječaja zajedno s prilozima i obrascima te ga šalje Upravnom odboru LAG-a na odobrenje.Upravni odbor LAG-a odobrava konačni tekst LAG natječaja zajedno s prilozima i obrascima te ga upućuje na javno objavljivanje sukladno Smjernicama za provedbu postupka odabira.

Interne procedure LAG-a moraju biti spremne, izradene i odobrene od nadležnog tijela LAG-a sukladno statutu LAG-a, prije objave LAG natječaja.

LAG natječaj mora biti otvoren tijekom cijelog razdoblja podnošenja prijava projekata, neovisno o broju zaprimljenih prijava projekata i iznosu zatražene potpore. Zatvaranje natječaja prije krajnjeg roka za podnošenje prijava navedenog u LAG natječaju nije dozvoljeno.

Dokumentacija Poziva na natječaj odnosno LAG natječaja propisana je Smjernicama za provedbu postupka odabira i Internim procedurama LAG-a.

Animacijske aktivnosti Informiranje o Pozivu na natječaj

Ured LAG-a zadužuje se za pripremu informativnih radionica u svrhu animacije lokalnih dionika sukladno Smjernicama za provedbu postupka odabira.

Faze u postupku odabira projekata

1. faza: Administrativna kontrola projekata (Analiza 1)
2. faza: Ocjenjivanje projekata (Analiza 2)
3. faza: Odabir projekata od strane UO LAG-a
4. faza: Prigovori na odluke LAG-a

Svi su postupci detaljno pojašnjeni u Pravilniku za ocjenu, vrednovanje i odabir projekata koji je sastavni dio ove strategije i moraju biti usklađeni sa Smjernicama za provedbu postupka odabira.

LAG kao prijavitelj na Pozivu na natječaj

U slučaju da se LAG kao pravna osoba pojavi kao prijavitelj na pojedinom Pozivu na natječaj, na LAG se tada ne primjenjuju dodatna posebna pravila kojima bi lag stekao prednost u odnosu na ostale prijavitelje a sve u svrhu transparentnosti i primjene jednakih pravila za sve prijavitelje.

Analiza 1. Administrativna provjera i provjera uvjeta prihvatljivosti

Cilj Analize 1. je provjera:

- potpunosti prijave projekta
- prihvatljivosti nositelja projekta
- osnovnih uvjeta prihvatljivosti projekta (područje ulaganja)

Administrativna provjera ne ulazi u sadržaj i kvalitetu samog projekta obazirući se samo i isključivo na a postavljene administrativne zahtjeve.

Povjerenstvo koje provodi Analizu 1. može od prijavitelja zatražiti Obrazloženje ili ispravak pisanim putem. Postupak i rokovi biti će propisani LAG natječajem.

Ocenjivanje -projekata i kriteriji odabira (Analiza 2).

Cilj analize 2 je provjera:

- prihvatljivosti projekta sukladno uvjetima i kriterijima iz odabrane LRS
- sukladnosti s kriterijima odabira (utvrđivanje broja bodova po projektu)
- utvrđivanje prihvatljivih troškova i iznosa istih sukladno odabranoj LRS
- utvrđivanje intenziteta i iznosa potpore.

Provođenje Analize 2. definirano je Smjernicama za provedbu postupka odabira te internim procedurama LAG-a opisanima u Pravilniku o procjeni, vrednovanju te odabiru projekata.

U slučaju negativno ocijenjenih projekata i/ili smanjenja broja bodova u odnosu na traženo i/ili smanjenja iznosa tražene potpore, ažurira se rang lista sukladno novonastaloj situaciji te važećim Smjernicama za provedbu postupka odabira.

LAG natječajem se jasno naznačuje da se nositelju projekta ne može dodijeliti veći broj bodova po pojedinom kriteriju odabira kao ni iznos potpore veći od traženog u zaprimljenom prijavnom obrascu odnosno projektnoj prijavi. Način dodjele višeg postotka potpore u slučajevima gdje je to predviđeno odabranom LRS naznačen je i u LAG natječaju.

Prednost na rang listi imaju prijave projekata s ostvarenim većim brojem bodova tijekom administrativne obrade ocjenjivanja projekata. Postupanje u slučaju da više prijava ima isti broj bodova i isto vrijeme podnošenja prijave propisane su internim procedurama LAG-a i biti će objavljene u LAG natječaju.

Svaki član Ocjenjivačkog odbora ocjenjuje projektnu prijavu bodovanjem po slijedećim kriterijima za odabir.

1. RELEVANTNOST PROJEKTA

2. PROCJENA RIZIKA PROJEKTA

3. STRUČNOST I KAPACITET PRIJAVITELJA

4. ODRŽIVOST PROJEKTA**5. TRAJNOST PROJEKTA****6. HORIZONTALNA PITANJA**

Maksimalni broj bodova koji neka prijava može ostvariti je 36. Minimalni broj bodova koji prijava mora postići kako bi se ostvario prag prolaznosti je 12 bodova.

KRITERIJ	OPIS	mogući broj bodova
1.RELEVANTNOST PROJEKTA		
Usklađenost s ciljevima LRS i PRR	Provjera usklađenosti s lokalnom razvojnom strategijom LAG-a, te dokumentima ,doprinos ciljevima i fokus područjima Programa ruralnog razvoja	0-2
Doprinos uravnoteženom razvoju regije LAG-a Biologora - Papuk	Procjena doprinosa projekta uravnoteženom razvoju regije LAG-a Biologora-Papuk	0-2
Uključenost lokalne zajednice u realizaciji projekta	Projekt kroz realizaciju obuhvaća više ciljanih skupina lokalnih dionika.	0-4
Područje ulaganja	Ulaganja koje se provode u unutar zaštićenih područja prirode i područja ekološke mreže Natura 2000	0-2
	Ukupno maksimalni broj bodova za relevantnost	10
2.PROCJENA RIZIKA PROJEKTA		
Procjena pripremljenosti projekta	Procjena pripremljenosti projekta za provedbu temeljem pripremljenosti dokumentacije koja treba omogućiti učinkovitu provedbu i ostvarivanje realnih i mjerljivih rezultata.	0-2
Plan provedbe projekta	Jasan, cjelovit i detaljno opisan plan provedbe projekta koji je izvediv i realan te pokazuje spremnost projekta za provedbu.	0-2
Izvori financiranja	Provjera cjelovitosti financiranja ukupnog projekta (vidljiva je pokrivenost ukupnih troškova projekta izvorima financiranja)	0-2
Identifikacija rizika	Identifikacija rizika u provedbi projekta te upravljanje rizicima (projekt sadrži rješavanje rizičnih situacija)	0-1
Poslovanje prijavitelja	Provjera vremenskog poslovanja prijavitelja i finansijskog rezultata(broj godina poslovanja i rezultat kroz godine poslovanja, kreditna zaduženost, solventnost)	0-2
	Ukupno maksimalni broj bodova za procjenu rizika	9
3.STRUČNOST I KAPACITET PRIJAVITELJA		
Projektno iskustvo prijavitelja i projektnog tima	Sposobnost prijavitelja koja obuhvaća stručnost nositelja projekta, projektnog tima ,člana ili zaposlenika , stručna spremna VSS, VŠS, agronomskog,veterinarskog ili ekonomskog smjera	0-1
Stručnost prijavitelja iz područja u kojemu se vrši ulaganje	Stručnost prijavitelja i projektnog tima koja obuhvaća iskustvo i stručnost iz područja ulaganja.	0-1
	Ukupno maksimalni broj bodova za stručnost	2
4.ODRŽIVOST PROJEKTA		
Finacijska održivost projekta (nije primjenjivo za projekte od javnog interesa koji doprinose lokalnoj zajednici, 7.4, 8.5.OP2)	Finacijska održivost projekta mjerit će se pozitivnim novčanim tokom gdje prijavitelji moraju pokazati kako će u vijeku projekta izvori financiranja pratiti izdatke iz godine u godinu. Projekt se smatra održivim ukoliko je razlika ukupnog zbroja kumuliranih prihoda i ukupnog zbroja kumuliranih rashoda pozitivna u cijelom promatranom vremenskom tijeku projekta.	0-3
Komercijalna održivost projekta (nije primjenjivoza projekte od javnog interesa koji doprinose lok.zajednici,7.4,8.5.OP2)	Struktura financiranja projekta jasna je i pregledna.Prijavitelj pokazuje realne i dostačne izvore prihoda kroz vijek trajanja projekta te dokazuje povećanje prihoda kroz proširenje poslovanja temeljeno na ulaganju.	0-2
Doprinos kvaliteti života za projekte od javnog interesa koji	Ulaganja ugrađevine za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja izaštite djece .	5

doprinose lokalnoj zajednici 7.4, 8.5.OP2)	Ulaganje u javno dostupnu infrastrukturu otvorenu za sve pojedince i sve interesne skupine (javne zelene površine, parkovi, pješačke staze, pješačke zone, otvoreni odvodni kanali koji nisu sastavni dio ceste; groblja; javne prometne površine – trgovci; javne stube i prolazi; tržnice; dječja igrališta, sportske i građevine kojima ne upravlja udruga; rekreacijske zone na rijekama i jezerima, biciklističke staze i trake; tematski putovi i parkovi, turistički informativni centri).	4
	Ulaganje u multifunkcionalnu društvenu infrastrukturu za javnu uporabu kojom se koristi više od četiri interesnih skupina (društveni domovi, kulturni centri, vatrogasni domovi i spremišta, planinarski domovi i skloništa, sportske građevine, objekti za slatkovodni sportski ribolov) kojom upravlja udruga.	3
	Mala infrastruktura, troškovi uspostave, uređenja i održavanja staza, odmorišta, vidikovaca, stuba, ljestvi, nadstrešnica, edukacijskih i informativnih ploča i smjerokaza u šumi i na šumskom zemljištu, izrada, dizajn i održavanje edukacijskih, informativnih i signalizacijskih ploča.	2
	Ukupno maksimalni broj bodova za održivost	5
5.TRAJNOST PROJEKTA		
Nastavak projekta je održiv bez pomoći javnih sredstava	Vlastita sredstva prijavitelja omogućuju nastavak i održavanje projekta bez pomoći javnih sredstava ili uz pomoć drugih izvora finansiranja.	0-2
Projektom je predviđeno zapošljavanje	Projekt / ulaganje ne predviđa dodatno zapošljavanje.	0
	Zapošljavanje 1 osobe.	1
	Zapošljavanje dviju ili više osoba.	2
	Ukupno maksimalni broj bodova za trajnost	4
6.HORIZONTALNA PITANJA		
Učinak na okoliš	U kojoj mjeri projekt uključuje aktivnosti kojima se potiče zaštita okoliša, npr. korištenje održivih oblika energije, primjenu energetske učinkovitosti, pravilno gospodarenje gnojivom, održivo upravljanje šumskim zemljištem.	0-2
Klimatske promjene, prilagodba i održavanje	Poboljšanje energetske učinkovitosti, smanjenje emisije metana iz polj.proizvodnje, smanjenje negativnih uticaja vezano za klimatske promjene, obnova šumskih eko sustava.	0-2
Doprinos inovacije	Projekt doprinosi inovativnosti na način da se provjerava uvodi li se projektom novi proces/proizvod/usluga ili se radi o poboljšanom procesu/proizvodu/usluzi.	0-2
	Ukupno maksimalni broj bodova horizontalna pitanja	6
	MAKSIMALNI BROJ BODOVA PO SVIM KRITERIJIMA ODABIRA	36
	MINIMALNI BROJ BODOVA – PRAG PROLAZNOSTI PROJEKTA	12

Detaljne tablice bodovanja po kriterijima nalaze se u Prilogu III LRS.

Način dodjele višeg iznosa potpore

UO može predložiti dodjelu najviše 20% većeg iznosa potpore od maksimalnog postotka potpore propisanog Pozivom na natječaj ali do maksimalnog iznosa potpore predviđenog LRS-om po toj mjeri.

Uvećanje iznosa potpore odobrava Upravni odbor lag-a kod donošenja Odluke o prioritetnim projektima. 20% veću potporu mogu ostvariti projekti u mjerama 1.1.1 (4.1.OP1); zatim 1.2.1 (4.1.OP2), zatim 1.2.2(8.6.OP2) i 2.2.1(4.1.OP3) i to u slijedećim slučajevima:

- podnositelj je mladi poljoprivrednik (*mladi poljoprivrednik je osoba koja u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu nema više od 40 godina, posjeduje stručna znanja i vještine što dokazuje*)

- relevantnim dokumentima te na poljoprivrednom gospodarstvu ima status nositelja/odgovorne osobe najduže pet godina)*
- projekt značajno doprinosi horizontalnim temama(projekt ostvaruje 4 i više boda za horizontalna pitanja)
  - ulaganja su povezana s agro-okolišnim i klimatskim djelatnostima (članak 28. Uredbe (EU) br. 1305/2013)
  - ulaganja su povezana sa ekološkom poljoprivredom (članak 29. Uredbe (EU) br. 1305/2013), a sukladno posebnim propisima koji uređuju isto područje.
  - Projektom je predviđeno novo zapošljavanje

Mogućnost dodjele većeg iznosa potpore najavljuje se u natječaju i mora uzeti u obzir raspoloživu alokaciju sredstava predviđenu za tu mjeru za koju je raspisan Poziv na natječaj.

Odluka o odabiru prioritetnih projekata i informiranje o odobrenim projektima

Nakon odabira ili odbijanja projekata od strane UO LAG-a izdaju se Odluke nositeljima sukladno Smjernicama za provedbu postupka odabira razlikujući procedure u slučaju dovoljno raspoloživih sredstava na LAG natječaju i nedovoljno raspoloživih sredstava.U proceduri kada ima dovoljno raspoloživih sredstava donosi se Odluka o odbijanju ili Odluka o odabiru projekta a u slučaju da nema dovoljno raspoloživih sredstava donosi se Odluka o odbijanju ili Odluka o rezultatu administrativne kontrole te nakon testa dostatnosti opisanog u Smjernicama za provedbu postupka odabira donosi se Odluka o odabiru ili Odluka o odbijanju.

Za prijave projekta koje su pozitivne, a ne postoji dovoljno raspoloživih sredstava izdaje se Obavijest o odbacivanju prijave zbog nedovoljno raspoloživih sredstava, koja je konačna. Na navedenu obavijest nositelj projekta nema pravo podnijeti prigovor iz razloga što nositelju projekta nije smanjenja javna potpora niti bodovi, nego je prijava projekta odbačena zbog nedovoljno raspoloživih sredstava.

Nakon potvrde odabranih projekata po pojedinom LAG natječaju od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi,ribarstvu i ruralnom razvoju LAG Bilogora-Papuk će predstaviti odabранe projekte po pojedinom LAG natječaju putem javnih glasila ili tiskovne konferencije. Stručne službe Lag-a obvezuju se izvršiti posjetu lokaciji ulaganja svakog odobrenog projekta minimalno jednom tijekom razdoblja provedbe projekta.

IX. USKLAĐENOST SA NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Strateški ciljevi Lokalne razvojne strategije LAG-a Bilogora –Papuk 2014-2020	1. TEHNOLOŠKI NAPREDNO, DIVERZIFICIRANO I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA 2. RACIONALNO GOSPODARENJE PROSTOROM I RAZVOJ INFRASTRUKTURE U SUGLASJU S POTREBAMA STANOVNIŠTVA I GOSPODARSTVA UZ OČUVANJE I ZAŠTIITU OKOLIŠA 3. RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA, PODIZANJE RAZINE ZAPOSLENOSTI I SOCIJALNE KOHEZIJE UZ OPĆI RAST DRUŠTVENOG STANDARDA, INSTITUCIONALNI RAZVOJ
Usklađenost sa PRR2014-2020	U prethodnim poglavljima strategije pokazana je usklađenost odabranih mjera na nivou LAG- sa mjerama i podmjerama PRR 2014-2020 te fokus područjima. Usklađenost sa PRR na nivou mjera: Poglavlje VI i Poglavlje IX LRS. Usklađenost sa programiranim fokus područjima: Poglavlje XII LRS. Usklađenost sa prioritetima PRR: Mjere LRS pokrivaju prioritete 2;3;4;5;6 Programa ruralnog razvoja. Detaljna veza pojašnjena u Prilogu o vrednovanju i odabiru projekata.
Usklađenost sa EU 2020 prioritetima	Usklađenost sa prioritetima održivog razvoja : ekonomija niskog ispuštanja ugljika; borba protiv klimatskih promjena; učinkovito korištenje prirodnih bogatstava i životna sredina; pametnog razvoja : istraživanje i inovacije; kompetitivnost SME; uključujući razvoj : mobilnost i zapošljavanje; trening i edukacije
Strateški ciljevi Strategije regionalnog razvoja RH za period 2011- 2013	1. RAZVOJ ŽUPANIJA I STATISTIČKIH REGIJA Taj se strateški cilj temelji na potrebi boljeg povezivanja razvojnih prioriteta središnje razine s potrebama statističkih regija te jedinica lokalne i regionalne samouprave u Republici Hrvatskoj, kako bi se dostupna sredstva trošila tako da pridonose ostvarivanju nacionalnih, regionalnih i lokalnih razvojnih ciljeva na

(Usklađenost sa strateškim ciljem br. 1.) NOVA STRATEGIJA JOŠ NIJE USVOJENA	koherentan i integrirani način. Strateški cilj 1. stavlja lokalne i regionalne sudionike razvojnog procesa u središte razvoja njihovih područja i to njihovim uključivanjem u rad županijskog partnerskog vijeća i partnerskog vijeća statističke regije. Vijeća suraduju s predstvincima središnje vlasti pri identificiranju prioritetnih potreba njihove županije ili statističke regije i predlagaju zajedničkih strateških rješenja. Županijske razvojne strategije, županijski razvojni projekti, zajednički razvojni projekti te razvojni projekti statističkih regija, nastat će kao rezultat takvog procesa i postati važno sredstvo za usmjeravanje finansijskih sredstava namijenjenih razvoju županija i statističkih regija.
Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.	Iako se OP konkurentnost i kohezija odnosi na korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda može se utvrditi usklađenost sa Prioritetnom osi 1: Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija ; sa Prioritetnom osi 3: Poslovna konkurentnost i; Prioritetnom osi 4: Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije; Prioritetnom osi 5: Klimatske promjene i upravljanje rizicima; Prioritetnom osi 6: Zaštita okoliša i održivost resursa i Prioritetnom osi 8: Socijalno uključivanje i zdravlje
Županijska razvojna strategija Bjelovarsko-bilogorske županije za 2011-2013	Trenutno je produljeno važenje Županijske razvojne strategije tako da usklađenost provjeravamo sa ŽRS strategijom iz 2011 godine. Cilj1. Povećanje konkurentnosti gospodarstva županije Cilj2. Unapređenje društvene infrastrukture i povećanje kvalitete života Cilj3. Razvoj komunalne infrastrukture(usklađenost sa sva tri strateška cilja)

X. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS

Plan uključivanja dionika u izradu lokalne razvojne strategije

Cilj uključivanja lokalnih dionika u izradu strategije je izrada što realnije lokalne razvojne strategije koja odgovara potrebama područja. Kao i u prethodnoj strategiji uključuju se dionici sva tri sektora, javni , gospodarski i civilni.

Za uključivanje dionika koristili smo sljedeće metode: Elektronski anketni upitnik o percepciji stanja u regiji;Intervjuiranje gospodarstvenika i ostalih dionika;Okrugli stol ;Forum ;Javna tribina ;Radionice;Javni poziv na dostavu projektnih prijedloga;Obrada likovne teme u nižim razredima osnovne škole tema:brežuljkasti krajevi regije

U prethodno izrađenoj strategiji za period 2011-2013 definirani su strateški ciljevi koji su nam i dalje postavljeni kao ciljevi s obzirom da do velikog pomaka ka njihovom ostvarenju nije došlo uglavnom zbog gospodarske krize, nedovoljnog povlačenja sredstava iz EU fondova i sporosti sustava.

Širi krug dionika okupljali smo kod definiranja SWOT analize, odnosno utvrđivanja slabosti, snaga, mogućnosti i prijetnji kao i kod definiranja mjera potpore PRR-a koje bismo odabrali kao mjere koje će i LAG kroz svoju strategiju provoditi.

Širi krug dionika sudjelovao je takođe u raspravama o alokacijama sredstava po pojedinim mjerama potpore koje će se provoditi kroz strategiju. Ta je tema ujedno bila i na najvećem broju sastanaka vrlo bitna. Bitno je za reći da smo zaključivanjem kroz sastanke i okrugle stolove došli vrlo brzo do zaključka kako se veći dio alokacija mora odnositi na poticanje gospodarstva koje doprinosi povećanju dohotka i zapošljavanju u poljoprivrednim djelatnostima.

Na temu izbora mjera potpore za LRS i alokacije sredstava po tim mjerama održana su tri događanja.(12.11.2015 Okrugli stol, 22.12.2015 Forum,radionica 25.01.2016) u kojima je sudjelovalo 40 osoba predstavnika svih sektora. Organizirali smo i Javnu tribinu na koju je pozivanje realizirano kroz objavu u dvjema lokalnim novinama. Javnoj tribini odazvalo se unatoč tomu samo 22 sudionika.

Još jednom su raspravljeni dosadašnji rezultati i prikupljene su primjedbe i sugestije te utvrđen konačni oblik izbora mjera i alokacija. Sudionici su potvrdili dajepredloženi odabir mjera dobar no raspoloživa sredstva iako samo okvirna nisu dostatna za provedbu svih projektnih ideja. Prisutni su izrazili i laganu sumnju u brzinu donošenja odluka i dodatnu kontrolu od strane nadležne agencije.

Kroz navedena događanja postigli smo sporazum kako će se 64% alociranih sredstava odnositi na mjere direktnе potpore gospodarstvu a 36% potpore za poboljšanje uvjeta životne okoline.

Naglašavamo da se taj omjer mogao postići jedino zato što lokalnom strategijom neće biti obuhvaćene infrastrukturne mjere (ceste, vodovod ,odvodnja) zbog nedostatka raspoloživih sredstava. Analiza stanja obuhvatila je i ta tri segmenta koja nisu na zadovoljavajućem nivou i naš strateški cilj jeste i dalje poboljšanje u tom segmentu, no nismo u mogućnosti financirati projekte iz tih područja kroz strategiju. Uži krug dionika okuplali smo na radnim sastancima kojima su se definirali način rada Povjerenstva za odabir, kriteriji za odabir i inidikatori provedbe.

Po tim temama održano je 10 sastanaka/radionica u kojima je sudjelovalo 47 osoba.

Sudjelovanje različitih interesnih skupina u izradu LRS i primjena načela „odozdo prema gore“

Moramo istaći da Lag Bilogora-Papuk za izradu strategije nije angažirao konzultante. Kompletну izradu i usaglašavanje strategije provodila je voditeljica i zaposlenica lag-a Dijana Turniški koja ima iskustva u pisanju strateških dokumenata. Plaćeni su troškovi pridobivanja informacija od institucija i agencija. Svi drugi troškovi odnose se na održavanje radnih sastanaka i tribina kao i sudjelovanje na događanjima na kojima se moglo doći do vrijednih informacija.

Iskustvo je pokazalo da voditelji lag-ova uz potporu dionika sa područja najbolje mogu koncipirati stanje u regiji kao i načine rješavanja te smo stoga odlučili ne angažirati posebnu konzultantsku kuću.

Napomenuti moramo da voditeljica ima iskustvo u pisanju strateških dokumenata i vođenju velikih projekata bez kojega samostalna izrada razvojne strategije nije moguća jer je dokument vrlo kompleksan i obuhvaća čitav niz metodologija.

Forum,
Daruvar,
22.12.2015

Javna tribina
17.03.2016,
Daruvar

U cilju izrade strategije održano je: 1 Forum, 1 okrugli stol, 1 Javna tribina i ukupno 9 sastanaka i radionica.Ukupno je to 13 događanja koje je organizirao LAG sa 103 sudionika.

Pored toga intevuirano je osobno 70 gospodarstvenika i prikupljeno elektronskim putem još 19 anketnih upitnika kao i 28 prijava projektnih prijedloga vezanih za gospodarstvo i 88 prijava projektnih prijedloga vezanih za lokalnu zajednicu.

Osim toga voditelj LAG-a učestovao je u 3 događanja koja su organizirale Mreže lag-ova ili drugi lag-ovi u svrhu što bolje izrade razvojnih strategija; Topusko (LAG Petrova Gora), Orahovica (MZORH), Popovača (HMRR). Na tim se skupovima razmjenjivalo iskustvo sa slovenskim lag-ovima vezano uz izradu strategije i evaluaciju strategija kao i iskustvo između lagova na području RH.

Na sastancima koje je organizirao lag raspravljalo se o percepciji stanja uspoređujući vrijeme izrade stare strategije 2010-2013 i trenutnog perioda. Utvrđeno je da poboljšanja postoje ali nisu značajna i tiču se više gospodarstva nego javnih usluga. Uočeni nedostaci su gubitak institucija u manjim sredinama (gruntovnica, sud, neke zdravstvene ambulante, agencije itd.). Stanovništvo je prisiljeno putovati van mjesta prebivališta za zadovoljavanje osnovnih javnih potreba a prometnice kao ni povezanost javnim prometom nije dosta. Doneseni su i usaglašeni prijedlozi mjera koje će obuhvatiti strategija.

U svrhu ocjene stanja u regiji izrađen je i diseminiran anketni upitnik i to elektronskim putem a angažirana je i tvrtka koja je radila intervjue pa je tako 70 upitnika izrađeno i ispunjeno kroz intervju direktno sa lokalnim dionicima a dodatnih 19 upitnika dostavljeno je elektronskim putem.

Djeca nižih razreda imali su za temu likovno opisati svoj zavičaj i brežuljkaste krajeve. Slike uglavnom pokazuju da djeca regiju percipiraju kao kraj očuvane i bogate prirode. Dominira zeleni i čist okoliš koji nastojimo i održavati.

Objavljen je i javni poziv na dostavu projektnih prijedloga. 28 različitih pravnih osoba prijavilo je ukupno 131 različitu prihvatljivu aktivnost. Analiza se nalazi u Prilogu II LRS, kao i popis projektnih ideja. Mahom su to manje investicije iako ima i velikih planova a vjerujemo da sedobar dio njih nije još ni izjasnio tako da

nam predstoji održavanje niza radionica prije i poslije objave natječaja kako bismo sve upoznali sa mogućnostima.

Ukupna vrijednost prijavljenih projektnih ideja u gospodarskim mjerama iznosi ukupno=17.651.000,00 kni posebno u mjeri 7 iznosi =142.277.930,26 kn no ovdje su uključene sve investicije mjere 7,uključujući 7.2 i 7.4). Po mjerama je dana razrada u tabeli.

mjera	Prijavljeno projektnih ideja u vrijednosti - mil.kuna
Mjera 1.1.1. LRS (sukladno Mjera 4.1.OP1 PRR)	15 projekata uk.vrijednosti - 9.955.000,00 kn
Mjera 1.1.2. LRS (sukladno Mjera 4.1.OP2 PRR)	4 projekta uk.vrijednosti – 1.780.000,00 kn
Mjera 1.2.1. LRS (sukladno Mjera 4.1.OP3 PRR)	2 projekta uk.vrijednosti – 415.000,00 kn
Mjera 1.2.2. LRS (sukladno Mjera 6.3.OP1 PRR)	13 projekata uk.vrijednosti – 2.031.000,00 kn
Mjera 1.3.1. LRS (sukladno Mjera 6.4.OP1 PRR)	2 projekta uk.vrijednosti - 590.000,00 kn
Mjera 2.2.1. LRS (sukladno Mjera 8.5 OP2 PRR)	3 projekta uk.vrijednosti - 280.000,00 kn
Mjera 2.2.2. LRS (sukladno Mjera 8.6 OP2 PRR)	2 projekta uk.vrijednosti - 2.600.000,00 kn
Mjera 3.1.1. LRS (sukladno Mjera 7 PRR)	88 projekata uk.vrijednosti/142.277.930,26 kn

Swot analizu razradili smo na okruglom 12.11. 2015 i Forumu 22.12.2015 te dodatno na radnim sastancima uže skupine. Swot analiza se velikim dijelom podudara sa SWOT analizom za period 2011-2013 što govori o poraznom rezultatu da nije došlo do većih razvojnih pomaka.

Opis partnerstva

Lag krajem 2015 godine broji 50 članova. U 2015 godini dobili smo tri nova člana a godinu ranije 21 novog člana. 2014 smo posvetili širenju partnerstva pokušavajući privući sva tri sektora na učlanjanje, no jednakomjernost članstva po sektorima naravno nije moguće ostvariti jer se radi o dobrovoljnem udruživanju. 2011 godine kada smo pisali prethodnu strategiju imali smo 24 člana što govori o aktivnostima rada u prethodnim godinama koji su rezultirali 100% povećanjem članstva.

Uključivanje lokalnih dionika element je razvoja koji se provlači kroz sve prioritete razvoja navedene u lokalnoj razvojnoj strategiji LAG-a Biologora-Papuk.

Skupština LAG-a imenovala je radnu skupinu za izradu strategije za period 2014-2020 koja je putem mail-a i na sastancima dodatno raspravljala o izboru mjera koje će se uvrstiti u strategiju kao i o okvirnim alokacijama i rasporedu natječaja. Sastav radne skupine je slijedeći:

- 1.Zlatko Mađeruh,gradonačelnik , Grad Grubišno Polje
- 2.Dalibor Rohlik,gradonačelnik , Grad Daruvar
- 3.Drago Hodak ,načelnik, Općina Đulovac
- 4.Branimir Miler, načelnik, Općina Sirač
- 5.Josip Stjepanović, načelnik, Općina Dežanovac
- 6.Igor Supan ,zamjenik načelnika, Općina Sirač
- 7.Zlatko Bakunić,načelnik, Općina Končanica
- 8.Ivana Jurić, Grad Daruvar
- 9.Mirjana Starčević, Grad Grubišno Polje
- 10.Jozo Matošević, Srednja škola Bartola Kašića Grubišno Polje
- 11.Ivan Šilar, Dječji vrtić Sunce Đulovac
- 12.Milena Kelemin, Pčelarstvo Daruvar

13. Adela Jareš, OPG Jareš

14. Davor Marić, Udruga osoba s invaliditetom

15. Branko Kašić, Zajednica športskih udruga grada Grubišno Polje

16. Dijana Turniški, voditelj LAG-a, koordinator i nositelj izrade

U Prilogu II LRS su potpisne liste sa svih održanih radnih sastanaka, foruma, okruglih stolova i javne tribine. Članovi LAG-a po sektorima sa stanjem na 17.03.2016

RED. BROJ	NAZIV(Ime i prezime)	PRAVNI OBLIK	OIB/ MB	DATUM PRIST. U ČLANSTVO
1	Grad Daruvar	JLS	35688993528	05.11.2010
2	Grad Grubišno Polje	JLS	13918656679	05.11.2010
3	Općina Končanica	JLS	93666098369	05.11.2010
4	Općina Sirač	JLS	93565930259	14.10.2011
5	Općina Đulovac	JLS	83207178681	05.11.2010
6	Općina Dežanovac	JLS	47232557632	14.10.2011
7	TZ Grada Grubišnoga Polja	javni sektor	78424887329	05.11.2010
8	Srednja škola Bartola Kašića	javni sektor	35152442882	05.11.2010
9	Hrv zavod za polj savje sl	javni sektor	10041443114	05.11.2010
10	Malcom d.o.o.	poslov sektor	15239144828	05.11.2010
11	PZ Skočaj	poslov sektor	88945219889	05.11.2010
12	PZ Zrno	poslov sektor	20762727811	05.11.2010
13	PZ „Vrtlarstvo Pavičić“	poslov sektor	27219296427	05.11.2010
14	PZ Bilogora - Papuk	poslov sektor	95870052256	05.11.2010
15	OPG Vladimir Bilek	poslov sektor	07650445642	05.11.2010
16	P.U. Bagrem Daruvar	poslov sektor	41207685196	05.11.2010
17	OPG Herout Jadranka	poslov sektor	42791148229	05.11.2010
18	P.O. Vanjek	Poslov sektor	2364926658	05.11.2010
19	OPG Sandra Ivančić	poslov sektor	MB 204981	14.10.2011
20	Flagor d.o.o.	poslov sektor	42812266790	14.10.2011
21	Češka beseda Treglava	civilni(neprofitni)sektor	41976408571	05.11.2010
22	Udruga mladih „Grubiša“	civilni(neprofitni)sektor	31828426032	05.11.2010
23	Češka beseda Končanica	civilni(neprofitni)sektor	21525179791	05.11.2010
24	Konjički klub Hrvatski sokol	civilni(neprofitni)sektor	62087395920	05.11.2010
25	Aktiv žena „Žene Doljana“	civilni(neprofitni)sektor	62970511235	05.11.2010
26	Klub žena Donja i Gornja Rašenica	civilni(neprofitni)sektor	42978720344	05.11.2010
27	Zadruga " Velika Obitelj"	poslov sektor	94311081035	30.12.2014
28	RCF Foto d.o.o.	poslov sektor	48814176467	30.12.2014
29	OPG Matej Kovačević	poslov sektor	69725313439	30.12.2014
30	DA TOURS d.o.o.	poslov sektor	79011148791	30.12.2014
31	Sobe Vendi	poslov sektor	52801929391	30.12.2014
32	Pčelarstvo Daruvar d.o.o.	poslov sektor	72519049956	30.12.2014
33	OPG JAREŠ - vl.Adela Jareš	poslov sektor	98281650462	30.12.2014
34	C.R.Steiner- učenička zadruga	Javni sektor	26028963136	30.12.2014
35	Ekonomski i turistička škola učenička zadruga " KOMPA"	javni sektor	76999123208	30.12.2014
36	Ribnjačarstvo Končanica d.d.	poslov sektor	16935091861	30.12.2014
37	Bilavčić d.o.o.	poslov sektor	33466820959	30.12.2014
38	"IGLICA"udruga	nevladine	27646131452	30.12.2014
39	Energo Đulovac d.o.o.	poslov sektor	16381995076	30.12.2014

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA BILOGORA-PAPUK

40	Udruga osoba s invaliditetom, Daruvar	civilni(neprofitni)sektor	62087395920	30.12.2014
41	Zajednica športskih udruga grada Grubišno Polje	civilni(neprofitni)sektor	03813108479	30.12.2014
42	Poduzetnički inkubator	poslov sektor	51295794792	30.12.2014
43	Vijeće srpske nacionalne manjine grada Daruvara	nevladine	54870134622	30.12.2014
44	OPG Harauzek Ana	poslov sektor	75177358574	30.12.2014
45	OPG Papac	poslov sektor	18840925499	30.12.2014
46	Dječji vrtić Sunce	javni sektor	54014416638	30.12.2014
47	KUD Kamen Sirač	civilni(neprofitni)sektor	63180359494	30.12.2014
48	OPG Lujanac	poslov sektor	40363855204	24.02.2015
49	OPG Vrbicki jaromir	poslov sektor	23694444596	06.05.2015
50	Matica Umirovljenika grada Grubišno Polje	civilni(neprofitni)sektor	40003898165	12.11.2015

XI. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS ZA RAZDOBLJE 2014.-2020**1. INDIKATIVNI PLAN OBJAVE NATJEČAJA ZA RAZDOBLJE 2014-2020***

OBJAVA NATJEČAJA PO GODINAMA

Tablica XI-1

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
CILJ 1				0	1	3	2
							1
CILJ 1				1.1.1.(4.1.OP1) Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva OP1 - Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti polj. ospodarstava	1.2.1.(4.1.OP2) Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	1.1.1.(4.1.OP1) Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva OP1 - Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti polj. gospodarstava	
				1.2.2(8.6. OP2) Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva	1.3.1.(6.4 OP1) Potpora ulaganju u razvoj nepoljop. djelatnosti u ruralnom području	ovisno o ostatku sredstava/ moguća promjena 2019 ili 2020	
				1.1.2(6.3.OP1) Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava			
CILJ 2				0	0	2	1
							1
CILJ3				0	0	0	0
							0
sum	0	0	0	0	4	4	2
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020

*Indikativni plan objave natječaja prikazuje planirani tijek implementacija mjera odnosno aktivnosti za ostvarenje strateških ciljeva i podložan je promjenama jer ovisi i o vanjskim faktorima na koje LAG ne može utjecati.

2. INDIKATIVNI BROJ PROJEKATA LRS ZA RAZDOBLJE 2014-2020*

MJERA		mjera LRS	MJERA PRR	% od 19.2.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	sum
1	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	1.1.1.	4.1.OP1	19,14	0	0	0	0	7	0	4	11
2	Potpore razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	1.1.2.	6.3.OP1	13,63	0	0	0	0	6	0	0	6
3	Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	1.2.1.	4.1.OP2	5,98	0	0	0	0	0	5	0	5
4	Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva	1.2.2.	8.6.OP2	6,65	0	0	0	0	3	0	0	3
5	Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	1.3.1.	6.4.OP1	4,49	0	0	0	0	0	5	0	5
6	Korištenje obnovljivih izvora energije	2.2.1.	4.1.OP3	10,05	0	0	0	0	0	8	0	8
7	Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	2.2.2.	8.5 OP2	4,19	0	0	0	0	0	0	5	5
8	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	3.1.1.	7.4.OP1	35,89	0	0	0	0	6	6	0	12
9	Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a	3.2.1.	19.3.1	5% na 19.2.	0	0	0	0	0	1**	1**	2
			19.3.2.		ukupno	0	0	0	22	25	10	57

*Indikativni broj projekata uskladen je sa ugovorenim sredstvima i predstavlja realan broj projekata u odnosu na dostupna sredstva.

**Za projekte suradnje predviđen je minimalni broj projekata, realno je očekivati bar 2 projekta čije se pripremne radnje očekuju uglavnom tijekom 2018 a provedba 2019.

3. PLAN PROVEDBE LSR 2014-2020

CILJ 1 :TEHNOLOŠKI NAPREDNO,DIVERZIFICIRANO I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA

PRIORITET LSR	MJER A iz LRS	MJERA - LSR	FOKUS PODRU ČJE PRR	PODMJERA TIP OPERACIJE/ PRR	SREDSTVA -% od 19.2.	PRIHVATLJIVI TROŠKOVI I AKTIVNOSTI

Tablica XI-3

1	Povećanje učinkovitosti i unapređenje konkurentnosti proizvodnje i prerade poljoprivrednih i prehrabnenih proizvoda	1.1.1.	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	2A	4.1.	OP1	19,14 %	ulaganje u građenje i/ili opremanje, ulaganje u opremu, kupnja nove poljoprivredne mehanizacije i opreme, ulaganje u podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada, ulaganje u izgradnju i/ili opremanje novih sustava za navodnjavanje, kupnja zemljišta i objekata radi realizacije projekta.	Restructuring, modernisation and increasing the competitiveness of agricultural holdings
		1.1.2.	POTPORA RAZVOJU MALIH POLJOPRIVREDNIH GOSPODARSTVA	2A	6.3.	OP1	13,63 %	kupnja domaćih životinja, jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala; kupnja, građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata te ostalih gospodarskih objekata uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje i/ili prerade proizvoda iz Priloga I; podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih nasada; uređenje i trajnije poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta u svrhu poljoprivredne proizvodnje; građenje i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda uključujući i troškove promidžbe; kupnja ili zakup poljoprivrednog zemljišta; kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme.	Start-up aid for the development of small farms/ 15.000,00 Eur- po prijavitelju određeno na nacionalnoj razini
2	Razvoj energetski učinkovite okolišno prihvatljive poljoprivredne proizvodnje i	1.2.1.	Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	5D	4.1.	OP2	5,98 %	zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš	Reducing the negative impact on the environment

	promicanje održivog gospodarenja šumama	1.2.2.	MODERNIZACIJA TEHNOLOGIJA, STROJEVA ,ALATA I OPREME U PREDINDUSTRIJSKOJ PRERADI DRVA	2C	8.6.	OP2	6,65%	Kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za predindustrijsku preradu drva (blanjalice, pile); za proizvodnju peleta i briketa; instalacija i/ili kupnja infor.- kom.tehnologija u postupcima pridobivanja drva i predindustrijske prerade drva; izgradnja objekata i kupnja nove i rabljene opreme za sušenje, parenje, skladištenje i zaštitu proizvoda od drva (sušare, parionice, silosi, skladišta za drvnu sječku, utovarivači, atomizeri itd.	MODERNISATION OF TECHNOLOGIES, MACHINES, TOOLS AND EQUIPMENT FOR PRE-INDUSTRIAL WOOD PROCESSING						
3	Razvoj nepoljoprivrednih gospodarskih djelatnosti u svrhu poboljšanja kvalitete života i naseljenosti ruralnog područja	1.3.1.	Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	6A	6.4.	OP1	4,49%	Turizam u ruralnom području; tradicijski, umjetnički obrti, izrada suvenira; usluge u ruralnim područjima; prerada/ trženje proizvoda/ RAZVOJ POSTOJEĆIH	Development of existing non-agricultural activities in rural areas						
iznosi potpore po FOKUS područjima PRR	2A	32,77%OD 19.2						iznosi potpore	2014	-					
	5D	5,98 %OD 19.2						godine	2015	-					
	2C	6,65%OD 19.2							2016	-					
	6A	4,49%OD 19.2							2017	0%OD 19.2					
	Strateški cilj 1								2018	35,65 % OD 19.2					
									2019	10,47OD 19.2					
									2020	3,77%OD 19.2					

4. TIMELINE OBJAVE NATJEČAJA PO GODINAMA 2017 -2020 Tablica XI-4

1.1.1.	*						*	x											x	*							
1.1.2.			*				x												*								
1.2.1.														x					*								
1.2.2.									*												x						
1.3.1.									*							x						x					
2.2.1.																	*	x									
2.2.2.																			*			x					
3.1.1.		*							*	x						x		*									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
	2	0	1	7						2	0	1	8					2	0	1	9			2	0	2	0

CILJ2 :RACIONALNO GOSPODARENJE PROSTOROM I RAZVOJ INFRASTRUKTURE U SUGLASJU S POTREBAMA STANOVNIŠTVA I GOSPODARSTVA UZ OČUVANJE I ZAŠTITU OKOLIŠA

PRIORITET LSR	MJERA iz LRS	FOKUS PODRUČJE PRR	PODMJERA TIP OPERACIJE/ PRR	SREDSTVA -%	PRIHVATLJIVI TROŠKOVI I AKTIVNOSTI

Tablica XI-5

1	Razvoj podizanje kvalitete infrastrukture i	RAZVOJ PROMETNE INFRASTRUKTURE TE KVALITETNO I EFIKASNO GOSPODARENJE PROMETNOM INFRASTRUKTUROM	6B	7.2.	.	0	nedostatna sredstva za objavu/definirano samo na razini cilja a ne mjere	Investment in construction and / or reconstruction of unclassified roads
		2.2.1. Korištenje obnovljivih izvora energije	5C	4.1.	OP 3	10,05%	ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za proizvodnju energije, objekata za prijem, obradu i skladištenje sirovina, za obradu, prerađuju, skladištenje, transport i primjenu izlaznih supstrata za organsku gnojidbu	
2	Podizanje kvalitete gospodarenja prostorom te učinkovitosti očuvanja i zaštite okoliša	2.2.2. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	P4	8.5.	OP 2	4,19%	Materijali, oprema, usluge i radovi te druga prihvatljiva mala infrastruktura; opći troškovi na uspostavi i uređenju poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture	ESTABLISHMENT AND IMPROVEMENT OF WALKING TRAILS, LOOK-OUT POINTS AND OTHER SMALL-SCALE INVESTMENTS
iznosi potpore po FOKUS područjima PRR U CILJU 2	5C	10,05% OD 19.2			Iznos potpore	2014	-	
	P4	4,19% OD 19.2				2015	-	
						2016	-	
						2017	-	
						2018	-	
						2019	10,05 OD 19.2	
		Strateški cilj 2				2020	4,19OD 19.2	

CILJ 3: POTICANJE LOKALNOG RAZVOJA, PODIZANJE RAZINE ZAPOSLENOSTI I ŠOCIJALNE KOHEZIJE UZ OPĆI RAST DRUŠTVENOG STANDARDA U RURALNIM PODRUČJIMA

PRIORITET LSR	MJERA iz LRS	FOKUS PODRUČJE PRR	PODMJERA TIP OPERACIJE/ PRR	SREDSTVA -%	PRIHVATLJIVI TROŠKOVI I AKTIVNOSTI	Tablica XI-6
1 Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima	3.1.1. Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	6B	7.4. OP 1	35,89% od 19.2.	Ulaganje u građenje i/ili opremanje, vatrogasnog doma i spremišta, društvenog doma/ kulturnog centra ; planin. doma i skloništa, turističkog informativnog centra, dječjeg igrališta, sports.građevine, objekta za slatkovodni sport.ribolov (ribički dom, nadstrešnica i drugo.); rekreacijske zone na rijekama i jezerima; biciklističke staze i trake, tematskog puta i parka, građevine za ostvarivanje organizirane njegove odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u osnovnu školu (dječji vrtić, rekonstrukcija i opremanje prostora za izvođenje programa predškole u osnovnoj školi te rekonstrukcija i opremanje prostora za igraonicu pri knjižnici, zdravstvenoj, socijalnoj, kulturnoj i sportskoj ustanovi, udruzi te drugoj pravnoj osobi u kojima se provode kraći programi odg.-obraz. rada s djecom rane i predškolske dobi), javne zelene površine, pješačke staze; pješačke zone, otvorenog odvod.kanala (koji nije sastavni dio ceste), groblja (komunalna infrastruktura i prateće građevine) tržnice; javne prom.površine (trg, pothodnik, nadvožnjak, javne stube i prolaz)	Investments in establishing , improving or expanding local basic services for the rural population
2 Razvoj ljudskih resursa za upravljanje lokalnim i regionalnim razvojem - LEADER	3.2.1. Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a	6B	19.3.	5% na 19.2.	Izvor financiranja projekata je mjera 19.3. i vlastita sredstva partnera i nositelja.	
	3.2.2. Tekući troškovi i animacija LAG-a	6B	19.4.	25% na 19.2.+19.3	Izvor financiranja je mjera 19., vlastita sredstva članarina, kreditna sredstva, donacije jedinica lokalne i regionalne samouprave, sredstva Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva	
iznosi potpore po FOKUS područjima	6B 35,89% od 19.2. 6B 5% na 19.2. 6B 25% na 19.2.+19.3 –mjera 19.4			Iznos potpore	2014 2015 2016 2017- 2018 – samo 3.1.1OD 19.2 2019 – samo 3.1.1OD 19.2 2020	- - - - 21,24% 14,65%
	Strateški cilj 3					

XII. DOPRINOS HORIZONTALNIM CILJEVIMA

	Inovacija	Okoliš	Klimatske promjene ,prilagodba i ublažavanje
LRS MJERA 1.1.1. PRR – MJERA 4.1. OP1	Financirati će se investicije koje uključuju uvođenje novih tehnologija u proizvodnji.	Povećanje učinkovitosti polj.gospodarstava utiče na učinkovitost zaštite okoliša.	Ulaganje doprinosi učinkovitosti tehnologija i ublažavanju štetnih uticaja na klim.promjene.
LRS MJERA 1.1.2. PRR – MJERA 6.3 OP1	Ulaganje će doprinijeti generacijskoj obnovi koja usvaja nove tehnologije.	Restukturiranje doprinosi podizanju svijesti o zaštiti.	Restruktuiranje polj.gospodar.doprinosi učinkovitosti ublažavanja.
LRS MJERA 1.2.1. PRR – MJERA 4.1. OP2	Primjena novih tehnologija doprinosi učinkovitosti.	Ulaganja doprinose povećanju učinkovitosti naokoliškrozpravilno gospodarenje gnojivom.	Poboljšanje energetske učinkovitosti smanjuje uticaj na klimatske promjene.
LRS MJERA 1.2.2. PRR – MJERA 8.6. OP2	Napredne i novije tehnologije povećavaju učinkovitost u pre-industrijskoj obradi drva.	Ulaganja u poboljšanje doprinose očuvanju biološke raznolikosti i smanjuju negativan uticaj.	Korištenje ekološki prihvatljivijih strojeva doprinosi efikasnoj upotrebi drvne biomase i smanjenju stalk.plinova.
LRS MJERA 1.3.1. PRR – MJERA 6.4. OP1	Razvoj poslovanja stvoriti će povoljnije okruženje za inovacije i nove tehnologije.	Restukturiranje doprinosi podizanju svijesti o zaštiti i boljoj efikasnosti polj.gospodarstva.	Razvoj usluga u ruralnim prostorima doprinosi učinkovitosti i efikasnosti polj.gospodarstva.
LRS MJERA 2.2.1. PRR – MJERA 4.1. OP3	Korištenje obnovljivih izvora energije koristi najnovija tehnološka dostignuća.	Razvoj opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije doprinosi očuvanju okoliša.	Poticanje ulaganja u energetsku učinkovitost,smanjenje emisije metana, ublažavanje uticaja negativnih klim.promjena.
LRS MJERA 2.2.2. PRR – MJERA 8.5. OP2	Ulaganje u naprednu i moderniju tehnologiju doprinosi poboljšanju isplativosti šuma.	Ulaganja u očuvanje biološke raznolikosti, očuvanja staništa i krajolika, smanjenje negativnog ujecaja na okoliš.	Ulaganje doprinosi šumskim eko sustavima.
LRS MJERA 3.1.1. PRR – MJERA 7.4. OP1	Ciljanim investicijama mogu se osigurati inovativni procesi i strateška priprema za njih.	Ulaganja u infrastrukturu imaju direkstan uticaj na zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.	Poboljšana ruralna infrastruktura i povećanje opsega usluga doprinosi prilagodbi klim.promjenama.
LRS MJERA 3.2.1. PRR – MJERA 19.3.	Provđba Leader operacija kroz LRS doprinosi inovativnim rješenjima za lokalne problem.	Provđba Leader operacija doprinosi zaštitu okoliša i podizanju svijesti o potrebi zaštite okoliša.	Provđba Leader operacija i podizanje svijesti doprinjeti će prilagodbi i ublažavanju klimatskih promjena.
LRS MJERA 3.2.2. PRR – MJERA 19.4.			

XIII. PRAĆENJE I PROCJENA PROVEDBE LRS

Opis praćenja provedbe

Svrha evaluacije je dobivanje dostatnih informacija kojima bi se mogao ocijeniti napredak odnosno razvoj područja regije LAG-a. U tu svrhu uspostaviti ćemo praćenje mjerljivih indikatora po mjerama odnosno ciljevima strategije. Pored mjerljivih indikatora uz svaku mjeru opisivali smo i kvalitativne učinke određene mjere te uspostavili sustav praćenja kvalitativnih učinaka.

Osnovna su tri elementa na koja evaluacija provedbe strategije treba odgovoriti

- ❖ Koja je to dodana vrijednost ostvarena provedbom LRS
- ❖ Kako se provedba odnosi na povećanje kvalitete života u regiji
- ❖ Koliko smo kroz provedbu LRS povećali privlačnost regije u smislu investicija, turizma , gospodarstva i općenito života u regiji

Kroz Pravilnik za praćenje i evaluaciju provedbe razvojne strategije definirali smo:

- (i) **Plan evaluacije**
- (ii) **Organizacijsku strukturu praćenja i evaluacije**
- (iii) **Evaluacijske metode**
- (iv) **Tablice praćenja indikatora**
- (v) **Komunikacijski plan**
- (vi) **Izvješćivanje**

Detaljno objašnjenje svih korištenih metoda evaluacije nalazi se u Prilogu IV strategije –Pravilnik o evaluaciji i praćenju provedbe LRS 2014-2020.

Plan evaluacije

Planom evaluacije definirali smo:

Tko prikuplja informacije vezane za praćenje provedbe

Koje informacije se prikupljaju

Za koga se informacije prikupljaju i u koju svrhu

Kada se prikupljaju

Način na koji se prikupljaju

Izvještavanje i komunikaciju

Lag-ovi pored propisanih u PRR-u mogu razviti specifična evaluacijska pitanja i specifične pokazatelje za vlastite LRS.

Plan evaluacije obuhvaća praćenje

- Pokazatelja izlaza (outputa): aktivnosti izravno ostvarene intervencijama
- Pokazatelja cilja: praćenje rezultata na razini fokus područja
- Pokazatelja rezultata :izravna i trenutna posljedica intervencija
- Pokazatelja učinka koji nam daju smjernice za određivanje napretka

Plan evaluacije treba obuhvatiti edukacije Povjerenstva i ključnih dionika u provođenju procesa i metoda evaluacije kao i trošak informatičkog sustava koji bi radio obradu i analizu prikupljenih podataka odnosno evidenciju prijavljenih i odobrenih projekata i njihovih rezultata.

Informacije prikupljaju Voditelji odobrenih projekata na nivou LRS; voditelj lag-a ; IT sustav za prikupljanje i obradu podataka ; Povjerenstvo za praćenje i evaluaciju i vanjski stručni evaluator.

Procjenu podataka o kvalitativnom učinku za svaku mjeru LRS definirati ćemo kroz tri osnovna pitanja koja govore o kvaliteti promjene životnih uslova.

- **Koliko su mjeru LRS poboljšale kvalitet života regije LAG-a**
- **Koliko su mjeru LRS povećale privlačnost područja za turizam**
- **Koliko su mjeru LRS povećale privlačnost područja za ulaganje**

Mogući nedostatak prikupljanja podataka o mjerljivim indikatorima je ukoliko su indikatori loše postavljeni te je nemoguće prikupiti podatke iz relevantnih izvora. Nedostatak u kvalitativnoj procjeni je moguć ukoliko se ne formira dovoljno reprezentativna grupa za analizu.

U sljedećoj tabeli navodimo elemente kvalitativne procjene koji su navedeni uz svaku mjeru ponaosob kao indikator procjene.

KVALITATIVNA PROCJENA UČINKA	Poboljšanje u procesima primarne proizvodnje i obrade tla
	Povećana produktivnost agrarne proizvodnje
	Povećanje konkurentnosti
	Proširenje proizvodnje, osiguravanje trajnih prihoda, povećano korištenje polj.površina
	Smanjenje zagadivanja korištenjem novije i modernije tehnologije
	Poboljšanja održivog gospodarenja prirodnim resursima, "zelena" proizvodnja,očuvanje okoliša
	Povećanje održivosti i kompetentnosti šumskog gospodarstva,promocija održivog gospodarenja šumama
	Razvoj diverzifikacije na ruralnom području, poboljšanje usluga, povećanje broja usluga za posjetitelje i turiste
	Poboljšanja održivog gospodarenja šumskim eko resursima, povećanje broja usluga u ruralnom turizmu
	Poboljšanje životnih uvjeta, smanjenje odlaska mladih iz ruralnih sredina.

Stvaranje adekvatnih uvjeta za rad i ostanak u lokalnoj sredini.
Promocija područja lag-a, razmjena iskustava, stjecanje novih znanja, uključivanje lokalne zajednice u aktivnosti, poticanje dionika na kreativnu i aktivnu ulogu

Evaluacijske metode i indikatori za mjerjenje učinka provedbe

Pri evaluaciji strategije koristiti ćemo slijedeće metode:

Izvješća voditelja odobrenih projekata na pripremljenim obrascima;-Intervjue sa krajnjim korisnicima i voditeljima projekata;Formal survey;Anketni upitnik;Impact table;Kontrolne/fokus grupe;-Beneficiary assesment(procjena korisnika);Okrugli stolovi – SWOT analize

(vii) Komunikacijske metode

Od metoda komunikacije koje ćemo koristiti izdvajamo

- Bilteni (elektronski-web, tiskani) ;Brošure ; katalozi
- Objavu članaka u lokalnim medijima o provedbi LRS
- Izvješća opisna i na propisanim obrascima
- Press konferencije i video uradci te tematske radionice

(viii) Rad Povjerenstva za praćenje i evaluaciju i odgovornost

Upravni odbor LAG-a donosi Odluku o imenovanju tri člana Povjerenstva za praćenje i evaluaciju provedbe i njihovih zamjenika. Upravni odbor imenuje Povjerenstvo za praćenje provedbe za cijeli programski period 2014-2020 te donosi Odluku o promjenama članova Povjerenstva.

Upravni odbor odlučuje o naknadi članovima Povjerenstva za praćenje i evaluaciju provedbe za sudjelovanje u radu.

Povjerenstvo za praćenje i evaluaciju provedbe može angažirati vanjske stručnjake za provođenje neke od metoda evaluacije opisanih u ovom Pravilniku.

Povjerenstvo za praćenje i evaluaciju provedbe može odlučiti o nabavi informacijskog sustava za praćenje realizacije i provedbe projekata odobrenih kroz provedbu LRS.

Povjerenstvo se u svom radu rukovodi Pravilnikom o evaluaciji i praćenju Provedbe Lokalne razvojne strategije za programski period 2014-2020 (PRILOG IV LRS)

Povjerenstvo za praćenje i evaluaciju provedbe izvještava Upravni odbor o rezultatima evaluacije sukladno organizacijskoj strukturi i vremenu izvještavanja.

Voditelj/upravitelj LAG-a može biti imenovan kao jedan od članova Povjerenstva.

Voditelj/upravitelj LAG-a odgovoran je za vođenje zapisnika na sjednicama Povjerenstva te arhiviranje i čuvanje dokumentacije.

Voditelj/upravitelj LAG-a odgovoran je za pravovremenu uspostavu organizacijskih aktivnosti po nalogu Upravnog odbora i Povjerenstva za praćenje i evaluaciju provedbe.

Organizacijska struktura praćenja i evaluacije

	Praćenje strategije	Evaluacija strategije	Završna evaluacija LRS
Organizira	Upravni odbor	Povjerenstvo za praćenje i evaluaciju	Povjerenstvo za praćenje i evaluaciju
Odgovorno tijelo	Osoblje LAG-a	Osoblje LAG-a/vanjski stručnjaci	Osoblje LAG-a/vanjski stručnjaci
Elementi praćenja	• Broj prijava projekata • Broj odobrenih projekata • Broj realiziranih aktivnosti • Praćenje svakog mjerljivog indikatora zadanog po mjeri • Praćenje doprinosa projekata ciljevima strategije • Aktivnosti animacije LAG-a • Aktivnosti na projektima suradnje • Financijski indikatori	• Godišnja izvješća o praćenju • Rezultati i učinci provedenih projekata • Praćenje kvalitativnih indikatora • Praćenje po fokus područjima • Praćenje doprinosa projekata horizontalnim temama • Financijski indikatori	Rezultati i učinci provedenih projekata Praćenje kvalitativnih i finansijskih indikatora Praćenje po fokus područjima Praćenje doprinosa projekata ciljevima strategije Praćenje doprinosa projekata horizontalnim temama Swot analiza Doprinos ciljevima PRR
Vremenski raspored	Konstantno tijekom provedbe	2 puta tijekom cijelog razdoblja	Na kraju programskog razdoblja
Razdoblja izvješćivanja	Godišnje	3 godine	N+2 od zadnje odobrenog projekta
Tijelo koje odobrava izvješće	Upravni odbor	Skupština	Skupština
Svrha izvješća	Priprema godišnjeg plana provedbe strategije Prijedlog poboljšanja u provedbi strategije	Revizija strategije	Ocjena učinka LRS i priprema zanovi strateški dokument razvoja

*Tablice praćenja indikatora***(ix) Tablica praćenja ostvarenih općih i finansijskih indikatora za programski period 2014-2020**

	Broj prijavljenih projekata	Broj odobrenih projekata	Ukupna vrijednost ulaganja u odobrenim projektima (potpora +privatna sredstva)	Ukupna vrijednost dodjeljene potpore	Ukupna vrijednost vlastitih sredstava korisnika projekta u realizaciji projekta
1.1.1.					
1.1.2					
1.2.1.					
1.2.2.					
1.3.1.					
2.2.1.					
2.2.2.					
3.1.1.					

(x) Tablica praćenja indikatora po strateškim ciljevima –završna *

Praćenje ostvarenja po strateškim ciljevima obavezno je na godišnjem nivou kao i kod završetka programskog perioda.

1.TEHNOLOŠKI NAPREDNO, DIVERZIFICIRANO I SOCIOEKOLOŠKI ODRŽIVO GOSPODARSTVO USMJERENO RASTU STANDARDA LOKALNOG STANOVNIŠTVA								
indikator	planirano ukupno	ostvaren 2017	ostvareno god.2018	ostvareno god.2019	ostvareno god.2020	ostvareno god.2021	ostvareno god.2022	ostvareno ukupno
Ukupan broj ha obuhvaćenih ulaganjima	43							
Broj poboljšanih proizvodnih procesa	29							
Broj korisnika/subjekata poduprtih u ovom cilju	30							
Broj novonabavljenih ha u mjeri 6 .3.OP1	1							
Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti	34							
Broj novih kreveta u turističkom smještaju	1							
Broj adaptiranih objekata	1							
2.RACIONALNO GOSPODARENJE PROSTOROM I RAZVOJ INFRASTRUKTURE U SUGLASJU S POTREBAMA STANOVNIŠTVA I GOSPODARSTVA UZ OČUVANJE I ZAŠTITU OKOLIŠA								
indikator	planirano ukupno	ostvaren 2017	ostvareno god.2018	ostvareno god.2019	ostvareno god.2020	ostvareno god.2021	ostvareno god.2022	ostvareno ukupno
Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti	13							
Broj aktiv.kojima se poboljšava ekološka vr. šumskih eko sustava	3							
Broj poboljšanih proiz.procesa	6							
Broj korisnika/subjekata poduprtih u ovom cilju	13							
Broj označenih i uređenih područja	1							
Broj adaptiranih objekata male infrastrukture	1							
3.POTICANJE LOKALNOG RAZVOJA, PODIZANJE RAZINE ZAPOSLENOSTI I SOCIJALNE KOHEZIJE UZ OPĆI RAST DRUŠTVENOG STANDARDA U RURALNIM PODRUČJIMA								
indikator	planirano ukupno	ostvaren 2017	ostvareno god.2018	ostvareno god.2019	ostvareno god.2020	ostvareno god.2021	ostvareno god.2022	ostvareno ukupno
Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti	46							
Broj korisnika poduprtih u ovom cilju	13							
Broj adaptiranih objekata	3							
Broj novozaposlenih	1							
Broj dogadanja/manifestacija /sajmova /festivala/animacija	13							
Broj izrađenih dokumenata	8							
Broj održanih informativnih i edukativnih radionica	23							
Broj partnera okupljenih u provedbi mjera po 19.3.ukup.	7							

*Promjene u planiranim indikatorima su minimalne s obzirom da je početna LRS predviđela minimalni broj projekata u odnosu na sredstva u pojedinoj mjeri a provedene su zbog usklađenja sredstava sa ugovorenim sredstvima.

(xi) Tablica praćenja indikatora po fokus područjima**

Praćenje po fokus područjima obavezno je u trogodišnjem i završnom periodu no može se napraviti i na godišnjem nivou (novčani iznosi u kunama, računajući na tečaj UGOVORA)

2A Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito u cilju povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije.

	BROJ POLJ.GOSP. ODOBRENI PROJEKTI		BROJ MALIH POLJ. GOSP.ODOBR.PROJ.		UKUPNA ULAGANJA (JAVNO+PRIVATNO)		UKUPNO ODOBRENA JAVNA POTPORA	
	Planirano	ostvareno	Planirano	ostvaren o	Planirano	ostvareno	Planirano	ostvareno
	11		6		2.105.640,00kn		1.619.725,04 kn	

5D Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost

	Broj aktivnosti koje primaju potporu,sklad.i obrada gnojiva		Broj grla stoke na koje se odnose ulaganja s ciljem smanjenja stakl.plinova i amonijaka		UKUPNA ULAGANJA (JAVNO+PRIVATNO)		UKUPNO ODOBRENA JAVNA POTPORA		Broj ha obuhvaćenih ulaganjem s ciljem smanjenja stakl.plinova i amonijaka	
	planirano	ostvar eno	Planirano	ostvareno	Planirano	ostvare n	Planirano	ost var en	planiran	ostvaren
	5		50		413.780,00kn		295. 654,08kn		10	

2C Povećanje održivosti i kompetentnosti šumskih gospodarstava i promocija održivog gospodarenja šumama

	BROJ ODOBRENIH PROJEKATA		Broj podržanih prihvatljivih aktivnosti		UKUPNA ULAGANJA (JAVNO+PRIVATNO)		UKUPNO ODOBRENA JAVNA POTPORA	
	planirano	ostvareno	Planirano	ostvareno	Planirano	ostvareno	Planirano	ostvareno
	3		4		492.952,00kn		328.635,32kn	

6A Olakšavanje diverzifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća kao i otvaranje radnih mjestra

	Broj polj.gospodarst. koji primaju potporu za razvoj nepolj.djelat.		Broj novih radnih mesta ostvarenih kroz projekte		UKUPNA ULAGANJA (JAVNO+PRIVATNO)		UKUPNO ODOBRENA JAVNA POTPORA	
	planirano	ostvareno	Planirano	ostvareno	Planirano	ostvare no	Planirano	ostvareno
	5		-		270.523,00kn		221.740,56 kn	

5C Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada, ostataka i drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva

	Broj aktivnosti koje primaju potporu radi ulaganja u obnov. izvore energije		Broj odobrenih projekata		UKUPNA ULAGANJA (JAVNO+PRIVATNO)		UKUPNO ODOBRENA JAVNA POTPORA	
	planirano	ostvareno	Planirano	ostvareno	Planirano	ostvare no	Planirano	ostvareno
	8		8		576.170,00kn		496.698,85kn	

P4 Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom

	Broj odobrenih projekata		Broj aktivnosti kojima se poboljšava ekološka vrijednost šumskih ekosustava		Broj ha područja kojima se poboljšava ekološka vrijednost šumskih ekosustava		UKUPNO ODOBRENA JAVNA POTPORA	
	planirano	ostvareno	Planirano	ostvareno	Planirano	ostvareno	Planirano	ostvareno
	5		3		1 ha		206.957,85kn	

6B Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima

	Broj odobrenih projekata(samo mjera 3.1.1.)		Broj aktivnosti – ulaganje u temeljne lokalne usluge za ruralno stanovništvo		Broj stanovnika koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastrukture (ruralno stanovništvo)		Broj novih radnih mesta ostvarenih kroz projekte		UKUPNO ODOBRENA JAVNA POTPORA	
	Planiran	ostvaren	Planiran	ostvaren	Planiran	ostvaren	Planiran	ostvaren	planirano	ostvareno
	12		14		28.649		1		1.773.924,46kn	

**Promjene u planiranim indikatorima provedene su zbog usklađenja sredstava sa ugovorenim sredstvima

(xii) Odnos planiranog i ostvarenog po općim i finansijskim indikatorima(provedba 19.2.)

MJERA LRS -PRR	Broj prijavljenih projekata	Broj odobrenih projekata	Ukupna vrijednost ulaganja u odobrenim projektima (potpora +privatna sredstva) KN	Ukupna vrijednost dodjeljene potpore KN	Ukupna vrijednost vlastitih sredstava korisnika projekta u realizaciji projekta KN
1.1.1.-4.1.1					
PLANIRANO	20	11	1.430.640,00kn	946.093,04kn	484.546,96kn
OSTVARENO					
1.1.2.-6.3.1					
PLANIRANO	15	6	679.000,00 kn	673.632,00 kn	5.368,00 kn
OSTVARENO					
1.2.1.-4.1.2					
PLANIRANO	12	5	413.780,00kn	295.654,08 kn	118.125,92kn
OSTVARENO					
1.2.2.-8.6.2					
PLANIRANO	5	3	492.952,00kn	328.635,32 kn	164.316,68kn
OSTVARENO					
1.3.1.-6.4.1					
PLANIRANO	10	5	270.523,00kn	221.740,56 kn	48.782,44kn
OSTVARENO					
2.2.1.-4.1.3					
PLANIRANO	16	8	576.170,00kn	496.698,85 kn	79.471,15 kn
OSTVARENO					
2.2.2.-8.5.2					
PLANIRANO	10	5	231.792,00 kn	206.957,85 kn	24.834,15kn
OSTVARENO					
3.1.1.- 7.4.1					
PLANIRANO	30	12	1.973.924,46 kn	1.773.924,46 kn	200.000,00 kn
OSTVARENO					
UKUPNO PLANIRANO	118	55	6.068.781,46kn	4.943.336,16 kn	1.125.445,30 kn
UKUPNO OSTVARENO					
POSTOTAK OSTVARENJA					

(xiii) Programirana fokus područja i odnos rezervacije sredstava za provedbu LRS

Promjene u planiranim rezervacijama sredstava provedene su zbog usklađenja sa ugovorenim sredstvima

OZNAKA	fokus područje - naziv	% SREDSTAVA
2A	Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito u cilju povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije.	32,77%
5D	Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost	5,98%
2C	Povećanje održivosti i kompetentnosti šumskih gospodarstava i promocija održivog gospodarenja šumama	6,65%
6A	Olakšavanje diverzifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća kao i otvaranje radnih mesta	4,49%
STR.CILJ 1		
5C	Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada, ostataka i drugih neprehrabnenih sirovina u svrhu biogospodarstva	10,05%
P4	Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom	4,19%
STR.CILJ 2		
6B	Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima(35,88 % od 19.2)	35,89%
6B	19.3 -projekti suradnje	5% na 19.2
	19.4. ured lag za period LSR (do 25 %)	25% na 19.2.+19.3
STR.CILJ 3		

XIV. OPIS SPOSOBNOSTI PROVEDBE LRS

Ijudski kapacitet za provedbu LRS

Lag je osnovan 2010 godine. Voditelj Lag-a je od osnutka Dijana Turniški. Voditeljica je sudjelovala u provođenju velikih nacionalnih projekata koje su na nivou RH provodili Urban Institute i Svjetska banka. Na Projektu socijalnog i gospodarskog oporavka vrijednom 60 mil.Eur koji je u RH provodila Svjetska banka radila je kao županijski koordinator i koordinirala je realizaciju projekata u ukupnom iznosu **od 12.644.727,26 kn.**

Za Urban institute koji je provodio Projekt reforme lokalne i regionalne samouprave financiran iz sredstava USAID radila je kao koordinator za informacijsku tehnologiju.

Zbog nedostatka sredstava Lag nema drugih stalno zaposlenih osoba ali zato su odlukama izvršnih tijela JLS imenovane stalne osobe za koordinaciju ispred jls, koje sudjeluju u donošenju svih važnih razvojnih dokumenata i politika. Lag ovisno o sredstvima i izvoru sredstava zapošljava povremeno stručne suradnike iz različitih područja. Lag je stručno potpomagao osnivanje Poduzetničkog inkubatora u Grubišnom Polju. S obzirom na samo jednu zaposlenu osobu voditeljica lag-a djeluje uglavnom u okviru „LEADERA – CLLD“. Jedinice lokalne samouprave predlažu i pišu projekte na druge EU fondove i u tom slučaju voditelj lag-a ima savjetodavnu i korektivnu ulogu. Sam LAG nije za period od iduće dvije godine predviđio financiranje iz drugih fondova jer to zahtijeva dodatno osoblje koje se trenutno ne može financirati.

Struktura lokalne akcijske grupe Bilogora-Papuk

LAG čine javni i privatni partneri s određenog ruralnog područja koje čini više susjednih zajednica, a obvezno uključuje predstavnike različitih društveno-ekonomskih kategorija. Lokalna akcijska grupa Bilogora - Papuk broji trenutno 50 članova. Lag djeluje na sljedećim načelima koja su definirana strategijom razvoja iz 2011 godine:

- Načelo jednakih mogućnosti
- Načelo ekološke prihvatljivosti
- Načelo inovativnosti
- Načelo suradnje i umrežavanja
- Načelo promatranja i vrednovanja te Načelo komunikacije i promidžbe

a. Skupština LAG-a

Skupštinu čini 50 članova čija je zastupljenost po sektorima. Javni(24%), Civilni(24%), Gospodarski(52%)

b. Upravni odbor -Upravljačko tijelo LAG-a

Upravni odbor čini 9 članova i sastavljen je od sva tri sektora u postotku: Javni 22%, Civilni 33%, Gospodarski 44%. Uloga UO je da osigura da se raspoloživim sredstvima postigne maksimalna korist za razvoj zajednice te da se finansijske evidencije LAG-a prate i njima upravlja učinkovito.

c. Nadzorni odbor

Nadzorni odbor čine 3 člana. Uloga odbora je nadzor rada upravnog odbora, kontrola finansijskog poslovanja i sudjelovanje u kreiranju poslovne politike i razvoja LAG-a.

d. Povjerenstvo za nabavu

Sastav Povjerenstava za nabavu određuje Upravni odbor LAG-a na redovnim sjednicama. Statutom i Internim Pravilnikom je propisano donošenje Odluka o nabavi

e. Ocjenjivački odbor

Sastav Ocjenjivačkog odbora određuje Upravni odbor LAG-a. Ocjenjivački odbor broji 3 neovisna člana. Pravilnik o radu Ocjenjivačkog odbora i postupku odabira projekta sastavni je dio ove LRS.

f. Povjerenstvo za praćenje i evaluaciju

Sastav Povjerenstava za praćenje i evaluaciju određuje UO LAG-a. Povjerenstvo broji 3 člana. Glavna uloga Povjerenstva je praćenje realizacije projekata odabranih u sklopu mјere 19.2 te izvješćivanje. Povjerenstvo za pomoć u radu može angažirati i vanjske stručnjake o čemu odluku donosi UO.

g. Članovi LAG-a

Članske organizacije (partneri), uz predstavnike LAG-a, će dati smjernice o razvojnoj politici i pitanjima, svojim prijedlozima i sudjelovanjem uz osiguranje uravnotežene zastupljenosti. Kako bi se osigurao pristup odozdo prema gore, pristup koji se temelji na idejama lokalnog stanovništva članice LAG-a će poticati zajednicu na sudjelovanje, partnerstvo i inovaciju. Trenutno LAG Bilogora-Papuk broji 50 članova.

h. Voditelj lag-a

Statutom je propisano da su u njegovoj nadležnosti svi poslovi vezano uz pripremu dokumentacije i prijave na natječaje EU fondova te realizacija i praćenje. Osnovna je namjera bila pokazati da voditelj lag-a koji se bira temeljem stručnosti ujedno koordinira zajedno sa Upravnim odborom razvojne politike i planove samog LAG-a.

Financijski kapacitet za provedbu LRS

Lokalna akcijska grupa djeluje od 2013 do 2015 u okviru V komponente programa IPA odnosno IPARD-a, mjere 202 – Leader. 2016 djeluje u okviru EPFRR-a podmjere 19.1. Od 2017 očekujemo takođe financiranje iz EPFRR-a mjere 19.3 i 19.4. Mjerom 19.3.financirati će se projekti suradnje a mjerom 19.4. financiraju se aktivnosti tekućih troškova, animacije i promidžbe. Tijekom 2017 do 2019 moguće je da će se koristiti sredstva Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva te prema potrebi kreditna sredstva. Dosada nismo uspjeli realizirati donacije ili sredstva za pomoći u radu od strane jedinica regionalne samouprave te se nadamo da će u idućem periodu rad lag-ova biti bolje vrednovan i da će dobiti podršku i regionalno. Jedinice lokalne samouprave sukladno svojim mogućnostima i odlukama UO potpomažu rad lag-a kroz članarine.U ovom programskom periodu treba raditi na dodatnoj promociji važnosti rada lag-a te pokušati ostvariti dodatno financiranje rada LAG-a od strane regionalne samouprave koja u svom proračunu odvaja sredstva za ruralni razvoj no Lag nikada nije ostvario financiranje iz te stavke.

Za sada nismo koristili sredstva drugih EU fondova zbog složenosti izvještavanja o troškovima iz različitih izvora i korištenja opreme nabavljene različitim fondovima.

Iskustvo u provedbi LEADER pristupa u programskom razdoblju 2007 – 2013

LAG je uspješno aplicirao na mjeru 202 IPARD programa. Ugovorom mu je dodjeljeno pravo na bespovratna sredstva u vrijednosti od 900.000,00 kn kao i drugim akreditiranim lagovima. Od ukupno dodjeljenih sredstava LAG je uspio realizirati 66,79 % odnosno 601.147,52 kn. Postotak realizacije bio bi i već da smo uspjeli osigurati veća sredstva za predfinanciranje. Iznos se odnosi na troškove koji su bili prihvatljivi prema Pravilniku za provedbu mjeru 202. LAG je pored tih troškova realizirao aktivnosti koje nisu bile prihvatljive prema Pravilniku u iznosu od 185.806,75 kn.

Tijekom IPARD programa za predfinanciranje nismo koristili ni kreditna sredstva ni pozajmicu Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva. S obzirom na veličinu lag-a od 6 jedinica lokalne samouprave postotak od 66,79 % realizacije Ugovora je smatramo, dobar rezultat koji su postigli i puno veći lag-ovi. Za vrijeme IPARD ugovora mjeru 202, LAG je izdao 4 pisma preporuke, od kojih su tri projekta ostvarili IPARD bespovratna sredstva.

Ukupan iznos prihvatljivih troškova projekata koji su ostvarili sufinanciranje iz programa IPARD a zatražili su pismo potpore LAG-a iznosi 6.766.268,39 kn dok je ukupan iznos odobrene potpore po tim projektima 3.383.134,19 kn.

Za vrijeme trajanja IPARD ugovora LAG je sudjelovao u organizaciji 30 animacijskih i promidžbenih događanja na području regije Biogradska Gora.(2013–2 događanja sa cca 7 000 posjetitelja; 2014–2 događanja sa cca 34 500 posjetitelja; 2015– 6 događanja sa cca 21 000 posjetitelja)

Na tim događanjima okupilo se približno 62 838 posjetitelja. Radi se uglavnom o gospodarskim sajmovima koji predstavljaju tradicionalne proizvode ove regije:sajam sira, sajam šljiva i sajam vina te nizu predavanja vezanih uz ruralni razvoj i poljoprivredu.

Istovremeno u periodu IPARD ugovora zaposlenici i članovi LAG-a bili su prisutni na 15 stručnih usavršavanja i edukacija koji nisu organizirani od strane LAG-a. Tijekom provedbe IPARD programa zaposlenici i članovi LAG-a sudjelovali su na 36 različitih događanja koji nisu organizirani od strane lag-a.

Članovima lag-a i djelatnicima omogućena je dodatna edukacija i usavršavanje, od kojih su značajnije: Upravljanje projektnim ciklusom, Priprema EU projekata, Javna nabava u EU projektima, Poduzetništvo u ekonomiji znanja, Pisanje poslovnih planova za investicije u poljoprivredi i Izrada CBA analiza i Studija izvodljivosti.

Sudjelovali smo na ukupno 15 edukativnih radionica ili programa od kojih kao najbolju ističemo Izrada CBA analiza i Studija izvodljivosti.Edukacije su se uglavnom odnosile na pisanje projekata, razvoj civilnog društva te provođenje javne nabave. Sve navedeno sadržaj je godišnjih izvješća o radu lag-a.

Tijekom IPARD perioda izradili smo i strateški dokument „Uzgoj i korištenje energetskih kultura“ za područje grada Grubišno Polje i Daruvar te općinu Đulovac. Dokument je strateški za ovu regiju iz razloga velikih površina koje su trenutno obrasle i nisu upotrebljive kao poljoprivredne. Kroz studiju smo dobili

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA BILOGORA-PAPUK

informacije o tome kako i na koji način iskoristiti drvnu masu koja se trenutno nalazi na površinama a kasnije kako koristiti iste površine za uzgoj bio mase za buduće pogone na bio masu.

LAG je provodio niz animacijskih aktivnosti nastojeći upoznati dionike u regiji sa postojanjem i ciljevima LAG-a. Tijekom perioda 2011- 2014 nabavljeno je opreme u vrijednosti 48.687,94 kn.

Najveći nam je problem i dalje kao i u prvim godinama rada ljudski kapacitet. Vrlo teško se pronalaze sredstva za dodatno financiranje zapošljavanja osoblja.

Iskustvo u provedbi projekata izvan mjere LEADER

LAG sudjeluje kao partner u projektu Zajedno do posla čiji je nositelj Dom za starije i nemoće osobe Ljudevita pl.Janković iz Daruvara financiranog iz Europskog socijalnog fonda vrijednog 840.720,07 kn. LAG je aktivni član Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Bjelovarsko-bilogorske županije te je sudjelovao u izradi Strategije ljudskih potencijala županije kroz partnerstvo. Voditelj lag-a sudjelovao je u pripremi projekata jedinica lokalne samouprave; za Grad Grubišno Polje sudjelovao je u projektu Poduzetničkog inkubatora koji je grad uspješno aplicirao za sredstva Ministarstva gospodarstva.

S obzirom na nemogućnost jls-ova da financiraju dodatno osoblje dogovoren je da se LAG financira isključivo iz prethodno IPARD-a a kasnije Programa ruralnog razvoja te da sudjeluje u okviru svojih mogućnosti kao stručni savjetnik pri pripremi projekata na druge fondove.

XV. FINANCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS I RADA LAG-a

Financiranje rada lag-a*

Iako smo se natjecali i sudjelujemo kao partneri na projektima drugih EU fondova osim EAFRD-a , nismo do sada koristili sredstva drugih EU fondova zbog složenosti izvještavanja o troškovima iz različitih izvora i korištenja opreme nabavljene različitim fondovima.U programskom period 2014-2020 i dalje se namjerava monofondovski pristupi financiranju i koristiti isključivo sredstva EPFRR . – tablica fin1

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Članarine	Članarine	Članarine	Članarine	Članarine	Članarine	Članarine	Članarine
EAFRD Mjera 19.1	13 % od Mjere 19.4. EAFRD	20 % od Mjere 19.4. EAFRD	18% od Mjere 19.4. EAFRD	15 % od Mjere 19.4. EAFRD	14 % od Mjere 19.4. EAFRD	9 % od Mjere 19.4. EAFRD	6 % od Mjere 19.4. EAFRD
		EAFRD Mjera 19.3 do 2%	EAFRD Mjera 19.3. 3%-5%			EAFRD nova mjera	EAFRD nova mjera
Donacije lokalne i regionalne samouprave							

Donacije će se koristiti isključivo ukoliko se neće smatrati javnom potporom u smislu pravila o financiranju iz javnih izvora

*Promjene u planu financiranja provedene su zbog kašnjenja provedbe LRS i usklađenja sa ugovorenim sredstvima.Za projekte suradnje (19.3) planiraju se u 2018 godini odraditi uglavnom pripremne aktivnosti a provedba će vjerojatno biti u 2019 godini.

Procjena potrebnih financijskih sredstava za provedbu LRS po godinama 2014-2023

Sastavni dio izrade Lokalne strategije razvoja je baza projektnih ideja. Kroz proces izrade strategije definirane su prioritetne mjere i formiran je Obrazac prijave projektne ideje. U obrascu je dionicima ponuđeno 8 mjera koje LAG planira provoditi kroz razvojnu strategiju te su potencijalni prijavitelji upisivali okvirne iznose investicija po tim mjerama. Ovisno o alokaciji sredstava koja će biti odobrena Lag-u neke od projektnih ideja moći će se realizirati kroz provedbu LRS.

Procjena i plan rezervacije sredstava za provedbu LRS

Tablica fin2

OZNAKA MJERE LRS		OZNAKA MJERE PRR	%od 19.2. UKU.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	1.1.1.	4.1.OP1	19,14	0%	0%	0%	0%	15,37%	0,00%	3,77%	0%	0%	0%
2	1.1.2.	6.3. OP1	13,63	0%	0%	0%	0%	13,63%	0%	0%	0%	0%	0%
3	1.2.1.	4.1.OP2	5,98	0%	0%	0%	0%	0%	5,98%	0%	0%	0%	0%

4	1.2.2.	8.6.OP2	6,65	0%	0%	0%	0%	6,65%	0%	0%	0%	0%	0%
5	1.3.1.	6.4. OP1	4,49	0%	0%	0%	0%	0%	4,49%	0%	0%	0%	0%
6	2.2.1.	4.1.OP3	10,05	0%	0%	0%	0%	0%	10,05%	0%	0%	0%	0%
7	2.2.2.	8.5 OP2	4,19	0%	0%	0%	0%	0%	0%	4,19%	0%	0%	0%
8	3.1.1.	7.4. OP1	35,89	0%	0%	0%	0%	21,24%	14,65	0%	0%	0%	0%
	UKU	19.2.	100%	0%	0%	0%	0%	56,89%	35,17%	7,96%	0%	0%	0%
	3.2.1.	19.3.(5% na 9.2.)						2%	3%				
	3.2.2.	19.4. (25% na 19.2.+19.3.)	0%	0%	5%	13%	20%	18%	15%	14%	9%	6%	

XVI. POPIS PRILOGA

- I. Prilog I. - Analiza stanja i razvojnih potreba i analiza poljoprivrede i gospodarstva
- II. Prilog II. - Analiza anketnog upitnika i baze projektnih ideja te uključenost lokalnih dionika u izradu LRS
- III. Prilog III. - Pravilnik o procjeni, vrednovanju te odabiru projekata za financiranje u sklopu LRS
- IV. Prilog IV. - Pravilnik o evaluaciji i praćenju provedbe LRS za programski period 2014-2020

Tablica korištenih kratica

RH	Republika Hrvatska	ARKOD	Sustav identifikacije zemljišnih parcela
EU	Europska unija	JLS	Jedinica lokalne samouprave
PRR	Program ruralnog razvoja	CLLD	Community Led Local Development- lokalni razvoj pod vodstvom zajednice
LAG	Lokalna akcijska grupa	LRS	Lokalna razvojna strategija
DZS	Državni zavod zastatistiku	OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
LDS	Local development strategy		
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj	SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (jakosti, slabosti, mogućnosti ,prijetnje)
EAFRD	European agricultural found for rural development	IPA	Instrument for Preaccession Assistance (Instrument prepristupne pomoći)
FINA	Financijska agencija	JRDŽ	Jedinstveni registar domaćih životinja
SEA	Strategic Environmental Assessment	APPRRR	Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
SO	Standarni ekonomski rezultat		
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje	IPARD V komponenta IPA- e Rural development programme (Instrument prepristupne pomoći za ruralni razvoj)	

LEADER Links between actions for the development of the rural economy
Veze među razvojnim aktivnostima ruralnog gospodarskog razvoja

**IZRADA OVOG DOKUMENTA SUFINANCIRANA JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE
EUROPSKI POLJOPRIVREDNI FOND ZA RURALNI RAZVOJ**

Podmjera 19.1.“Pripremna pomoć“ u okviru Mjere 19.“LEADER-CLLD“

LAG BILOGORA-PAPUK

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014.-2020.

Udio sufinanciranja:90% EU, 10% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj:Europa ulazi u ruralna područja